



Budapest,

2005. május 26.,
csütörtök

69. szám

Ára: 1150,- Ft

TARTALOMJEGYZÉK

		Oldal
98/2005. (V. 26.) Korm. r.	Az egységes digitális rádiótávközlő rendszer létrehozásával és működtetésével kapcsolatos feladatokkal megbízott kormánybiztos feladat- és hatásköréről	3372
19/2005. (V. 26.) HM r.	A honvédelmi miniszter által alapítható és adományozható elismerésekről szóló 27/2002. (IV. 17.) HM rendelet módosításáról	3373
14/2005. (V. 26.) OM r.	Az Országos Képzési Jegyzékről szóló 37/2003. (XII. 27.) OM rendelet módosításáról	3373
15/2005. (V. 26.) OM r.	Egyes szakirányú továbbképzési szakok képesítési követelményeiről szóló OM rendeletek kiegészítéséről	3377
40/2005. (V. 26.) OGY h.	Az Országgyűlés bizottságainak létrehozásáról, tisztségviselőinek és tagjainak megválasztásáról szóló 20/2002. (V. 16.) OGY határozat módosításáról	3384
41/2005. (V. 26.) OGY h.	A jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény, valamint a közvetítői tevékenységről szóló 2002. évi LV. törvény végrehajtásához szükséges kormányzati intézkedésekről	3384
42/2005. (V. 26.) OGY h.	Az ingatlanokkal, bérlakásokkal kapcsolatban feltárt visszaélések megakadályozásáról, az úgynevezett lakásmaffia-tevékenység visszaszorításához szükséges kormányzati intézkedésekről szóló 71/2004. (VI. 22.) OGY határozatban megjelölt feladatok teljesítéséről szóló beszámoló elfogadásáról	3384
43/2005. (V. 26.) OGY h.	Az Állami Számvevőszék 2004. évi tevékenységéről szóló jelentés elfogadásáról	3385
44/2005. (V. 26.) OGY h.	Vizsgálóbizottság létrehozásáról „az Apró-Gyűresány érdekkör privatizációból, állami megrendelésekből, illetve állami hitelek-ből történő meggazdagodásának titkairól” címmel	3385
45/2005. (V. 26.) OGY h.	„Az Apró-Gyűresány érdekkör privatizációból, állami megrendelésekből, illetve állami hitelek-ből történő meggazdagodásának titkairól” elnevezésű vizsgálóbizottság tisztségviselőinek és tagjainak megválasztásáról	3387
46/2005. (V. 26.) OGY h.	„Az Orbán család állami forrásból történő gazdagodása, különös tekintettel a szőlőbirtokokra” elnevezésű vizsgálóbizottság tisztségviselőinek és tagjainak megválasztásáról	3387
47/2005. (V. 26.) OGY h.	„A jövedéki törvény kormánypártok által történt, a költségvetésnek több tízmilliárd forint bevétel kiesést okozó módosítása, és ezzel a Zwack Unicum Rt. milliárdos adóhátralék alóli mentesítése, Zwack Péter volt SZDSZ-es országgyűlési képviselő mandátumáról történt lemondása, továbbá a Vám- és Pénzügyőrség Vegyvizsgáló Intézetének a Zwack Unicum Rt.-t érintő vizsgálata és annak másfél éve elmaradó következménye, és Arnold Mihály a Vám- és Pénzügyőrség volt országos parancsnoka lemondása közti összefüggéseket, és mindezekkel kapcsolatban Medgyessy Péter volt miniszterelnök és Draskovics Tibor pénzügyminiszter felelősségét vizsgáló bizottság” tisztségviselőinek és tagjainak megválasztásáról	3387
20/2005. (V. 26.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	3388
73/2005. (V. 26.) KE h.	Tábornoki kinevezésről	3406
1053/2005. (V. 26.) Korm. h.	Az egységes digitális rádiótávközlő rendszer (EDR) kialakításával, valamint az EDR szolgáltatás vásárlásával kapcsolatos feladatok-ról	3407
	Az Országgyűlés elnökének közleménye	3409
	Az ifjúsági, családügyi, szociális és esélyegyenlőségi miniszter, valamint a belügyminiszter együttes pályázati felhívása az „Idősbárát Önkormányzat” Díj elnyerésére	3422
	A Központi Kárrendezési Iroda közleménye a 2005. június 29.–július 9-ig terjedő időszak – II/3. földalapról vonatkozó – termőföld árveréseiről	3429
	Helyesbítés	3431

II. rész JOGSZABÁLYOK

A Kormány rendeletei

A Kormány 98/2005. (V. 26.) Korm. rendelete

az egységes digitális rádiótávközlő rendszer létrehozásával és működtetésével kapcsolatos feladatokkal megbízott kormánybiztos feladat- és hatásköréről

Az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény 182. § (2) bekezdésének *k)* pontja alapján a Kormány az egységes digitális rádiótávközlő rendszer (a továbbiakban: EDR) létrehozásáért és működtetésért felelős kormánybiztos (a továbbiakban: kormánybiztos) feladat- és hatáskörét az alábbiak szerint állapítja meg:

1. §

A kormánybiztos

a) előkészíti az EDR-rel összefüggő kormányzati stratégiát, gondoskodik a stratégia megvalósításának szervezéséről és végrehajtásának összehangolásáról;

b) gondoskodik az EDR kialakításának, megvalósításának, működtetésének és fejlesztésének összehangolásáról;

c) koordinálja az EDR kiépítésével megvalósításával, használatával és fejlesztésével kapcsolatos kormányzati döntések végrehajtását;

d) ellátja a külön jogszabályban meghatározott, az EDR-re vonatkozó ellenőrzési és koordinációs feladatokat.

2. §

A kormánybiztos az EDR fejlesztése érdekében gondoskodik

a) az EDR-rel összefüggő szolgáltatásokhoz szükséges feltételek biztosításáról;

b) a készenléti szolgálat ellátásához szükséges országos államigazgatási adatbázisok EDR-en keresztül történő elérhetőségének biztosítása érdekében az Elektronikus Kormányzati Gerinchálózatot felügyelő kormány megbízással történő együttműködésről;

c) az Európai Unió tagsággal és más nemzetközi szerződésekkel összefüggésben az EDR-t érintő feladatok ellátásáról, az európai készenléti rádiótávközlő rendszerekkel történő együttműködésről;

d) a központi költségvetésből és nemzetközi forrásból származó, az EDR fejlesztését, működését szolgáló pénzeszközök feladatkörébe eső felhasználásának összehangolásáról.

3. §

A kormánybiztos

a) koordinálja készenléti felhasználói körbe tartozó [a 279/2001. (XII. 23.) Korm. rendelet hatálya alá tartozó szervezetek, valamint az Országos Mentőszolgálat és az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főigazgatóság], illetve az e szervezetek felügyeletét ellátó közigazgatási szervezeteknek az EDR-rel kapcsolatos tevékenységét, e jogkörében adatokat és tájékoztatást kérhet;

b) gondoskodik az európai integrációból eredő, az egységes digitális rádiótávközlő rendszerrel kapcsolatos feladatok szervezéséről és végrehajtásáról;

c) közreműködik a feladataihoz kapcsolódó célelőirányzatok és pénzeszközök kezelésében;

d) ellátja az EDR Irányító Testület elnöki feladatait.

4. §

(1) A kormánybiztos az 1–3. §-okban foglalt feladatait a Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter (a továbbiakban: miniszter) irányításával látja el.

(2) A kormánybiztos a miniszter nevében ellátja a miniszter számára külön jogszabályban megállapított EDR hálózatgazdai feladatait.

5. §

A kormánybiztos feladatainak ellátását a Miniszterelnöki Hivatal szervezeti keretei között működő EDR Titkárság segíti.

6. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 3. napon lép hatályba. A rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti

a) az informatikai és hírközlési miniszter feladat- és hatásköréről szóló 141/2002. (IV. 28.) Korm. rendelet 6. §-a (4) bekezdésének *a)* pontja;

b) a zártcélú távközlő hálózatokról szóló 50/1998. (III. 27.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 10/A. §-a (2) bekezdésének *c)* pontja, valamint a Rendelet 5. számú mellékletének 5.1.1. alpontja.

7. §

A Rendelet 1. számú mellékletének 1. g) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Kormányzati, nemzetbiztonsági, igazságszolgáltatási, közbiztonsági, védelmi érdekből, sajátos információ továbbítási feladataik megoldása érdekében önálló zártcélú távközlő hálózattal rendelkezhetnek, vagy azok használói lehetnek:]

„g) a Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter mint hálózatgazda felügyelete alatt az Egységes Digitális Rádiótávközlő rendszer használatára jogosult (kötelezett) szervezetek;”

8. §

A Miniszterelnöki Hivatalról szóló 148/2002. (VII. 1.) Korm. rendelet 3. §-ának d) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A miniszter]

„d) ellátja az Egységes Digitális Rádiótávközlő Rendszer (EDR) hálózatgazdai feladatait;”

Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök

A Kormány tagjainak rendeletei

A honvédelmi miniszter 19/2005. (V. 26.) HM rendelete

a honvédelmi miniszter által alapítható
és adományozható elismerésekről szóló
27/2002. (IV. 17.) HM rendelet módosításáról

A Magyar Köztársaság kitüntetéseiéről szóló 1991. évi XXXI. törvény 7. §-ának (1) és (2) bekezdésében, valamint a honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2004. évi CV. törvény 52. §-a (1) bekezdésének f) pontjában kapott felhatalmazás alapján a 27/2002. (IV. 17.) HM rendeletet (a továbbiakban: R.) az alábbiak szerint módosítom:

1. §

Az R. 56/A. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A kitüntető címben évente – a Honvédelem Napja alkalmával – osztályonként összesen 5 fő részesülhet. A kitüntető cím mindhárom osztálya csak egyszer adományozható. Az egyes osztályok adományozása között legálább három évnek kell eltelnie.”

2. §

Ez a rendelet a kihirdetése napján lép hatályba, rendelkezései először a 2005. évi adományozás esetében alkalmazhatóak.

Iváncsik Imre s. k.,
honvédelmi minisztériumi politikai államtitkár

Az oktatási miniszter 14/2005. (V. 26.) OM rendelete

az Országos Képzési Jegyzékről szóló
37/2003. (XII. 27.) OM rendelet módosításáról

A szakképzésről szóló 1993. évi LXXVI. törvény 4. § (2) bekezdésének a) pontjában kapott felhatalmazás alapján – a foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszterrel, a szakképesítésért felelős miniszterekkel, a Központi Statisztikai Hivatal elnökével és a Közbeszerzések Tanácsa elnökével egyetértésben – a következőket rendelem el:

1. §

Az Országos Képzési Jegyzékről szóló 37/2003. (XII. 27.) OM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 9. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) A nappali oktatás munkarendje szerint folyó oktatásban a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 121. §-a (1) bekezdés 21. pontjában előírt, a meglévő szakképesítéssel betölthető munkakör magasabb színvonalon való ellátását biztosító képzésben szerezhető szakképesítésnek kell tekinteni azt a szakképesítést, amelynek megszerzéséhez jogszabály szakmai előképzettséget ír elő.”

2. §

A Rendelet 1. számú melléklete (a továbbiakban: Melléklet) a magyar ABC betűrendjének megfelelően az e rendelet 1. számú mellékletében szabályozott adóigazgatási szakügyintéző, animációsfilm-rajzoló, audiovizuális szakasszisztens, értékpapír-piaci szakértő, farmakológus szakasszisztens, ingatlanvagyon-értékelő és közvetítő, költségvetési gazdálkodási szakügyintéző szakképesítésekkel egészül ki.

3. §

(1) A Melléklet jelmagyarázatának a 3-as szint kódú szakképesítésekre vonatkozó szövege helyébe e rendelet 2. számú melléklete lép.

(2) A Melléklet „Az 5. oszlopban szereplő számok jelentése:” megjelölésű táblázatában a 9. sorszámú szakmacsoport „Építészet (építészet, építőipar, építőanyag-ipar, közlekedésepítő)” megnevezése helyébe „Építészet (építészet, építőipar, építőanyag-ipar)” lép.

(3) A Melléklet „Rövidítések magyarázata” alcím alatti felsorolás az alábbi szöveggel egészül ki:

[A szakmai és vizsgáztatási követelményrendszer meghatározására feljogosított miniszter:]

„RFF TNM = regionális fejlesztésért és felzárkóztatásért felelős tárca nélküli miniszter (12. oszlop).”

4. §

A Melléklet szakképesítéseket és azok adatait felsoroló táblázatában

a) a „fényképész” szakképesítés megnevezése helyébe „fényképész és fotótermék kereskedő”,

b) a „biztosításközvetítő” szakképesítés megnevezése helyébe „biztosításközvetítő (a szak megjelölésével)”,

c) az „informatikai hálózati rendszer-telepítő” szakképesítés megnevezése helyébe „informatikai hálózattelepítő és üzemeltető”,

d) a divatstílusstervező asszisztens szakképesítés 1. oszlopban megjelölt „51 5276 02” azonosító száma helyébe „52 1812 17”,

e) az artista (a tevékenység megjelölésével) szakképesítés esetében a 12. oszlopban megjelölt „OM–NKÖM” szakmai és vizsgakövetelmény meghatározására feljogosított miniszter helyébe „NKÖM”,

f) az artistaművész szakképesítés esetében a 12. oszlopban megjelölt „OM–NKÖM” szakmai és vizsgakövetelmény meghatározására feljogosított miniszter helyébe „NKÖM”,

g) az építési műszaki ellenőr I., az építési műszaki ellenőr II., a felvonó- és mozgólépcső-ellenőr, a felvonó- és mozgólépcső karbantartó szerelő, az ingatlankezelő, az ingatlanközvetítő és a társasházkezelő szakképesítések esetében a 12. oszlopban megjelölt „BM” szakmai és vizs-

gakövetelmény meghatározására feljogosított miniszter helyébe „RFF TNM”

lép.

5. §

A Melléklet szakképesítéseket és azok adatait felsoroló táblázatában

a) az e rendelet 4. §-ának a) pontjában megállapított fényképész és fotótermék kereskedő szakképesítés esetében a 9–10. oszlopokban szabályozott elmélet-gyakorlat aránya „20/80” helyébe „25/75”,

b) az e rendelet 4. §-ának b) pontjában megállapított biztosításközvetítő (a szak megjelölésével) szakképesítés esetében a 9–10. oszlopokban szabályozott elmélet-gyakorlat aránya „30/70” helyébe „50/50”,

c) az e rendelet 4. §-ának c) pontjában megállapított informatikai hálózattelepítő és üzemeltető szakképesítés esetében az 1. oszlopban szabályozott azonosító száma „31 4641 01” helyébe „52 4641 05”, a 3. oszlopban szabályozott FEOR száma „7444” helyébe „3131”, a 9–10. oszlopokban szabályozott elmélet-gyakorlat aránya „30/70” helyébe „40/60”

lép.

6. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

(2) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti a Melléklet szakképesítéseket és azok adatait felsoroló táblázatában szereplő csipkekészítő, kosárfonó és fonottbútor-készítő, valamint a könyvkötő asszisztens szakképesítések esetén a 2. oszlopban a * megjelölés.

Dr. Magyar Bálint s. k.,

oktatási miniszter

[Új szakképesítések]

Szakképesítés azonosító száma			Szakképesítés megnevezése	Hozzárendelt FEOR	Szakképesítések köre	Szakmacsoport	Jegyzékbe kerülés éve	Kizárólag iskolai rendszerű szakképzésben megszerezhető szakképesítés	Képzés maximális időtartama			A mestervizsga szervezésére feljogosított kamara	A szakmai és vizsgakövetelmény meghatározására feljogosított miniszter
sztint	tanulmányi terület	sorszám							szakképzési évfolyamok száma vagy óraszám	elmélet aránya %	gyakorlat aránya %		
1			2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
55	3436	04	Adóigazgatási szakügyintéző	3602	A	15	2005	i	2	45	55		PM
31	1812	01	Animációsfilm-rajzoló	3729	C	4	2005		850	40	60		OM
55	5499	04	Audiovizuális szakasszisztens	2619	A	6	2005	i	2	60	40		NKÖM
55	3441	02	Értékpapír-piaci szakértő	3619	A	15	2005	i	2	50	50		PM
55	5282	01	Farmakológus szakasszisztens	3129	A	8	2005	i	2	55	45		OM
54	3439	02	Ingatlanvagyon-értékelő és közvetítő	3629	B	17	2005		600	30	70		RFF TNM
55	3436	05	Költségvetési gazdálkodási szakügyintéző	3605	A	15	2005	i	2	40	60		PM

2. számú melléklet a 14/2005. (V. 26.) OM rendelethez

[Jelmagyarázat:]

- „31 = a nyolcadik évfolyam elvégzésével tanúsított alapfokú iskolai végzettségre épülő szakképesítések, vagy
= a tizenhatodik életévét betöltött, az általános iskola hatodik évfolyamát elvégzett és a nappali rendszerű iskolai oktatás keretében a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (a továbbiakban: közoktatási törvény) 27. § (8) bekezdésében szabályozott kétéves felzárkóztató oktatást eredményesen befejezett tanulók számára választható szakképesítések, vagy
= a tizenhatodik életévét betöltött, az általános iskola hetedik évfolyamát elvégzett és a nappali rendszerű iskolai oktatás keretében a közoktatási törvény 27. § (8) bekezdésében szabályozott egyéves felzárkóztató oktatást eredményesen befejezett tanulók számára választható szakképesítések, vagy
= a tizenhatodik életévét betöltött, az általános iskola nyolcadik évfolyamát be nem fejezett és a nappali rendszerű iskolai oktatás keretében a közoktatási törvény 27. § (8) bekezdésében szabályozott egy évig tartó szakképzést előkészítő évfolyamon a szakmai és vizsgakövetelményben a szakképesítés szakmacsoportjára meghatározott bemeneti kompetenciákat megszerzett tanulók számára választható szakképesítések
- 32 = nyolcadik évfolyam elvégzésével tanúsított alapfokú iskolai végzettségre épülő és szakmai előképzettséghez kötött szakképesítések, vagy
= a tizenhatodik életévét betöltött, az általános iskola nyolcadik évfolyamát be nem fejezett és a nappali rendszerű iskolai oktatás keretében a közoktatási törvény 27. § (8) bekezdésében szabályozott egy évig tartó szakképzést előkészítő évfolyamon a szakmai és vizsgakövetelményben a szakképesítés szakmacsoportjára meghatározott bemeneti kompetenciákat megszerzett és szakmai előképzettséggel rendelkező tanulók számára választható szakképesítések
- 33 = tizedik évfolyamra épülő szakképesítések, vagy
= a tizenhatodik életévét betöltött, a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (a továbbiakban: közoktatási törvény) 27. § (8) bekezdésében szabályozott feltételekkel a tanulók számára választható szakképesítések, vagy
= a tizenhatodik életévét betöltött, az általános iskola nyolcadik évfolyamát be nem fejezett és a nappali rendszerű iskolai oktatás keretében a közoktatási törvény 27. § (8) bekezdésében szabályozott egy évig tartó szakképzést előkészítő évfolyamon a szakmai és vizsgakövetelményben a szakképesítés szakmacsoportjára meghatározott bemeneti kompetenciákat megszerzett tanulók számára választható szakképesítések
- 34 = tizedik évfolyamra épülő és szakmai előképzettséghez kötött szakképesítések, vagy
= a tizenhatodik életévét betöltött, az általános iskola nyolcadik évfolyamát be nem fejezett és a nappali rendszerű iskolai oktatás keretében a közoktatási törvény 27. § (8) bekezdésében szabályozott egy évig tartó szakképzést előkészítő évfolyamon a szakmai és vizsgakövetelményben a szakképesítés szakmacsoportjára meghatározott bemeneti kompetenciákat megszerzett és szakmai előképzettséggel rendelkező tanulók számára választható szakképesítések”
-

**Az oktatási miniszter
15/2005. (V. 26.) OM
rendelete**

**egyes szakirányú továbbképzési szakok képesítési
követelményeiről szóló OM rendeletek kiegészítéséről**

A felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény 74. §-a (1) bekezdésének e) pontjában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. §

Az egyes műszaki felsőoktatási szakirányú továbbképzési szakok képesítési követelményeiről szóló 20/2003. (VI. 20.) OM rendelet melléklete kiegészül e rendelet 1. számú mellékletével.

2. §

Az egyes társadalomtudományi és bölcsészettudományi szakirányú továbbképzési szakok képesítési követelményeiről szóló 4/2004. (II. 27.) OM rendelet melléklete kiegészül e rendelet 2. számú mellékletével.

3. §

Az agrár felsőoktatás szakirányú továbbképzési szakjainak képesítési követelményeiről szóló 18/2003. (VI. 20.) OM rendelet melléklete kiegészül e rendelet 3. számú mellékletével.

4. §

E rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

Dr. Magyar Bálint s. k.,
oktatási miniszter

1. számú melléklet
a 15/2005. (V. 26.) OM rendelethez

[Melléklet
a 20/2003. (VI. 20.) OM rendelethez]

**V. Az energetikai menedzser szakirányú
továbbképzési szak képesítési követelményei**

1. A képzési cél

A képzés célja az energetika területén dolgozó, elsősorban a természettudományos és műszaki szakképzettséggel

rendelkező szakemberek ismereteinek gyarapítása az energiafelhasználás területén, amelyek birtokában a felhasználás hatékonyságának biztosításával, a felhasználási szokások alakításával, a megfelelő energiahordozó-választási, valamint a legcélszerűbb mérési, ellenőrzési, szabályozási lehetőségek alkalmazásával a leghatékonyabb energiafelhasználást tudják kínálni. Az energiafelhasználás hatékonyságának javítása, valamint a legkedvezőbb energiahordozók választásának kérdésében ismerni kell a javasolt megoldások szélesebb körű környezetvédelmi összefüggéseit is. Ezeknek a követelményeknek megfelelő javaslatokat csak magas fokú, speciális ismeretekkel lehet megalkotni és végrehajtani.

2. Az oklevélben szereplő szakképzettség megnevezése

- Mérnöki oklevéllel rendelkezők esetében: energetikai szakmérnök.
- Mérnöki oklevéllel nem rendelkezők esetében: energetikai szakelődő.

3. A képzésben részt vevők köre

A képzésben főiskolai vagy egyetemi szintű, illetve alapszakon vagy mesterszakon szerzett műszaki vagy természettudományi szakképzettséggel lehet részt venni.

4. A képzési idő

4 félév, a távoktatási elemeket is magába foglaló levelező képzésben legalább 300 tanóra.

Az oklevél megszerzéséhez összegyűjtendő kreditpontok száma: 120.

5. A képzés főbb tanulmányi területei

5.1. Szakmai alapozó modul (35–45 kreditpont):

környezetgazdálkodás, informatika, menedzser ismeretek, mérés- és szabályozástechnika, biztonságtechnika, folyamatirányítás, műszaki ökonómia.

5.2. Szakismereti modul (55–65 kreditpont):

épületenergetika, megújuló energiaforrások, fűtéstechnika, épületinformatika, energetikai projektmenedzsment, villamosenergia-gazdálkodás, hőenergia-gazdálkodás, tüzeléstechnika, energetikai rendszertechnika, energetikai berendezések.

5.3. Kötelezően választható ismeretkörök (10–15 kreditpont):

a) lakossági energiagazdálkodási szakirány tantárgyai: háztartástechnika, fogyasztóvédelem,

b) mezőgazdasági energiagazdálkodási szakirány tantárgyai: mezőgazdasági energiagazdálkodás, üzemanyag-gazdálkodás,

c) ipari energiagazdálkodási szakirány tantárgyai: ipari energiagazdálkodás, kapcsolt energetikai rendszerek.

6. Az ismeretek ellenőrzési rendszere

6.1. Az ismeretek ellenőrzési rendszere a tantervben előírt gyakorlati jegyek megszerzéséből, vizsgák, beszámolók letételéből, szakmai gyakorlatok teljesítéséből, szakdolgozat elkészítéséből és a záróvizsgából tevődik össze.

6.2. A szakdolgozat

A szakdolgozat kreditértéke: 10 kreditpont.

A hallgatók a harmadik szemeszter elején szakdolgozat-feladatot és ehhez kapcsolódóan szakirányt választanak. A választott feladatok szorosan kapcsolódnak egy-egy gyakorlati probléma megoldásához. A szakdolgozat elkészítése komplex műszaki-ökonómiai-ökológiai-menedzsment tartalmú feladat megoldását jelenti.

6.3. A záróvizsga

6.3.1. A záróvizsgára bocsátás feltételei:

- a tanulmányi és vizsgaszabályzatban meghatározott feltételek, valamint a tantervben előírt vizsgakövetelmények teljesítése,
- a szakdolgozat benyújtása és elfogadása.

6.3.2. A záróvizsga részei:

- szóbeli vizsga a szakismereti modul ismeretköréből, továbbá
- a szakdolgozathoz kapcsolódó választott szakirány ismeretköréből,
- a szakdolgozat megvédése.

6.3.3. A záróvizsga eredménye

A záróvizsga eredménye: a szakdolgozatra, valamint a szóbeli vizsgára adott érdemjegyek egész számra kerekített számtani átlaga.

VI. A klinikai/kórházi mérnök szakirányú továbbképzési szak képzési követelményei

1. A képzési cél

A képzés célja olyan orvosi biológiai és egészségtudományi ismeretekkel is rendelkező klinikai/kórházi mérnökök képzése, akik egyetemi és főiskolai szintű mérnöki szakképzettségük birtokában folytatott eredményes műszaki tevékenységük során szerzett tapasztalataikra támaszkodva az egészségügy területén közvetlenül vagy az egészségügyi szolgáltató iparban képesek felelősséggel ellátni az egészségügyi intézmények orvostechnikai és kórháztechnikai berendezéseinek, műszereinek és eszközeinek szakszerű és biztonságos üzemeltetését, karbantartását, időszakos ellenőrzését; az orvostechnikai és kórháztechnikai berendezések, műszerek és eszközök beszerzésének, felújításának, pótlásának tervezését; környezetkímélő technológiák és eljárások alkalmazását; a gép-, eszköz- és műszergazdálkodás feladatait; illetve a műszaki ellátás (energiagazdálkodás, folyamatos kórházüzemeltetés, kórházi szolgáltatások nyújtása stb.) feladatait, valamint az épületállomány és az épületgépészeti berendezések fel-

ügyeletét, és ily módon alkalmasak arra, hogy az egészségügyi szakszemélyzet (orvosok, ápolók, gazdasági szakemberek, egészségügyi menedzserek) mellett szakszerűen vegyenek részt a gyógyító-megelőző és rehabilitációs tevékenység ellátásának hatékony és gazdaságos elősegítésében.

Interdiszciplináris képzettségük folytán összekötő szerepet töltenek be az orvosok, ápolók és az egészségügyi gazdasági szakemberek, valamint külső műszaki szakemberek közötti véleménycserében, a felmerülő igények és a megvalósítható műszaki lehetőségek egyeztetése során.

Teljes szaktudásukkal felelősek az egészségügyi intézményekben az orvostechnikai eszközök és a gyógyászati helyiségek biztonságtechnikai és életvédelmi előírásainak betartásában és betartatásában, valamint az Európai Unió orvostechnikai eszközökkel kapcsolatban hozott előírásainak és a vonatkozó magyar jogszabályok rendelkezéseinek érvényre juttatásában az egészségügyi intézményen belül.

Képesek az egészségügyi személyzetet segíteni az orvostechnikai eszközök helyes, szakszerű és biztonságos használatának, illetve kezelésének elsajátításában és saját maguk is felelősek azért, hogy a gyógyításhoz szükséges orvostechnikai eszközök és kórháztechnikai berendezések, gépek és eszközök az alkalmazási célnak megfelelően használatra képes állapotban legyenek.

2. Az oklevélben szereplő szakképzettség megnevezése

Klinikai/kórházi mérnök.

3. A képzésben való részvétel feltételei

A képzésben egyetemi vagy főiskolai szintű, illetve alapszakon vagy mesterszakon szerzett gépészmérnöki, villamosmérnöki, műszaki informatikai, építőmérnöki, építészmérnöki, energetikai mérnöki, vegyészmérnöki szakképzettséggel és legalább egy éves, egészségügyi intézményekben végzett üzemeltetési vagy orvostechnikai ipari, illetve szolgáltatói gyakorlattal lehet részt venni.

4. A képzési idő

4 félév, a távoktatási elemeket is magába foglaló levelező képzésben legalább 450 tanóra.

Az oklevél megszerzéséhez szükséges kreditpontok száma: 120.

5. A képzés főbb tanulmányi területei

5.1. Egészségtudományi alapmodul (25–35 kreditpont): alkalmazott biológia (genetika, biokémia), anatómia, alkalmazott élettan-kórélettan, kórházhygiénia, elsősegélynyújtás és katasztrófa medicina alapjai, az orvosi szaknyelv fogalmai.

Az elméleti és gyakorlati képzés aránya: 54%-46%.

5.2. Szakmai alapoó modul (35–45 kreditpont):
orvostechnikai alapismeretek (méréstechnikai alapismeretek, orvostechnikai alapfogalmak, fiziológiai jelek méréstechnikája, jelfeldolgozás az orvostechnikában stb.), környezettechnikai ismeretek, radiológia (röntgentechnikai alapismeretek, sugárzástechnikai alapismeretek, képalkotó technikák stb.), számítástechnika (számítógépek elmélete, a jelenleg használatos programozási nyelvek ismerete, szövegszerkesztés stb.), egészségügyi informatika, kórházmenedzsment (az egészségügyi szervezés, gazdaság általános ismeretei), kórháztechnikai alapismeretek (az egészségügy szerkezete, intézménytípusai, a kórháztechnika alapjai).

Az elméleti és gyakorlati képzés aránya: 54%-46%.

5.3. Speciális szakismeretek modul (35-45 kreditpont):
orvostechnikai műszerismeret (elektrofiziológiai műszerek, elektroterápiás műszerek és készülékek, az életmentés eszközei, intenzív monitorok stb.), egészségügyi-műszaki EU előírások, kórháztechnológia (kórházépítéset, tervezési és rekonstrukciós alapelvek, létesítési és kivitelezési irányelvek, megvalósítási példák elemzése stb.), kórházüzemeltetés (kórházak víz- és energiagazdálkodása, épületgépészeti feladatok a kórházban, épület- és eszközkarbantartás stb.), gyógyászati biztonságtechnika (a készülékek és a helyiségek biztonságtechnikája), orvosi mechanikai és optikai eszközök és műszerek, minőségfejlesztés az egészségügyben.

Az elméleti és a gyakorlati képzés aránya: 64%-36%.

6. Az ismeretek ellenőrzési rendszere

6.1. Az ismeretek ellenőrzési rendszere a tantervben előírt – részben egymásra épülő, részben egymástól független – vizsgák letételéből, évközi beszámolók teljesítéséből, egységes kritériumok alapján teljesítendő szakmai gyakorlat letöltéséből, a szakdolgozat elkészítéséből és megvédéséből, valamint a záróvizsgából tevődik össze.

6.2. Kötelező szigorlati tárgyak:

- egészségtudományi alapismeretek (biológia, anatómia, élettan),
- orvostechnikai alapismeretek.

6.3. A szakdolgozat

A szakdolgozat a hallgató szakképzettségének, szakmai gyakorlatának és a szakirányú továbbképzés során szerzett ismereteinek megfelelő olyan feladat, amely tanúsítja, hogy a hallgató a kórházi gyakorlata, valamint a hazai és nemzetközi szakirodalom tanulmányozása alapján képes az elsajátított ismeretanyag gyakorlati alkalmazására, önálló szakmai munka elvégzésére. A szakdolgozat kreditértéke: 10 kreditpont.

6.4. A záróvizsga

6.4.1. A záróvizsgára bocsátás feltételei:

- a tantervben előírt vizsgák letétele,
- beszámolók, gyakorlatok teljesítése,
- a szakdolgozat benyújtása és elfogadása.

6.4.2. A záróvizsga részei:

- a szakdolgozat megvédése,
- komplex szóbeli vizsga az orvostechnikai műszerismeret, az egészségügyi-műszaki EU előírások és az ezekhez kapcsolódó szakterületek anyagából,
- komplex szóbeli vizsga a kórháztechnikai alapismeretek, a kórháztechnológia, a kórházüzemeltetés és az ezekhez kapcsolódó szakterületek anyagából.

6.4.3. A záróvizsga eredménye

A komplex szóbeli vizsga mindkét részére külön-külön adott ötfokozatú érdemjegyek egyszerű számtani átlaga adja meg a záróvizsgatárgy eredményét.

A záróvizsga eredménye: a záróvizsgatárgy eredményének és a szakdolgozat megvédésére adott érdemjegynek az egészre kerekített átlaga.

2. számú melléklet

a 15/2005. (V. 26.) OM rendelethez

[Melléklet

a 4/2004. (II. 27.) OM rendelethez]

VII. Az innovációs folyamat-szervező szakirányú továbbképzési szak képesítési követelményei

1. A képzési cél

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik széles körű, az Európai Unióban is használható ismeretekkel rendelkeznek az innováció, valamint az innováció orientált gazdaságfejlesztés és vállalkozásfejlesztés területén. Vezetőként és szervezőként képesek felfedezni és felkarolni az új ötleteket, elősegíteni azok gyakorlati megvalósítását, a fenntartható fejlődés megvalósítása érdekében környezetkímélő módon dolgozni. Az innovációs folyamat-szervező szakemberek a különböző intézményeknél, gazdálkodó szervezeteknél (vállalkozások, innovációs központok, inkubátorházak, vállalkozásfejlesztési alapítványok, területfejlesztési ügynökségek stb.) képesek hozzájárulni egy-egy térség innováció vezérelt politikájának megvalósulásához, megvalósításához.

2. Az oklevélben szereplő szakirányú szakképzettség megnevezése

- Közgazdász oklevéllel rendelkezők esetében szakközgazdász innovációs folyamat-szervező szakirányú továbbképzési szakon.
- Közgazdász oklevéllel nem rendelkezők esetében innovációs folyamat-szervező szakember.

3. A képzésben részt vevők köre

A képzésben egyetemi vagy főiskolai szintű, illetve alapszakon vagy mesterszakon szerzett műszaki vagy közgazdasági szakképzettséggel rendelkezők vehetnek részt.

4. A képzési idő

4 félév, a távoktatási elemeket is magába foglaló levelező képzésben legalább 570 tanóra.

Az oklevél megszerzéséhez összegyűjtendő kreditpontok száma: 120.

5. A képzés főbb tanulmányi területei és arányai

5.1. Vállalkozási modul (50–58 kreditpont): cégmenedzsment, cégvezetés, marketing stratégia, vezetői gazdaságtan, innovációs és tudásmenedzsment, értékelemzés, üzleti stratégia, üzleti tervezés, termékstratégia, teljes körű minőségmenedzsment, innovációs projektek menedzselése.

5.2. Innovációs rendszerek és intézmények modul (25–35 kreditpont): lokális gazdaság- és vállalkozásfejlesztés, innovációs támogatás az EU-ban, területi innovációs rendszerek, gyártástechnológiák és folyamatok, társadalmi innovációk, fenntarthatóság és környezetvédelmi ismeretek az innovációs folyamatokban.

5.3. Gyakorlati modul (22–32 kreditpont): ötlettől a megvalósításig, iparjogvédelem, elektronikus kommunikáció és üzlet szerepe, innovációk finanszírozása, innovációs és tenderképesség fejlesztése.

6. Az ismeretek ellenőrzési rendszere

6.1. Az ismeretek ellenőrzési rendszere a tantervben előírt gyakorlati jegyek megszerzéséből, vizsgák letételéből, a szakdolgozat elkészítéséből, valamint a záróvizsgából tevődik össze.

6.2. Kötelező szigorlatok:

- gazdaság- és vállalkozásfejlesztés (lokális gazdaság- és vállalkozásfejlesztés, területi innovációs rendszerek),
- menedzsment (cégmenedzsment, cégvezetés, üzleti stratégia, üzleti tervezés).

6.3. A szakdolgozat

A szakdolgozat a szakirányú képzettségnek megfelelő, önálló, alkotó jellegű szakmai tevékenység. Elkészítésével a hallgató igazolja, hogy képes az elsajátított elméleti és gyakorlati ismeretek gyakorlati alkalmazására, adaptációjára. A dolgozatban a hallgató kreatív megoldásokkal bizonyítja problémamegoldó képességét.

A szakdolgozat kreditértéke: 10 kreditpont.

6.4. A záróvizsga

- 6.4.1. A záróvizsgára bocsátás feltételei:
- a tantervben előírt vizsgák eredményes letétele és más tanulmányi követelmények teljesítése,
 - a szakdolgozat benyújtása és elfogadása.

6.4.2. A záróvizsga részei:

- a szakdolgozat megvédése,
- szóbeli vizsga a gazdaság- és vállalkozásfejlesztés (lokális gazdaság- és vállalkozásfejlesztés, területi innovációs rendszerek), valamint menedzsment (cégmenedzs-

ment, cégvezetés, üzleti stratégia, üzleti tervezés) ismeretkörökből.

6.4.3. A záróvizsga eredménye:

A szóbeli vizsgára és a szakdolgozat védésére adott érdemjegyek egyszerű számtani átlaga.

7. A szakirányú továbbképzési szak szempontjából lényeges más követelmények

Az oklevél kiadásának feltétele: legalább egy idegen nyelvből C típusú középfokú államilag elismert nyelvvizsga.

VIII. A társadalmi integrációs tanácsadó szakirányú továbbképzési szak képesítési követelményei

1. A képzési cél

A képzés célja, hogy a szociális rendszerek kialakításában dolgozó segítő szakemberek számára továbbképzési lehetőséget nyújtson, és képessé tegye őket európai szinten a szociális diszkrimináció okainak feltárására, megelőzésére és kezelésére, a különböző társadalmi csoportokra ható környezeti ártalmak felismerésére. A résztvevők megismerhetik az európai közösségben kialakuló és folyamatosan formálódó európai szociális integrációt és annak perspektíváit. A képzés lehetőséget nyújt a résztvevők számára, hogy ismereteket szerezzenek a diszkrimináció által leginkább érintett társadalmi csoportok (a fogyatékkal élő emberek, a halmozottan hátrányos helyzetűek, drogfüggők, a krónikus betegségben szenvedők, a pszichés problémákkal küzdők, az idősek, a bevándorlók, a szegények, munkanélküliek, romák, hajléktalanok stb.) szükségleteiről és a szociális integráció lehetséges rendszereiről, módszereiről. A képzésben részt vevők készséget szereznek a szociális intervenciók, a szervezetfejlesztés, a tanácsadás, a szükségletek feltárására irányuló kutatások, integrált fejlesztési és szociális programok kidolgozása és megvalósítása területén, amelyek segítségével hozzájárulhatnak a társadalmi kohézió megvalósításához.

2. Az oklevélben szereplő szakirányú szakképzettség megnevezése

Társadalmi integrációs tanácsadó.

3. A képzésben részt vevők köre

A képzésben egyetemi vagy főiskolai szintű, illetve alapszakon vagy mesterszakon szerzett végzettséggel és humán jellegű (pedagógus, közgazdász, bölcsész, pszichológus, jogász, egészségügyi, szociális stb.) szakképzettséggel, valamint szakmai angol nyelvtudással rendelkezők vehetnek részt.

4. A képzési idő

4 félév, a távoktatási elemeket is magába foglaló levelező képzésben legalább 300 tanóra.

Az oklevél megszerzéséhez összegyűjtendő kreditpontok száma: 120.

5. A képzés főbb tanulmányi területei és arányai

5.1. Általános alapozó ismeretek (35–47 kreditpont): kutatómódszertan, etika és társadalmi igazságosság, a társadalmi kirekesztés elméletei, európai perspektívák, európai összehasonlító szociálpolitika, az intervenció és társadalmi változás elméletei.

5.2. Speciális szakismeretek (55–75 kreditpont): fogyatékkal élő emberek, drogproblémák, mentálhigiéné.

A képzésben a gyakorlati ismeretek aránya legalább 50%.

6. Az ismeretek ellenőrzési rendszere

6.1. Az ismeretek ellenőrzési rendszere a tantervben előírt vizsgák letételéből, gyakorlatok elvégzéséből, a szakdolgozat elkészítéséből, valamint a záróvizsgából tevődik össze.

6.2. Kötelező szigorlatok

- általános szigorlat az általános alapozó tárgyakból,
- speciális szigorlat a specializáció tárgyaiból.

6.3. A szakdolgozat

A szakdolgozat a szakképzettségnek és a specializációnak megfelelő szakmai feladat, amellyel a hallgató az általa választott témát konzulens segítségével dolgozza fel. Az előírt tartalmi és formai követelményeknek megfelelően elkészített szakdolgozatot záróvizsga bizottság előtt kell megvédeni.

A szakdolgozat kreditértéke: 10 kreditpont.

6.4. A záróvizsga

6.4.1. A záróvizsgára bocsátás feltételei:

- a tantervben előírt tanulmányi és vizsgakötelezettségek, valamint a gyakorlatok teljesítése,
- a szakdolgozat benyújtása és elfogadása.

6.4.2. A záróvizsga részei:

- a szakdolgozat megvédése,
- a képzés során megszerzett tudás, készségek és azok alkalmazásának ellenőrzésére és értékelésére szolgáló komplex szóbeli vizsga.

6.4.3. A záróvizsga eredménye

A záróvizsga eredménye a szakdolgozatra és védésére, valamint a komplex vizsga írásbeli és szóbeli részére adott érdemjegyek egész számra kerekített számtani átlaga.

IX. A biblioterápia szakirányú továbbképzési szak képesítési követelményei

1. A képzési cél

A képzés célja olyan biblioterapeutai ismeretekkel rendelkező szakemberek képzése, akik a szociális, az egészségügyi, az oktatási, könyvtárügyi és pasztorációs, valamint a kulturális menedzselés, a média, a civil és a vállalati szféra területein orvosi, pszichológusi ellenőrzés mellett, de önálló szakmai tudást igénylő biblioterápiás tevékenységet fejtenek ki. Az elsajátított tudás birtokában alkalmassá válnak nevelő-fejlesztő szaktevékenységek ellátására: az egészségmegőrzésben és -védelemben, a sérült állapotok korrekciójában és kompenzációjában, a fogyatékos állapotúak rehabilitációs nevelőmunkájában, a szomatikus és pszichés betegségek rehabilitációs szakaszában, a hospice, a palliatív medicina területeinek munkájában és a krónikus és pszichés betegségállapotok terápiájában.

2. Az oklevélben szereplő szakirányú szakképzettség megnevezése

Biblioterapeuta.

3. A képzésben részt vevők köre

A képzésben egyetemi vagy főiskolai szintű, illetve alapszakon vagy mesterszakon szerzett végzettséggel és tanári, tanítói vagy pedagógusi, illetve pszichológia, általános szociális munkás, szociális munkás, antropológia, esztétika, informatikus könyvtáros, szociológia, orvos, szociális ápoló, diplomás ápoló szakokon szerzett szakképzettséggel rendelkezők vehetnek részt.

4. A képzési idő

5 félév, a távoktatási elemeket is magába foglaló levelező képzésben legalább 580 kontaktóra. Az első félév az általánosan kötelező bevezető gyakorlat (saját élménycsoport) teljesítése, amely kritérium jellegű követelmény.

Az oklevél megszerzéséhez szükséges kreditek száma 120 kreditpont.

5. A képzés főbb tanulmányi területei és arányai

5.1. alapozó tárgyak: legalább 30, legfeljebb 40 kreditpont:

irodalomelmélet, irodalomtörténet, személyiségelméletek, a pszichoterápia alapjai, pedagógia;

5.2. törzs- és szakképzés: legalább 65, legfeljebb 85 kreditpont:

a biblioterápia története és alkalmazási területei, a biblioterápia speciális elmélete, biblioterápiás szempontú irodalmi műelemzés, alkalmazott irodalomtudomány, kreatológia, olvasásszociológia, az olvasás pszichológiája.

6. Az ismeretek ellenőrzési rendszere

Az ismeretek ellenőrzési rendszere a tantervben előírt gyakorlati jegyek megszerzéséből, vizsgák és legalább két szigorlat letételéből, valamint a szakdolgozat elkészítéséből és a záróvizsgából tevődik össze.

6.1. A szakdolgozat

A szakdolgozat kreditértéke: 10 kreditpont.

A szakdolgozat a hospitálási jegyzőkönyvek feldolgozása alapján készített szakmai beszámoló, melynek részei a jegyzőkönyvek és egy, legalább 120 tételes bibliotérai irodalmi repertoár összeállítása.

6.2. A záróvizsga

6.2.1. A záróvizsgára bocsátás feltételei:

- az intézményi tantervben előírt követelmények teljesítése,
- szakdolgozat benyújtása és elfogadása.

6.2.2. A záróvizsga részei:

- a szakdolgozat megvédése,
- szóbeli és írásbeli vizsgák letétele.

6.2.3. A záróvizsga eredménye

A szakdolgozat megvédése eredményeként adott érdemjegy, a szóbeli és írásbeli vizsgákra adott érdemjegyek számtani középértékének egész jegyre kerekített átlaga.

7. A szak szempontjából lényeges más rendelkezés

Az oklevél kiadásának feltétele egy államilag elismert középfokú C típusú nyelvvizsga angol, német vagy francia nyelvből.

X. Az önkormányzati szolgáltatás-szervező szakirányú továbbképzési szak képzési követelményei

1. A képzési cél

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik az önkormányzatok – beleértve a kisebbségi önkormányzatokat – vezetésében, irányításában vesznek részt. A képzés során a hallgatók olyan korszerű elméleti ismereteket sajátítanak el, amelyek elősegítik az önkormányzati munka hatékonyabb és tudatosabb ellátását, és felkészítenek az Európai Unió új kihívásaira. Cél továbbá annak bemutatása, hogy egy település életét mi módon lehet nonprofit szemlélet szerint irányítani és vezetni.

2. Az oklevélben szereplő szakirányú szakképzettség megnevezése

Önkormányzati szolgáltatás-szervező.

3. A képzésben részt vevők köre

A képzésben egyetemi vagy főiskolai szintű, illetve alapszakon vagy mesterszakon szerzett végzettséggel és szakképzettséggel és minimum egy éves önkormányzati gyakorlat vagy egy éves vezetői gyakorlat birtokában lehet részt venni.

4. A képzési idő

4 félév, a távoktatási elemeket is magába foglaló levelező képzésben legalább 340 tanóra.

Az oklevél megszerzéséhez szükséges kreditek száma 120 kreditpont.

5. A képzés főbb tanulmányi területei és arányai

5.1. Jogi és politikatudományi modul: jogi és politológiai ismeretek, magyar és európai uniós közigazgatási jog. A tanulmányi terület kreditértéke: legalább 17, legfeljebb 22 kreditpont.

5.2. Társadalomtudományi modul: társadalomtörténet, társadalomismeret, szociális és munkaerő-piaci politikák, humánökológiai, nonprofit ismeretek, EU-regionális politikák. A tanulmányi terület kreditértéke: legalább 18, legfeljebb 24 kreditpont.

5.3. Önkormányzati gazdálkodási modul: pénzügyi-államháztartási gazdálkodási ismeretek, számvitel, kontrolling. A tanulmányi terület kreditértéke: legalább 28, legfeljebb 36 kreditpont.

5.4. Szervezéstudományi modul: településirányítási eleméletek, kisebbségi önkormányzatok működése, vezetési ismeretek, közszolgáltatás menedzsment, településszervezés, -fejlesztés és -üzemeltetés, protokoll, etikett, PR és marketing, projektmenedzsment, kapcsolattartás helyi civil szervezetekkel. A tanulmányi terület kreditértéke: legalább 32, legfeljebb 42 kreditpont.

Az elméleti képzés kreditértéke: legalább 55, legfeljebb 75 kreditpont.

A gyakorlati képzés kreditértéke: legalább 35, legfeljebb 55 kreditpont.

6. Az ismeretek ellenőrzési rendszere

Az ismeretek ellenőrzési rendszere a tantervben előírt gyakorlati jegyek megszerzéséből, vizsgák letételéből, szigorlatokból és a szakdolgozat elkészítéséből, valamint a záróvizsgából tevődik össze.

6.1. Szigorlatok

- a jogi és politikatudományi modul,
- a társadalomtudományi modul tárgyaiból.

6.2. A szakdolgozat

A szakdolgozat kreditértéke: 10 kreditpont.

A szakdolgozat egy olyan elméleti kérdés bemutatása, amely kitekintéssel van a gyakorlati megvalósíthatóságra is vagy egy esettanulmány elkészítése.

6.3. A záróvizsga

6.3.1. A záróvizsgára bocsátás feltételei:

- az intézményi tantervben előírt tanulmányi és vizsgakötelezettségek teljesítése,
- a szakdolgozat benyújtása.

6.3.2. A záróvizsga részei:

- a szakdolgozat megvédése.

6.3.3. A záróvizsga eredménye

A szakdolgozat és annak megvédése eredményeként adott érdemjegyek számtani középértékének egész jegyre kerekített átlaga.

3. számú melléklet

a 15/2005. (V. 26.) OM rendelethez

[Melléklet

a 18/2003. (VI. 20.) OM rendelethez]

XXXV. A lóegészségügyi szakállatorvos szakirányú továbbképzési szak képesítési követelményei

1. A képzési cél

A képzés célja, hogy az állatorvosi szakképzettséggel rendelkezők számára a gyakorlatban alkalmazható lóegészségügyi speciális szakismereteket nyújtson. A képzés résztvevői ismereteket szereznek a lovakkal kapcsolatos modern klinikai vizsgálati módszerekről, a lovak megfelelő tartásáról, takarmányozásáról, szállításukról. A lóegészségügyi szakállatorvosok az elsajátított ismereteik birtokában képesek az állat-egészségügyi problémák megelőzésére, feltárására és ellátására.

2. Az oklevélben szereplő szakképzettség megnevezése

Lóegészségügyi szakállatorvos.

3. A képzésben részt vevők köre

A képzésben egyetemi szintű végzettséggel és állatorvosi szakképzettséggel, továbbá legalább 3 éves szakmai gyakorlattal rendelkezők vehetnek részt.

4. A képzési idő

4 félév, a távoktatási elemeket is magába foglaló levelező képzésben legalább 430 tanóra.

Az oklevél megszerzéséhez szükséges kreditek száma: 120 kreditpont.

5. A képzés főbb tanulmányi területei

5.1. Szakmai alapozó modul (10–18 kreditpont):
lógyógyászati alapismeretek és kiegészítő ismeretek.

5.2. Szakismereti modul (70–75 kreditpont):
a ló fertőző betegségei, a ló szaporodásbiológiája, szülészete és szaporítástechnológiája, sebészeti alapismeretek

és szemészeti ismeretek, lóortopédiai ismeretek, belgyógyászati megbetegedések, gyakorlat.

5.3. Kötelezően választható ismeretkörök (15–20 kreditpont):

lóval kapcsolatos állategészségügyi igazgatástan és igazságügyi állatorvostan, emésztőszervi betegségek és ellátásuk.

5.4. Szabadon választható ismeretkörök (6–8 kreditpont):
praxis menedzsment, könyvtári informatika.

6. Az ismeretek ellenőrzési rendszere

6.1. Az ismeretek ellenőrzési rendszere a tantervben előírt gyakorlati jegyek megszerzéséből, vizsgákból, valamint szakmai gyakorlatok teljesítéséből, szakdolgozat elkészítéséből és a záróvizsgából tevődik össze.

6.2. Kötelező szigorlati tárgyak:

- a ló szaporodásbiológiája, szülészete és szaporítástechnológiája,
- a ló fertőző betegségei,
- az akut has belgyógyászati és sebészeti szemszögből,
- lóortopédiai ismeretek.

6.3. A szakdolgozat

A szakdolgozat a szakképzettségnek megfelelő, lóegészségügyi témakörben elkészített írásbeli, alkotó jellegű szakmai feladat, amely bizonyítja, hogy a hallgató a tanulmányai, valamint a hazai és nemzetközi szakirodalom tanulmányozása alapján képes az elsajátított ismeretanyag gyakorlati alkalmazására, az eredmények szakszerű összefoglalására, a témakörbe tartozó feladatok kreatív megoldására. A szakdolgozat kreditértéke: 10 kreditpont.

6.4. A záróvizsga

6.4.1. A záróvizsgára bocsátás feltételei:

- a tantervben előírt tanulmányi és vizsgakötelezettségek teljesítése,
- a szakdolgozat benyújtása és elfogadása.

6.4.2. A záróvizsga részei:

- a szakdolgozat megvédése,
- komplex szóbeli vizsga, amely magában foglalja a ló fertőző betegségei, igazgatástan és igazságügyi állatorvostan; a ló szaporodásbiológiája, szülészete és szaporítástechnológiája; lóortopédiai ismeretek; az akut has belgyógyászati és sebészeti szemszögből ismeretköröket.

6.4.3. A záróvizsga eredménye

A záróvizsga eredménye a komplex szóbeli vizsgára adott érdemjegy.

III. rész HATÁROZATOK

Az Országgyűlés határozatai

Az Országgyűlés 40/2005. (V. 26.) OGY határozata

**az Országgyűlés bizottságainak létrehozásáról,
tisztviselőinek és tagjainak megválasztásáról szóló
20/2002. (V. 16.) OGY határozat módosításáról***

Az Országgyűlés bizottságainak létrehozásáról, tisztviselőinek és tagjainak megválasztásáról szóló 20/2002. (V. 16.) OGY határozat a következők szerint módosul:

Az Országgyűlés
a Számvevőszéki bizottságba
Gráf József korábban megüresedett helyére
dr. Németh Imrét
a bizottság tagjává
megválasztja.

Dr. Szili Katalin s. k.,
az Országgyűlés elnöke

Dr. Kis Zoltán s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Vincze László s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Az Országgyűlés 41/2005. (V. 26.) OGY határozata

**a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi
LXXX. törvény, valamint a közvetítői tevékenységről
szóló 2002. évi LV. törvény végrehajtásához
szükséges kormányzati intézkedésekről****

1. §

Az Országgyűlés felkéri a Kormányt, hogy
1. tekintse át a jogi segítségnyújtás, valamint a közvetítői tevékenység terén eddig szerzett tapasztalatokat, és

* A határozatot az Országgyűlés a 2005. május 23-i ülésnapján fogadta el.

** A határozatot az Országgyűlés a 2005. május 23-i ülésnapján fogadta el.

kezdje meg a szükséges jogszabály-módosítások – többek között a Polgári Perrendtartásról szóló törvény módosításának – előkészítését;

2. tegye meg a szükséges intézkedéseket a jogi segítségnyújtás és a közvetítői tevékenység minél szélesebb körben történő társadalmi megismertetése érdekében;

3. 2005. december 31-ig számoljon be az Országgyűlés Alkotmány- és igazságügyi bizottságának az 1. és 2. pontban meghatározott feladatok teljesítéséről.

2. §

Ez a határozat a közzététele napján lép hatályba.

Dr. Szili Katalin s. k.,
az Országgyűlés elnöke

Dr. Kis Zoltán s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Vincze László s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Az Országgyűlés 42/2005. (V. 26.) OGY határozata

**az ingatlanokkal, bérlakásokkal kapcsolatban feltárt
visszaélések megakadályozásáról, az úgynevezett
lakásmaffia-tevékenység visszaszorításához szükséges
kormányzati intézkedésekről szóló
71/2004. (VI. 22.) OGY határozatban megjelölt
feladatok teljesítéséről szóló beszámoló
elfogadásáról***

1. Az Országgyűlés elfogadja az ingatlanokkal, bérlakásokkal kapcsolatban feltárt visszaélések megakadályozásáról, az úgynevezett lakásmaffia-tevékenység visszaszorításához szükséges kormányzati intézkedésekről szóló 71/2004. (VI. 22.) OGY határozatban megjelölt feladatok teljesítéséről szóló beszámolót.

2. Ez a határozat a közzététele napján lép hatályba.

Dr. Szili Katalin s. k.,
az Országgyűlés elnöke

Dr. Kis Zoltán s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Vincze László s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

* A határozatot az Országgyűlés a 2005. május 23-i ülésnapján fogadta el.

**Az Országgyűlés
43/2005. (V. 26.) OGY
határozata**

**az Állami Számvevőszék 2004. évi tevékenységéről
szóló jelentés elfogadásáról***

1. Az Országgyűlés megállapítja, hogy az Állami Számvevőszék stratégiájának megfelelően törvényi kötelezettségeit teljesítette, az intézmény 2004. évi tevékenységéről szóló – független könyvvizsgáló által hitelesnek minősített pénzügyi beszámolóval alátámasztott – jelentését elfogadja.

2. Az Országgyűlés megállapítja, hogy az Állami Számvevőszék

a) a 35/2003. (IV. 9.) OGY határozatban rögzített feladatokat prioritásként kezelve az általa vállalt körben teljes körűvé tette a megbízhatósági nyilatkozattal záruló minősítő zárszámadási ellenőrzéseket, valamint ütemesen valósítja meg a jelentős nagyságrendű költségvetéssel, illetve vagyonnal rendelkező, kiemelt önkormányzatok gazdálkodásának átfogó ellenőrzését. Az Országgyűlés – elismerve az eddig tett kormányzati lépéseket – továbbra is fontosnak tartja, hogy a fejezeti ellenőrző szervezetek bevonásával megteremtődjenek a feltételek a megbízhatósági ellenőrzések zárt rendszerének megvalósítására;

b) felügyelő bizottsági elnökök jelölési javaslatátételét támogató rendszere szabályozottan működik, a jelölési javaslatátételek az ellenőrzési tevékenységtől egyértelműen elkülönülnek.

3. Az Országgyűlés szükségesnek tartja, hogy az Állami Számvevőszék

a) a kialakult gyakorlatot követve éves jelentésében továbbra is adjon értékelést ellenőrzéseinek hasznosulásáról, javaslatainak valóra váltásáról;

b) erősítse meg a köz- és magánszektor újszerű együttműködésének, illetve a nonprofit szektor pénzfelhasználásának ellenőrzési feltételeit;

c) a módszertani fejlesztések keretében vigye tovább a szakmai szabályozáshoz csatlakozó konkrét módszertanok és segédletek kidolgozását;

d) tanácsadó tevékenysége keretében folytassa a probléma-csoportokra koncentrált, tanulmányokban megjelenő összefoglaló, elemző munkáját és korszerű pénzügyi szakfolyóiratot jelentessen meg.

4. Az Országgyűlés indokoltnak tartja és támogatja, hogy az Állami Számvevőszék a teljes uniós pénzfelhasználás gyakorlatáról átfogó képet adjon, ennek keretében az uniós forrásokkal összefüggő pénzmozgások ellenőrzését

végző hazai szervezetek munkáját szakmai szempontból áttekinthe és mutassa be az ellenőrzések tapasztalatait.

*Dr. Szili Katalin s. k.,
az Országgyűlés elnöke*

*Dr. Kis Zoltán s. k.,
az Országgyűlés jegyzője*

*Vincze László s. k.,
az Országgyűlés jegyzője*

**Az Országgyűlés
44/2005. (V. 26.) OGY
határozata**

**vizsgálóbizottság létrehozásáról „az Apró–Gyurcsány
érdekkör privatizációból, állami megrendelésekből,
illetve állami hitelekbe történő meggazdagodásának
titkairól” címmel***

Gyurcsány Ferenc miniszterelnök vagyona tavaly 100 millió forinttal, tavalyelőtt 83 millió forinttal gyarapodott. Mivel más vezető politikusokkal ellentétben a miniszterelnök felesége nyilvános vagyonyilatkozatot nem tett, Dobrev Klára vagyoni gyarapodásáról nincs hiteles információ. Ugyanakkor mind a miniszterelnök felesége, mind a vele egy házban élő anyósa, Apró Piroska, az üzleti életben nem ismeretlen.

Gyurcsány Ferenc hivatalba lépésekor ígéretet tett arra, hogy a cégeinek az állammal és az állami vállalatokkal fennálló kapcsolataival a nyilvánosság előtt beszámol, mindezt a mai napig nem tette meg. A közélet tisztasága, továbbá a köztisztviselők betöltése iránti bizalom megőrzése miatt szükséges az Apró–Gyurcsány érdekkörnek az állammal és állami vállalatokkal ápoltságainak ki-vizsgálása, valamint a privatizációban betöltött szerepüknek hiteles tisztázása. A felmerült kérdések tisztázása érdekében:

I. Az Országgyűlés a Hárszabály 34. §-ának (1) bekezdése alapján vizsgálóbizottságot hoz létre „az Apró–Gyurcsány érdekkör privatizációból, állami megrendelésekből, illetve állami hitelekbe történő meggazdagodásának titkairól” címmel (a Bizottság rövidített neve: „az Apró–Gyurcsány érdekkör milliárdjainak titkait vizsgáló bizottság”).

* A határozatot az Országgyűlés a 2005. május 23-i ülésnapján fogadta el.

* A határozatot az Országgyűlés a 2005. május 23-i ülésnapján fogadta el.

II. A vizsgálóbizottság feladata különösen a következő kérdések megválaszolása:

1. Milyen forrásokból származott a miniszterelnök tavalyi 100 millió és tavalyelőtti 83 millió forintos jövedelme?

2. Volt-e szerepe a miniszterelnök vagyongyarapodásában a tulajdonában, illetve üzlettársai tulajdonában álló cégek államhoz, illetve állami tulajdonú vállalatokhoz fűződő kapcsolatának?

3. Felhasználta-e Medgyessy Péter mellett betöltött főtanácsadói tisztségét és sportminiszteri posztját a saját, valamint volt és jelenlegi üzlettársait érintő állami döntések befolyásolásában?

4. Felhasználta-e, és ha igen, milyen módon politikai kapcsolatait, befolyását családi vállalkozásai vagyongyarapításához?

5. Közreműködtek-e vezető köztisztviselők, állami tulajdonú társaságok vezetői abban, hogy közvagyon került Gyurcsány Ferenc tulajdonába?

6. Vezető köztisztviselők és állami tulajdonú társaságok vezetői szereztek-e tulajdonrészt, vagy kaptak-e valamilyen vezetői megbízást Gyurcsány Ferenc tulajdonában lévő társaságokban?

7. Kaptak-e Gyurcsány Ferenc vállalkozásai több jogcímen, több százmilliós támogatást az adófizetők pénzéből? Ha igen, pontosan milyen jogcímen, és mennyi állami pénzhez jutottak, és volt-e szerepe ebben Gyurcsány Ferenc politikai befolyásának?

8. Kaptak-e Gyurcsány Ferenc vállalkozásai állami támogatásokat, állami megrendeléseket vagy állami megbízásokat?

9. Milyen kapcsolat fűzte, illetve milyen kapcsolat fűzi a Gyurcsány Ferenc tulajdonában álló társaságokat az államhoz és állami tulajdonú társaságokhoz?

10. A tankönyvkiadó privatizációja során szerepet játszott-e Gyurcsány Ferenc és Erdős Ákos korábbi üzleti kapcsolata?

11. Került-e állami vagy önkormányzati ingatlan is Gyurcsány Ferenc tulajdonában lévő társaságok tulajdonába?

12. Szerepet játszott-e a balatonőszödi kormányüdlő 38. számú villájának, valamint a Budapest V. kerület, Szalay utca 4. szám alatti ingatlan egy részének megszerzésében Gyurcsány Ferenc és Szilvász György közös pártállami múltja, valamint az, hogy a szerződéskötés időszakában Szilvász György a Miniszterelnöki Hivatal helyettes államtitkára volt?

13. Szerepet játszott-e Szilvász Györgynek, a Miniszterelnöki Hivatalban betöltött tisztsége a volt állami ingatlanokat megszerző ALDO Kft.-ben történt tulajdonszerzésében?

14. Szerepet játszott-e Szilvász György esetleges szerepe a fent említett ingatlanok megszerzésében, illetve a Gyurcsány Ferenc érdekeltségébe tartozó cégekben betöltött pozíciói abban, hogy kinevezték a Belügyminisztérium közigazgatási államtitkárává?

III. A bizottság eljárása során köteles tiszteletben tartani az 50/2003. (XI. 5.) AB határozatban számba vett alkotmányossági szempontokat, így például a bizottság vizsgálatának (meghallgatások, adatkezelések stb.) az érintett személyek önkéntes együttműködésén kell alapulnia. Meghallgatás vagy adatkérés szükségessége esetén a bizottság elnöke köteles felhívni az érintett személy figyelmét együttműködésének önkéntes jellegére, a bizottság vallo-mástételre vagy adatszolgáltatásra senkit nem kötelezhet. Ezen túlmenően a vizsgálóbizottság maga határozza meg eljárási rendjét és vizsgálati módszereit.

IV. A vizsgálóbizottság tevékenységéről jelentést készít, melynek tartalmaznia kell:

- a) a bizottság feladatát;
- b) a bizottság által meghatározott eljárási rendet és vizsgálati módszereket;
- c) a bizottság ténybeli és jogi megállapításait;
- d) annak bemutatását, hogy megállapításait milyen bizonyítékokra alapította;
- e) a vizsgálat által érintett szerv(ek) vagy személy(ek) észrevételeit a lefolytatott vizsgálat módszereire és megállapításaira vonatkozóan;
- f) javaslatot az esetlegesen szükséges intézkedésekre.

V. A vizsgálóbizottság 10 tagból áll, tagjai országgyűlési képviselők. A tagokra a képviselőcsoportok vezetői tesznek ajánlást az alábbiak szerint:

Fidesz – Magyar Polgári Szövetség	3
MSZP	4
MDF	1
SZDSZ	1
Független	1

VI. A bizottság elnökének, alelnökének és tagjainak megválasztására a képviselőcsoportok vezetőinek javaslata alapján a Házbizottság terjeszt elő javaslatot az Országgyűlésnek, amelyről az vita nélkül határoz. A bizottság elnökére az ellenzéki, alelnökére a kormánypárti képviselőcsoportok a bizottsági tagságra jelöltek köréből terjesztenek elő javaslatot.

VII. A bizottság megbízatása kiterjed minden, az e határozat I., valamint II. 1–14. pontjait érintő vizsgálatra, és az ennek alapján szükséges intézkedésekre, vonatkozó javaslattételre. A bizottság a munkája során – figyelemmel az Alkotmánybíróság 50/2003. (XI. 5.) AB határozatára – a feladatával összefüggésben meghallgatásokat tarthat, iratokat kérhet be. Az Alkotmánybíróság 50/2003. (XI. 5.) AB határozatában foglaltak figyelembevételével a kért adatokat mindenki köteles a bizottság rendelkezésére bocsátani, illetőleg köteles a bizottság előtt megjelenni.

A bizottság, illetve tagjai a bizottság feladatköréhez tartozó ügyekben jogosultak megismerni az államtitokról és a szolgálati titokról szóló 1995. évi LXV. törvény mellékletében az általános adatfajták körében a 13. pontban jelzett adatokat.

VIII. A bizottság feladatának ellátásához szakértőket vehet igénybe. Működésének költségeit az Országgyűlés fedezi költségvetéséből.

IX. A bizottság megbízatása feladatának elvégzéséig, de legfeljebb a megalakulástól számított 180 napig tart.

Dr. Szili Katalin s. k.,
az Országgyűlés elnöke

Dr. Kis Zoltán s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Vincze László s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Az Országgyűlés 45/2005. (V. 26.) OGY határozata

„az Apró–Gyurcsány érdekkör privatizációból, állami megrendelésekből, illetve állami hitelekben történő meggazdagodásának titkairól” elnevezésű vizsgálóbizottság tisztségviselőinek és tagjainak megválasztásáról*

1. Az Országgyűlés „az Apró–Gyurcsány érdekkör privatizációból, állami megrendelésekből, illetve állami hitelekben történő meggazdagodásának titkairól” elnevezésű vizsgálóbizottság létrehozásáról szóló 44/2005. (V. 26.) OGY határozat V. és VI. pontja alapján a bizottság tisztségviselőinek és tagjainak a következőket választja meg:

Elnök:	Szijjártó Péter	(Fidesz)
Alelnök:	Dr. Csiha Judit	(MSZP)
Tagok:	Dr. Faragó Péter	(MSZP)
	Tóth Károly	(MSZP)
	Dr. Vadai Ágnes	(MSZP)
	Dr. Balsai István	(Fidesz)
	Dr. Papcsák Ferenc	(Fidesz)
	Dr. Böhm András	(SZDSZ)
	Herényi Károly	(MDF)
	Csampa Zsolt	(független)

2. A vizsgálóbizottság e határozat elfogadásának napján tekintendő megalakultnak.

Dr. Szili Katalin s. k.,
az Országgyűlés elnöke

Dr. Kis Zoltán s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Vincze László s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Az Országgyűlés 46/2005. (V. 26.) OGY határozata

„az Orbán család állami forrásból történő gazdagodása, különös tekintettel a szőlőbirtokokra” elnevezésű vizsgálóbizottság tisztségviselőinek és tagjainak megválasztásáról*

Az Országgyűlés „az Orbán család állami forrásból történő gazdagodása, különös tekintettel a szőlőbirtokokra” elnevezésű vizsgálóbizottság felállításáról szóló 38/2005. (V. 12.) OGY határozat V. és VI. pontja alapján a bizottság tisztségviselőinek és tagjainak a következőket választja meg:

Elnök:	Molnár László	(MSZP)
Alelnök:	Dr. Répássy Róbert	(Fidesz)
Tagok:	Kovács Tibor	(MSZP)
	Dr. Szabó Zoltán	(MSZP)
	Török Zsolt	(MSZP)
	Koncz Ferenc	(Fidesz)
	Dr. Rubovszky György	(Fidesz)
	Dr. Eörsi Máttyás	(SZDSZ)
	Herényi Károly	(MDF)
	Ékes József	(független)

Dr. Szili Katalin s. k.,
az Országgyűlés elnöke

Dr. Kis Zoltán s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Vincze László s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Az Országgyűlés 47/2005. (V. 26.) OGY határozata

„a jövedéki törvény kormánypártok által történt, a költségvetésnek több tízmilliárd forint bevétel kiesést okozó módosítása, és ezzel a Zwack Unicum Rt. milliárdos adóhátralék alóli mentesítése, Zwack Péter volt SZDSZ-es országgyűlési képviselő mandátumáról történt lemondása, továbbá a Vám- és Pénzügyőrség Vegyvizsgáló Intézetének a Zwack Unicum Rt.-t érintő vizsgálata és annak másfél éve elmaradó következménye, és Arnold Mihály a Vám- és Pénzügyőrség volt országos parancsnoka lemondása közti összefüggéseket, és mindezekkel kapcsolatban Medgyessy Péter volt miniszterelnök és Draskovics Tibor pénzügyminiszter felelősségét vizsgáló bizottság” tisztségviselőinek és tagjainak megválasztásáról**

1. Az Országgyűlés „a jövedéki törvény kormánypártok által történt, a költségvetésnek több tízmilliárd forint

* A határozatot az Országgyűlés a 2005. május 23-i ülésnapján fogadta el.

* A határozatot az Országgyűlés a 2005. május 23-i ülésnapján fogadta el.

** A határozatot az Országgyűlés a 2005. május 23-i ülésnapján fogadta el.

bevétel kiesést okozó módosítása, és ezzel a Zwack Unicum Rt. milliárdos adóhátralék alóli mentesítése, Zwack Péter volt SZDSZ-es országgyűlési képviselő mandátumáról történt lemondása, továbbá a Vám- és Pénzügyőrség Vegyvizsgáló Intézetének a Zwack Unicum Rt.-t érintő vizsgálata és annak másfél éve elmaradó következménye, és Arnold Mihály a Vám- és Pénzügyőrség volt országos parancsnoka lemondása közti összefüggéseket, és mindezekkel kapcsolatban Medgyessy Péter volt miniszterelnök és Draskovics Tibor pénzügyminiszter felelősségét vizsgáló bizottság létrehozásáról” szóló 39/2005. (V. 12.) OGY határozat V. és VI. pontja alapján a bizottság tisztviselőinek és tagjainak a következőket választja meg:

Elnök:	Font Sándor	(Fidesz)
Alelnök:	Dr. Kóródi Mária	(SZDSZ)
Tagok:	Dr. Józsa István	(MSZP)
	Kékesi Tibor	(MSZP)
	Dr. Soós Győző	(MSZP)
	Dr. Wiener György	(MSZP)
	Dr. Kerényi János	(Fidesz)
	Dr. Horváth Zsolt	(Fidesz)
	Dr. Csáky András	(MDF)
	Püski András	(független)

2. A vizsgálóbizottság e határozat elfogadásának napján tekintendő megalakultnak.

Dr. Szili Katalin s. k.,
az Országgyűlés elnöke

Dr. Kis Zoltán s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Vincze László s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Az Alkotmánybíróság határozatai

Az Alkotmánybíróság 20/2005. (V. 26.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság jogszabály nemzetközi szerződésbe ütközésének, valamint alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára és megsemmisítésére, illetve alkotmányellenes mulasztás megállapítására irányuló indítványok, továbbá alkotmányjogi panaszok elbírálása tárgyában – *dr. Bihari Mihály* és *dr. Holló András* alkotmánybírák különvéleményével – meghozta a következő

határozatot:

1. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 360. §-ának (1) bekezdése alkotmányellenes, ezért azt a határozat kihirdetésének napjával megsemmisíti.

2. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 374. § (1) bekezdésének „vagy az eljárást a 188. § (1) bekezdésének *b*) pontjában írt okból függeszti fel,” továbbá az *a*) pontnak a „ , vagy az ezekre vonatkozó fellebbezés alaptalan,” szövegrésze, valamint a *b*) pontja alkotmányellenes, ezért azokat a határozat kihirdetésének napjával megsemmisíti.

A megsemmisítést követően a Be. 374. § (1) bekezdése az alábbi szöveggel marad hatályban:

„374. § (1) Ha a másodfokú bíróság az eljárást a 373. § (1) bekezdésének I. *a*) pontja alapján szünteti meg, az elsőfokú bíróság ítéletének az elkobzásra, vagyonelkobzásra és a polgári jogi igény megállapítására vonatkozó rendelkezését

a) hatályban tartja, ha ezekre nézve nem jelentettek be fellebbezést.”

3. Az Alkotmánybíróság megállapítja: az Országgyűlés alkotmányellenes mulasztást követett el azzal, hogy a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvényben nem szabályozta a jogbiztonság és a tisztességes eljárás követelményeinek megfelelően azon esetek körét, amikor a másodfokú bírósági eljárásban a fellebbezés elintézésére táncsülésnek van helye.

Ezért az Alkotmánybíróság felhívja az Országgyűlést, hogy jogalkotói feladatának 2005. október 31. napjáig tegyen eleget.

4. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 360. § (1) bekezdése alkotmányellenes volt, ezért e rendelkezés a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság mint másodfokú bíróság Bf. 671/2003. számú, a Fővárosi Bíróság mint másodfokú bíróság 29. Bf. 8790/2003. számú, a Fővárosi Bíróság mint másodfokú bíróság 22. Bf. 9924/2003. számú, a Fővárosi Bíróság mint másodfokú bíróság 20. Bf. XI. 8046/2004. számú, a Fővárosi Bíróság mint másodfokú bíróság 25. Bf. VIII. 8647/2004. számú, a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság mint másodfokú bíróság 3. Bf. 328/2003. számú, a Vas Megyei Bíróság mint másodfokú bíróság Bf. 200/2004. számú, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság mint másodfokú bíróság 1. Bf. 996/2004. számú, és a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság mint másodfokú bíróság 1. Bf. 1905/2004. számú, valamint a Békés Megyei Bíróság mint másodfokú bíróság 1. Bf. 184/2004. számú jogerősen befejezett ügyeiben nem alkalmazható.

5. Az Alkotmánybíróság a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság mint másodfokú bíróság 1. Bf. 1905/2004. számú jogerős határozata vonatkozásában benyújtott, a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény

360. § (1) bekezdése nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálatára irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

6. Az Alkotmánybíróság a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 360. § (2) és (3) bekezdései alkotmányellenességének utólagos megállapítása és megsemmisítése tárgyában benyújtott indítványokat elutasítja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

1. Az Alkotmánybírósághoz tizenhárom indítvány érkezett a büntetőeljárás során benyújtott fellebbezés tanácsülésen történő elbírálásával kapcsolatban. Az indítványozók részben eltérő érvek alapján, ám többségükben azonos szempontok szerint támadták a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvénynek (a továbbiakban: Be.) a másodfokú eljárásban szereplő tanácsülés intézményére vonatkozó szabályozását. Egy részük a Be. 360. §-nak (1) bekezdése alkotmányellenességének megállapítását és – esetenként visszamenőleges hatályú – megsemmisítését kérte, mások az egész paragrafus tekintetében indítványozták ugyanezt, míg ismét mások alkotmányellenes mulasztások kimondását, vagy azt is kérték. Az alkotmányjogi panaszok benyújtói ezen kívül a konkrét ügyekben kérték az alkalmazási tilalom kimondását is.

Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panaszok megfelelnek az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 48. § (1)–(2) bekezdésében foglalt követelményeknek.

Az indítványok tárgyának azonosságára tekintettel az Alkotmánybíróság az ügyeket egyesítette, és azokat egy eljárásban bírálta el.

2. Az egyik indítványozó mindenekelőtt arra mutatott rá, hogy a fellebbezés tanácsülésre történő kitűzésével a másodfokú bíróság tanácselnöke a fellebbezés eredményét meghatározó módon prejudikál, elvonva ezzel a tanács tagjainak jogkörét is. Az eljárási törvény ugyanis csak részben és hiányosan ad eligazítást az eljárási forma megválasztásának szempontjait illetően, „behatárolhatatlanul” széles mérlegelési jogkört biztosítva a tanácsülés, a nyilvános ülés vagy a tárgyalás kitűzése felől dönteni jogosult tanácselnök számára. A Be. további szabályaira is tekintettel az eljárási forma megválasztása olyan előzetes döntéshozatalt jelent, amely meghatározza a felülbírálat körét, a fellebbezés elintézése során hozható határozatok fajtáját és tartalmát. A tanács elnöke így – függetlenül a tanács értékítéletétől – már az ügy kitűzésekor „egyszemélyben” előre kinyilvánítja, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást tartja irányadónak, kizártnak tekint minden további bizonyítást, feleslegesnek ítéli a kontradikció érvényesülését, és mindezzel előre vetíti a másodfokú eljárás végkimenetelét is. Ez a megoldás a bíróság további tagjainak az ügy megismerésére nem is ad lehetőséget, minek folytán megalapozatlan döntések szülehetnek.

A továbbiakban rámutatott, hogy a büntetőügy elintézésének, a vád kivizsgálásának alapvető, az Alkotmányban is rögzített formája a nyilvános tárgyalás, melynek szerepe azonban a másodfokú eljárásban indokolatlanul másodlagossá válik. A terhelt és védője még a tanácsülés tényéről és időpontjáról sem tudhat, mert a bíróságnak ilyen esetben értesítési kötelezettsége nincs, de a tanácsülés tartása fogalmilag is kizárja a nyilvánosságot (tekintve, hogy azon csak a bírák és a jegyzőkönyvvezető lehetnek jelen). Ez sérti az Alkotmányban megfogalmazott nyilvános tárgyalás elvét és csorbítja a terhelt jogait. A Be. szabályozási hiányosságai adódóan ugyanis a bíróság a tanácsülésen jogerős döntést hozhat a terhelt bűnösségéről, a büntetés neméről, mértékéről, egy olyan eljárási rezsimben, amelyben a hibák korrigálására hivatott rendkívüli perorvoslat hatóköre is igen szűkre szabott. Ez a szabályozás – az indítványozó szerint – alkotmányellenes. A fair eljárás minimum követelménye alapján – írja – a Be.-nek a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvényhez (a továbbiakban: Pp.) hasonlóan lehetőséget kellene biztosítani a terhelt és a védő számára a tárgyalás tartásának indítványozására. Ilyen jog azonban nem létezik.

Összességében az indítványozó arra a következtetésre jutott, hogy a jelenlegi szabályozás mellett a másodfokú eljárás a tanácsülésre kitűzött ügyekben pusztán formalitássá válik. Ez sérti az Alkotmány 57. § (1) bekezdésében, valamint a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya (a továbbiakban: Egyezségokmány) 14. cikkében foglalt jogokat. Ezért a Be. 360. § (1) bekezdésében a „tanácsülés kitűzési lehetőségére vonatkozó fordulat” alkotmányellenessége megállapítását és megsemmisítését indítványozta.

3. Egy másik indítványozó utólagos normakontroll keretében a Be. 360. § és a 374. § (1) bekezdése alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Álláspontja szerint a támadott rendelkezések az Alkotmány 2. § (1) bekezdésébe, az 50. § (1) és (3) bekezdésébe, valamint az 57. § (1)–(3) bekezdésébe ütközően sértik a fair eljáráshoz, a független és pártatlan bírósághoz, a védelemhez való jogot és a jogbiztonság követelményét. A vitatott rendelkezések megsemmisítésének elmaradása esetére indítványozta alkotmányellenes mulasztás megállapítását, mert a jogalkotó nem az Alkotmány általa felhívott rendelkezéseinek megfelelően szabályozta a tanácsülés intézményének működését.

Részletes indokolásában kifejtette: azáltal, hogy a Be. a vádlott és védője értesítési kötelezettsége nélkül teszi lehetővé az ügydöntő határozatok ellen benyújtott jogorvoslatok tanácsülésen történő elbírálását, az eljárás résztvevői

a bíróság összetételéről nem szerezhettek tudomást. Következésképpen a kizárás körében nem élhetnek indítványtételi jogukkal olyan bíró részvétele esetén sem, akivel szemben a törvényben meghatározott okok felmerülnek. Az így meghozott jogerős határozat legfeljebb rendkívüli perorvoslattal támadható, ez azonban az ügyek elhúzódsához vezet. Hozzátette még, hogy a tanácsülésen hozott határozat a Be. rendelkezései alapján nem is emelkedhet jogerőre, minthogy „a tanácsülés eljárásjogi szabályozottsága a kihirdetés tényét eleve lehetetlenné teszi”, noha a Be. 588. § (3) bekezdése ezt a jogerő feltételéről szabja. Jelenleg a bíróságok a jogerő tényét és időpontját önkényesen állapítják meg, ami önmagában is jogbizonytalanságot idéz elő. Végül az 1. pontban foglaltakkal tartalmilag megegyező érveléssel kiemelte, hogy a tanácsülés mint eljárási forma, az ügyfélegyenlőség alkotmányos garanciáját, a védelemhez és a nyilvános tárgyaláshoz való jogot egyformán csorbitja. Álláspontja szerint az Alkotmány hivatkozott rendelkezéseire figyelemmel ugyanis az ügyek érdemi elbírálására csak nyilvános tárgyaláson kerülhet sor, a tanácsülés, mint eljárási forma önmagában alkotmányellenes.

4. Egy további indítványozó egyedi ügyből kiindulva utólagos normakontroll keretében terjesztett elő kérelmet a Be. 360. § (1) bekezdésének alkotmányellenessége és visszamenőleges hatállyal történő megsemmisítése iránt. Az indítvány alapjául az Alkotmány 2. § (1) bekezdését, az 55. § (1) bekezdését, s az 57. § (1) bekezdését jelölte meg, hivatkozva az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, a Rómában, 1950. november 4-én kelt és az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett Egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) 6. cikkének tartalmára, illetve az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: Bíróság) ezzel kapcsolatos döntéseire, valamint az Egyezségokmány 14. cikkére.

Indokolásában előadta, hogy az Alkotmányból, az Egyezményből, az Egyezségokmányból és a Bíróság döntéseiből következően az igazságos és nyilvános tárgyaláshoz való jog, a védelem joga, a jogbiztonság követelménye, valamint a személyi szabadsághoz és biztonsághoz való jog nemcsak az elsőfokú tárgyalás során illeti meg a terheltet. A támadott rendelkezés azonban mindezeket az Alkotmányban rögzített garanciákat kirekeszti a másodfokú eljárásból. Lehetővé teszi ugyanis, hogy a bíróság – akár a terhelt és védő kifejezett kérelme ellenére – a teljes zárttságot jelentő tanácsülésen hozzon ügydöntő határozatot, melyet azután nyilvánosan nem is hirdet ki. A megelőző indítványokhoz hasonló indokokra hivatkozással utalt továbbá arra, hogy a jogerős döntés jellegével szemben sem érvényesülnek korlátok, az éppenúgy lehet az első fokú ítéletet helyben hagyó, mint súlyosító vagy enyhítő határozat. Hangsúlyozottan sérelmezte, hogy a bíróságok a jelenlegi szabályozás mellett a tanácsulást, mint döntéshozatali formát az ügyhátalék ledolgozása érdekében, megengedhetetlenül széles körben „használják”, noha

ezen eljárási formának a másodfokú bíróság előtti eljárásban történő alkalmazása a nyilvános tárgyaláshoz való alkotmányos jogra figyelemmel nyíltan alkotmányellenes.

5. A következő indítványozó a Be. 360. §-a egészét érintően terjesztett elő alkotmányellenes mulasztás megállapítására irányuló kérelmet. Álláspontja szerint a törvényhozó nem szabályozta konkrétan és kizárólagosan azon esetek körét, amikor a fellebbezés elintézésére tanácsülésen kerülhet sor, s nem határozta meg azon mérlegelési szempontokat sem, hogy mikor lehet, illetve kötelező áttérnie a bíróságnak tanácsülésről nyilvános ülésre vagy tárgyalásra. Nem írta elő továbbá, hogy az érintettek számára a bíróság kötelezően adjon tájékoztatást a tanácsülés tényéről, időpontjáról, valamint a fellebbezésre irányuló észrevételek megtételéhez rendelkezésre álló időről. Mindez az Alkotmány 2. § (1) bekezdésébe ütköző jogbiztonság elvét sérti.

Előadta, hogy a Be. tanácsülésről szóló szabályai a törvényben szétszórva találhatók, minek folytán „tág határok között mozog annak megállapíthatósága, hogy mely esetekben tartható tanácsülés és mikor nem”. A Be. 360. § (1) bekezdésének megfogalmazásából az következik, hogy a törvényben alkalmanként külön is nevesített eseteken túl a tanácsülés általános, a tárgyalással egyenértékű forma. E bizonytalan tartalmú jogi szabályozást eredményező törvényszerkesztés teret enged az önkényes bírói jogértelmezésnek.

Nem hagyható figyelmen kívül – folytatta érvelését – hogy a fellebbezési szakasz is alkotmányos garanciákkal körülbástyázott alapvető jogokat érint, ám ezek nagy része tanácsülésen nem érvényesül (pl. nyilvános tárgyaláshoz való jog, védelemhez való jog). Végző soron mindez az Alkotmány 57. § (5) bekezdésében garantált jogorvoslat-hoz való jog kiüresedéséhez vezet, hiszen a Be. a „védelemhez és a nyilvános tárgyaláshoz való jog korlátozásával a terhetet megfosztja a tisztességes jogorvoslati eljárás lehetőségétől”.

6. A tíz, túlnyomórészt hasonló érvelést tartalmazó – a Fővárosi Bíróság mint másodfokú bíróság 29. Bf. 8790/2003. számú, a 22. Bf. 9924/2003. számú, a 20. Bf. XI. 8046/2004. számú és a 25. Bf. VIII. 8647/2004. számú, valamint a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság mint másodfokú bíróság 1. Bf. 996/2004. számú, valamint 1. Bf. 1905/2004. számú, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság mint másodfokú bíróság Bf. 671/2003. számú, a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság mint másodfokú bíróság 3. Bf. 328/2003. számú, a Vas Megyei Bíróság mint másodfokú bíróság Bf. 200/2004. számú, a Békés Megyei Bíróság mint másodfokú bíróság 1. Bf. 184/2004/6. számú döntései ellen irányuló – alkotmányjogi panasz a Be. 360. §-a alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését indítványozta. Az indítványozók valamennyien kérték, hogy az Alkotmánybíróság rendelje el a már „jogerősen” lezárt ügyek felülvizsgálatát.

Hat panaszos egybehangzóan sérelmezte, hogy a felmentésre, illetve az első fokú tárgyalás után bekövetkezett változásokra figyelemmel bizonyítás felvételére irányuló fellegbezésüket – kifejezett, tárgyalás kitűzésére irányuló kérelem, s ebben a jogintézménnyel szembeni alkotmányos aggályok kifejtése ellenére – a másodfokú bíróság minden értesítés nélkül tanácsülésen bírálta el. Többen azt is észrevételezték, hogy a tanácsülésen a másodfokú bíróság a megalapozatlanság esetkörét is érintő olyan bizonyítást vehet fel, amelyre legjobb esetben csak nyilvános ülésen lett volna módja, s ennek fényében – ám a kontradikció lehetőségének biztosítása nélkül – bírálta felül az első fokú ítéletet.

Az alkotmányjogi panaszok szerint a támadott rendelkezés sérti az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében foglalt jogbiztonság, az 57. § (1) bekezdésében garantált tisztességes eljárás követelményét, ütközik az 50. § (1) bekezdésében a bíróság számára megfogalmazott alkotmányos feladatokkal, illetve a (3) bekezdésben garantált bírói függetlenség követelményével. Csorbitja továbbá az 57. § (3) bekezdésében biztosított védelemhez és az (5) bekezdésben rögzített jogorvoslathoz való jogot. Az egyik panaszos az Alkotmány 57. § (2) bekezdésében foglalt ártatlanság vélelmének sérelmét is állította. Az indítványozók egy része – álláspontja alátámasztására – szintén hivatkozott az Egyezmény 6. cikk (1) bekezdésére, a 3. cikk c) pontjára, valamint a Bíróság esetjogára.

A panaszosok kifejtették, hogy a tanácsülés következtében a védekezés lehetősége „lezárul az elsőfokú bíróság előtt, a másodfokú eljárás az ilyen ügyekben pusztán formális jellegű”. A Be. még csak mérlegelési szempontokat sem ad annak eldöntéséhez, hogy valamely ügyben mikor tarthat a bíróság tanácsulást, nyilvános ülést vagy tárgyalást. Az erről szóló döntés kizárólag a másodfokú bíróság tanácselnökének követhetetlenül egyedi, szubjektivitást sem kizáró „mérlegelésén” alapszik, amely alkalmas a „pártatlan bíráskodásba vetett hit aláásására”, a pártatlanság látszata pedig mindenképpen elvész. Mindez többek között annak következménye – állították – hogy a törvény nem írja körül a tanácsülés fogalmát, nem határoz meg értesítési kötelezettséget a tanácsülés tartásáról és az eljáró bíróság összetételéről. A törvény 255. §-a alapján magáról a tanácsülés megtartásáról, a jelenlévők személyéről, az ott történt eseményekről jegyzőkönyv készítése sem kötelező. Így a védelemnek még utólag sincs módja érvényesíteni a bírósággal szemben esetleg fennálló kizáró okokat. Nem ellenőrizheti azt sem, hogy a tanácsulást megtartották-e, ott a határozatban feltüntetett összetételű tanács volt-e ténylegesen jelen. Ez pedig adott esetben a rendkívüli perorvoslat megalapozását is ellehetetleníti.

Az alkotmányjogi panaszt előterjesztők többsége – az 1. pontban rögzítettekkel megegyező érvelést kifejtve – szintén hivatkozott arra, hogy a tanács elnöke prejudikál az eljárási forma megválasztásával. Néhányan hozzátették, hogy a védelem joga ezek után csak látszat, hiszen a

„bíróságnak” az érdemi felülbírálatot megelőzően már egyértelmű álláspontja alakul ki az ügyről. Egyikük sérelmezte továbbá, hogy a tanácsülés, mint döntéshozatali forma megválasztása diszkriminatív lehet. „Tökéletesen eshetőleges” ugyanis, hogy mely bíróság, mely tanácsa éppen mikor alkalmazza ezt a lehetőséget, s így előfordul, hogy az eljárás módjának megválasztása nem az ügynek, nem is a terheltnek, hanem pl. a védőjének szól. Ezek mellett az indítványozók – a 2. pontban kifejtettekkel megegyezően – csaknem egybehangzóan állították, hogy jogbiztonsági kérdést vet fel a határozat jogerőre emelkedésének problémája.

Az alkotmányjogi panaszt előterjesztők egyike kifejtette, hogy a tanácsülés, mint az érdemi döntés meghozatalának lehetséges formája, nem illeszkedik a jogrendszerbe, nem felel meg az Alkotmány 57. §-ában foglaltaknak. Rámutatott, hogy bár – megítélése szerint – a Be. 359. §-a taxatív felsorolást tartalmaz a tanácsülés tartásának lehetséges eseteiről, a 360. § (1) bekezdése más (a gyakorlatban is meghonosodott) értelmezésre szintén lehetőséget ad, s ez önmagában a jogbiztonság követelményébe ütközik. A hiányos és hibás szabályozás a jogorvoslati jog kiüresedése mellett az ártatlanság vélelmének sérelmével is jár, mert a döntés közlésének hiányában a terhelt olyan büntetést hajtanak végre, amelyről nem is lehetett tudomása. A vádlott a vele szemben alkalmazott jogkövetkezmény megváltozásáról (súlyosbodásáról) még csak nem is az ítéletből, hanem a büntetés-végrehajtás rendszere által vele szemben foganatosított intézkedésekből szerez tudomást, minthogy az írásba foglalt határozatot csak jóval ezután kaphatja meg.

Végül a panaszosok egyike kérte a Be. 360. § (1) bekezdése nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítását, azon az alapon, hogy a tanácsülés intézménye sérti az Egyezmény 6. és 13. cikkét.

7. Az ügyben az Alkotmánybíróság beszerezte az igazságügy-miniszter véleményét.

II.

Az indítványok elbírálásával az alábbi jogszabályi rendelkezések állnak összefüggésben:

1. Az Alkotmány rendelkezései:

„2. § (1) A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam.”

„7. § (1) A Magyar Köztársaság jogrendszere elfogadja a nemzetközi jog általánosan elismert szabályait, biztosítja továbbá a nemzetközi jogi kötelezettségek és a belső jog összhangját.

[...]

„50. § (1) A Magyar Köztársaság bíróságai védik és biztosítják az alkotmányos rendet, a természetes személyek, a

jogi személyek és a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek jogait és törvényes érdekeit, büntetik a bűncselekmények elkövetőit.

[...]

(3) A bírák függetlenek és csak a törvénynek vannak alárendelve. A bírák nem lehetnek tagjai pártnak és politikai tevékenységet nem folytathatnak.”

„57. § (1) A Magyar Köztársaságban a bíróság előtt mindenki egyenlő, és mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat, vagy valamely perben a jogait és kötelességeit a törvény által felállított független és pártatlan bíróság igazságos és nyilvános tárgyaláson bírálja el.

(2) A Magyar Köztársaságban senki sem tekinthető bűnösnek mindaddig, amíg büntetőjogi felelősségét a bíróság jogerős határozata nem állapította meg.

(3) A büntetőeljárás alá vont személyeket az eljárás minden szakaszában megilleti a védelem joga. A védő nem vonható felelősségre a védelem ellátása során kifejtett véleménye miatt.

(4) Senkit nem lehet bűnösnek nyilvánítani és büntetéssel sújtani olyan cselekmény miatt, amely az elkövetés idején a magyar jog szerint nem volt bűncselekmény.

(5) A Magyar Köztársaságban a törvényben meghatározottak szerint mindenki jogorvoslattal élhet az olyan bírósági, közigazgatási és más hatósági döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti. A jogorvoslati jogot – a jogviták ésszerű időn belüli elbírálásának érdekében, azzal arányosan – a jelenlévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával elfogadott törvény korlátozhatja.”

2. A Be. rendelkezései:

„360. § (1) A tanács elnöke az ügy érkezésétől számított harminc napon belüli határnapra a fellebbezés elbírálására tanácsulást, nyilvános ülést vagy tárgyalást tűz ki.

(2) A tanács elnöke tanácsulásra tartozó ügyben nyilvános ülést, illetőleg tárgyalást tűzhet ki, ha úgy látja, hogy a fellebbezés csak nyilvános ülésen, illetőleg tárgyaláson bírálható el.

(3) A másodfokú bíróság a tanácsuláson hozható határozatot nyilvános ülésen, illetőleg tárgyaláson is meghozhatja, ha az ennek alapjául szolgáló okot a nyilvános ülésen, illetőleg a tárgyaláson észleli.”

„374. § (1) Ha a másodfokú bíróság az eljárást a 373. § (1) bekezdésének I. a) pontja alapján szünteti meg, vagy az eljárást a 188. § (1) bekezdésének b) pontjában írt okból függeszti fel, az elsőfokú bíróság ítéletének az elkobzásra, vagyonelkobzásra és a polgári jogi igény megállapítására vonatkozó rendelkezését

a) hatályban tartja, ha ezekre nézve nem jelentettek be fellebbezést, vagy az ezekre vonatkozó fellebbezés alap-talan,

b) megváltoztatja, és a törvénynek megfelelő határozatot hoz, ha az elsőfokú bíróság az ítéletében jogszabályt helytelenül alkalmazott.

[...]”

III.

Döntése megalapozásához az Alkotmánybíróság áttekintette a jogorvoslati joggal kapcsolatos korábbi gyakorlatát, valamint – arra tekintettel, hogy indokolásában számos indítványozó hivatkozott az Egyezmény szabályaira – az ide vonatkozó strasbourgi ítélkezési gyakorlatot, illetve a támadott jogintézmény történeti hátterét, fejlődését, s a hatályos szabályozás szerinti tartalmát.

1. Az Alkotmánybíróság számos határozatában foglalkozott a jogorvoslathoz való jog alkotmányjogi tartalmával és esetről esetre munkálta ki az Alkotmány 57. § (5) bekezdéséből fakadó követelmények rendszerét.

E határozatoknak a jelenlegi vizsgálat szempontjából releváns érvei röviden a következőkben foglalhatók össze: Az Alkotmány 57. § (5) bekezdése által garantált jogorvoslathoz való jog lényege, hogy „[...] a jogorvoslat fogalmilag és szubsztanciálisan tartalmazza a jogsérelem orvosolhatóságát.” A jogorvoslati jog alapvető sajátossága az érdemi határozatok felett más szerv, vagy ugyanazon szervben belül magasabb fórum döntési jogkörének biztosítása. Ennek elengedhetetlen feltétele, hogy az érdekeltnek tudomást szerezzenek a jogaikat, jogos érdekeiket érintő határozatok tartalmáról [23/1998. (VI. 9.) AB határozat, ABH 1998, 182, 186.; részletesen továbbá: 22/1995. (III. 31.) AB határozat, ABH 1995, 108, 110.; 49/1998. (XI. 27.) AB határozat, ABH 1998, 372, 382.; 19/1999. (VI. 25.) AB határozat, ABH 1999, 150, 156.; 46/2003. (X. 16.) AB határozat, ABH 2003, 488, 502–503.]. „[A] jogorvoslat biztosítása a jogállam céljainak és feladatainak megvalósítását szolgálja. Ezért kell az államnak olyan jogszabályokat megalkotnia, amelyek eljárási garanciák nyújtásával az alanyi jogok érvényesítésének lehetőségét megteremtik” (602/D/1999. AB határozat, ABH 2004, 1353, 1356.).

Elvi élel mutatott rá az Alkotmánybíróság arra, miszerint az Alkotmány a különböző eljárási törvényekre bízta azon szabályok kidolgozását, amelyek garantálják, hogy „az egyes jogintézmények kapcsán a jogorvoslat útján a bármilyen irányból bekövetkező jogsérelem valóban és érdemben orvosolható legyen” [pl. 47/2003. (X. 27.) AB határozat, ABH 2003, 525, 544.]. A jogági sajátosságok figyelembevételével a tételes jog feladata az e követelményeket kielégítő, az Alkotmánynak megfelelő jogorvoslati formák, a jogorvoslattal támadható érdemi határozatok rendszerének kidolgozása, a jogorvoslati fórumok és a jogorvoslati rendszer fokozatainak megállapítása [49/1998. (XI. 27.) AB határozat, ABH 1998, 372, 382.; 46/2003. (X. 16.) AB határozat, ABH 2003, 488, 502–503.].

A büntetőeljárás perorvoslati rendszerét az Alkotmánybíróság külön is több határozatban vizsgálta. Bár ezek a büntetőeljárásról szóló 1973. évi I. törvény (a továbbiakban: II. Be.) szabályait támadó indítványok alapján születtek, az alkotmányossági mércét és elvi tételeiket illetően a jelen ügy szempontjából is irányadók. Az Alkotmánybíró-

ság korábbi döntéseiben is az Alkotmány 57. § (5) bekezdése által megszabott követelményrendszerhez mérte a tételes jog szabályait, s a jogorvoslattal támadható büntető-eljárási határozatok köre, a jogorvoslati eljárás belső rendje, a másodfokú bíróság feladatai – a részletszabályok átalakulása és a négy szintű bírósági rendszer kialakítása ellenére – lényegüket tekintve ma is változatlanok.

A megelőző döntések lényegét is összegző 49/1998. (XI. 27.) AB határozat kifejtette, hogy „a perorvoslat az a jogi eszköz, amelynek segítségével a vád és a védelem az elsőfokú bíróság határozatát és eljárását kifogásolhatja úgy, hogy a magasabb bírói fórum annak felülvizsgálatára és az arról való döntésre kötelezett. Sem a jogorvoslathoz való jog alkotmányos tartalma, sem a jogorvoslati jogsultságnak a Be. 7. §-ában rögzített garanciális eljárási alapelve nem biztosít alanyi jogot arra, hogy a büntető felelősségre vonás alapjául szolgáló tényállás-megállapítást minden esetben az elsőfokú bíróság végezze, illetve hogy tényállási hiba esetén a másodfokú bíróság korrigáló döntése ellen újabb jogorvoslati lehetőség nyíljon, avagy ténykérdésekben a másodfokú bíróság csupán korlátozott reformatórius jogkörrel vagy azzal sem rendelkezzen.” Rámutatott továbbá, miszerint a perorvoslati rend legrészletesebb szabályozása sem képes garantálni, hogy minden ügyben az anyagi igazságnak megfelelő döntés szülessen (ABH 1998, 372, 382.).

2. Az Egyezmény a jogorvoslathoz való jogot kezdetben nem tartalmazta, a Bíróság az ezzel kapcsolatos sérelmeket is a 6. cikk rendelkezései alapján bírálta el. A Strasbourgban, 1984. november 22-én kelt Hetedik Kiegészítő Jegyzőkönyv 2. cikke azonban ezt beépítette az Egyezmény rendelkezései közé (13. cikk). Az ennek nyomán (is) újraformálódó Bírósági gyakorlat kialakította azt az egységes álláspontot, hogy a jogorvoslati eljárás biztosítása nem abszolút kívánalom, s az államok élveznek bizonyos mérlegelési szabadságot a jogorvoslat módozatainak kialakításában (pl. No. 26808/95, Dec. 16. 1. 96., D. R. 84-A p. 164.). Rámutatott azonban, hogy ahol jogorvoslati fórumok működnek, a jogorvoslati eljárás tekintetében is érvényesek az Egyezmény 6. cikkében foglalt követelmények (Delcourt v. Belgium judgment of 17 January 1970, Series A no. 84.).

A Bíróság igen nagy számú döntésében vizsgálta a nyilvános tárgyaláshoz és a nyilvános ítélethirdetéshez kapcsolódóan a 6. cikk 1. bekezdését, összekapcsolva a „public hearing” követelményét a jogorvoslat hatékonyságának, a tisztességes eljárásnak és a védelemhez való jognak a kérdésével. A döntések leszögezték, hogy a rendelkezés által megkövetelt nyilvánosság minden ügyben, minden fokon és mindenféle eljárási rendben a tisztességes eljárás olyan kiemelt követelménye, amely megvédi az eljárás résztvevőit a titkos eljárásoktól és ítéletektől, ugyanakkor növeli a bíróságokba vetett bizalmat is (pl. Weber v. Switzerland judgment of 22 May 1990, Series A no. 177.). Fő szabályként, függetlenül attól, hogy adott esetben jogor-

voslati eljárásról van-e szó, nyilvános „meghallgatást” kell tartani. A büntetőeljárás egységes egésznek tekintendő, amely a jogerős döntéssel zárul le, így a 6. cikk követelményei annak egész tartamára érvényesek. A nyilvánosság alóli kivételek szűk körben érvényesülnek, gyakorlatilag külön indokolási kötelezettség alá tartoznak a jogalkotás és a jogalkalmazás szintjén egyaránt (pl. No. 13800/88, Dec. 1. 7. 91., D. R., p. 94.; Rolf Gustafson v. Sweden judgment of 1 July 1997, Reporst 1997 1997-IV, p. 1149.).

Az államokként is eltérő funkciókat betöltő és eltérő sajátosságokkal rendelkező jogorvoslati eljárásban többnyire igen kevés olyan lehetőség van, amely mentesíthet a nyilvánosság követelménye alól. Erre legfeljebb akkor kerülhet sor, ha a „vizsgálható körülmények” különösen szűkre szabottak. Elfogadható a nyilvánosság mellőzése s az ítélet nyilvános kihirdetése pl. akkor, ha a bíróság kompetenciája csak az elbírált határozat hatályon kívül helyezésének megítélésére, s az új eljárásra kötelezés kimondására, vagy a fellebbezés elfogadására vagy elutasítására terjed ki (pl. No. 17265/90, Dec. 21. 10. 93. D. R. 75, p. 76.; 172, pp. 13–14.; Helmers v. Sweden judgment of 29 October 1991, Series A no. 212-B.; Allan Jacobsson v. Sweden No. 2. judgment of 19 February 1998, Reports 1998-I, p. 154.). Elvi éllel mondta ki azonban a Bíróság több esetben is, hogy a nyilvánosság kérdésének szempontjából a felülvizsgálat szűkre szabottsága nem dönthető el egyszerűen annak a kérdésnek a mentén, hogy ennek terjedelme tény- vagy jogkérdésre terjed ki. Mindenképpen szigorúbbak azonban a követelmények akkor, ha a jogorvoslat elbírálása során ténykérdésekben is döntési jogköre van a bíróságnak. Még e tekintetben is más azonban a helyzet attól függően, ha a jogorvoslati fórum végleges döntést hozhat, vagy ha – akár csak részben is – új eljárásra kötelezést mondhat ki, továbbá ha megilleti a bizonyítás felvételének joga, illetőleg ha ez csak korlátozottan érvényesül (vö.: No. 17265/90, Dec. 21. 10. 93. D. R. 75, p. 76.; Ekbani v. Sweden judgment of 26 May 1998, Series A no. 134.).

A csak jogkérdésben történő döntéshozatal, illetve a harmadfokú eljárás döntően csupán akkor viseli el a nyilvánosság alóli kivételeket, ha a bíróságnak nincs széles reformatórius jogköre (vö.: Josef Prinz v. Austria judgment of 8 February 2000.). Még ekkor is vizsgálni kell a nyilvánosság elmaradásából következő „várható vagy lehetséges” – és nem a ténylegesen előforduló – érdeksérelem bekövetkezésének lehetőségét. A 6. cikkben foglalt garanciákkal szemben ugyanis követelmény, hogy jogoknak nem teoretikusan, hanem ténylegesen és valóságosan kell érvényesülniük (vö.: Fejde v. Sweden judgment of 29 October 1991, Series A no. 212-C.; Meftah and Others v. France judgment of 26 July 2002, Reports 2002–VII.).

A Bíróság rámutatott, hogy a tisztességes eljárás követelményrendszerének egyes elemeit nem lehet egymástól elszigetelten értékelni. A nyilvánosságból (közvetlenségből) fakadó „előnyöket” még a fegyveregyenlőség biztosítása mellett sem (azaz pl. a vád és a védelem egyidejű tá-

voltartása a bíróságtól) pótolja önmagában, hogy a feleknek jogukban áll írásbeli észrevételt tenni az elsőfokú döntésre, vagy egymás nyilatkozataira. Az állam pedig pusztán azzal nem mentheti ki magát, hogy az elsőfokú bírósági szakaszban biztosította a nyilvánosságot (pl. *Ekbatani v. Sweden judgment of 26 May 1998, Series A no. 134*). A tárgyalás tartásáról a felek csak saját akaratukból mondhatnak le (pl. *Hakansson and Stureson judgment of 21 February 1990, Series A no. 171.*). A tárgyalás tartására irányuló kérelem ellenben olyan pozitív kötelezettséget ró az államra, mely szerint ilyen esetben nemigen lehet annak mellőzésére. Amennyiben pedig ilyen esetben a jogorvoslati fórumként eljáró bíróság ténykérdésekben is jogosult az alapítélet felülbírálatára és nem biztosítja a 6. cikk követelményeit, ez az Egyezmény megsértését jelentheti, minthogy önmagában is alkalmas a fellebbező fél oldalán jelentős érdeksérelem megállapítására (részletesen pl. No. 17265/90, Dec. 21. 10. 93. D. R. 75, p. 76.; *JanÅke Andersson v. Sweden judgment of 29 October 1991, Series A no. 212-C.; 570.*; *Ekbatani v. Sweden judgment of 26 May 1998, Series A no. 134.*).

Hangsúlyozta továbbá a Bíróság, hogy a nyilvánosság kérdése szoros összefüggésben áll a 6. cikk egészével, így a védelemhez való joggal is. A jogorvoslati eljárás nem lehet „indokolatlanul formális” (unduly formalistic) és adott esetben lehetővé kell tenni a védelem számára a szóbeli érvelést ennek keretén belül is (pl. 10532/83, Dec. 15. 12. 87, D.R. 54, p. 19.; No. *Van Geyseghem v. Belgium judgment of 21 January 1999, no. 26103/95.*). A terhelt részvétele az ellene folyó eljárásban fontos alapelv, s különösen ha súlyos büntetés kiszabásának lehetősége áll fenn, nem fosztható meg a személyes érvelés nyújtotta előnyöktől (pl. *Zana v. Turkey judgment of 25 November 1997, Reports 1997-VII, p. 2533.*).

Végül figyelmet érdemel az a követelmény, mely szerint a bírósági út, illetve ezen belül az egyes fórumok/szintek igénybevételevel kapcsolatos szabályoknak egyértelműnek, világosnak, precíznek kell lenniük, s a rájuk épülő joggyakorlatnak mindezt vissza kell igazolnia. A jogbiztonság sérelme adott esetben önmagában is előidézhet egyezményisértést (pl. *Geouffre de la Pradelle v. France judgment of 16 December 1992, Series A no. 253-B.*; *Serghides and Christoforou v. Cyprus judgment of 5 May 2002.*).

3. A bűnvádi perrendtartásról szóló 1896. évi XXXIII. tc. (a továbbiakban: I. Bp.) már ismerte a másodfokú eljárás során választható tanácsülés intézményét. Erre vonatkozó szabályai azonban a hatályos törvényben szereplő nyilvános ülés fogalmának és követelményrendszerének feleltethetők meg, azzal, hogy az itt meghozható döntések a kasszatórikus jogkör gyakorlásán nem mentek túl. A tanácsülés mint eljárási forma, biztosította az ügyfél nyilvánosságot, az „érdemi” döntés pedig csupán abszolút (alaki) eljárási szabálysértések következményeinek megállapítására, illetve szűk körben a járulékos kérdések felülbírálatára szorítkozott.

Az újabb kori jogalkotásban a fellebbezés érdemi elintézése során alkalmazható tanácsülés intézménye a büntető-eljárásról szóló 1962. évi 8. számú törvényerejű rendeletben (a továbbiakban: I. Be.) jelent meg először. Az I. Bp.-t felváltó, a büntető perrendtartásról szóló 1951. évi III. törvény (a továbbiakban: II. Bp.), illetve a módosításáról szóló 1954. évi V. törvény (a továbbiakban: Bpn. I.) ugyanis akként rendelkezett, hogy másodfokon minden ügyet tárgyalásra kell kitűzni [Bp. 194. § (2) bekezdés, Bpn. I. 76. §]. A II. Bp. módosításáról szóló 1958. évi 16. törvényerejű rendelet néhány, érdemi felülbírálatot nem jelentő kérdésben (áttétel, eljárási akadályok miatti megszüntetés) megengedte az ún. zárt ülés tartását, a tanácsulást pedig a tárgyalás előkészítésére szolgáló formaként tartotta fenn. Az elsőfokú határozat érdemi felülvizsgálata minden esetben tárgyalás tartását kívánta meg.

Az I. Be. a törvényben taxatív meghatározott esetekben az eljárás egyszerűsítése érdekében tette lehetővé a fellebbezés tanácsülésen való elbírálását. A döntés csak a járulékos kérdésekben jelenthetett tényleges revíziót. Tanácsülésen csupán az eljárás – törvényben körülírt esetekben történő – megszüntetéséről, felfüggesztéséről, vagy az ítélet abszolút eljárási hibák miatti hatályon kívül helyezéséről lehetett határozni (244. §, 246. §). Az ülés még ezekben az esetekben is nyilvános, az eljárás fő szereplőinek részvételét és jogaik gyakorlását biztosító eljárási módot, mintegy „egyszerűsített tárgyalást” jelentett (245. §).

A II. Be. (a büntetőeljárásról szóló 1973. évi I. törvény) a tanácsülésen hozható határozatok körét voltaképpen az I. Be.-vel megegyezően szabályozta, pontosan felsorolva az e formában eldönthető kérdések körét. Az elsőfokú döntéssel kapcsolatos reformatórikus jogkör érdemi gyakorlására továbbra is csak járulékos kérdésekben kerülhetett sor. Ekkor változott azonban a tanácsülés zárt üléssé, azon már csak a tanács tagjai és a jegyzőkönyvvezető lehettek jelen.

4. A Be. az ülés zárt formáját megtartva, jelentősen bővítette a tanácsülésen meghozható határozatok körét, anélkül azonban, hogy áttekinthető, világos rendszerben tartalmazná a tanácsülés tartásának lehetséges eseteit. A jogszabály az eljárás formáját nem köti össze az ott hozható határozatok típusával sem. A legfontosabb változást azonban az jelenti, hogy a büntetőjogi főkérdésekben is lehetőség nyílt tanácsülésen a reformatórikus jogkör gyakorlására is. Az ülés zárt jellegére figyelemmel viszont a döntés kihirdetésre nem kerül, a tanácsülés tényéről és időpontjáról a felek előzetesen nem értesülnek, s jegyzőkönyv hiányában nem is áll módjukban az ott történtek ellenőrzése.

A hatályos törvény szerint a másodfokú bíróságot a korábbi szabályozáshoz hasonlóan széles revíziós jogkör illeti meg az elsőfokú bíróság érdemi határozataival szemben: azt a megelőző eljárással együtt felülbírálja. A döntés megalapozottságára, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a jogkövetkezmények alkalmazására vonatkozó rendelkezéseket arra tekintet nélkül vizsgálja, hogy ki és milyen okból fellebbezett. Ellenőrzi

továbbá az eljárás szabályszerű lefolytatásához fűződő legfőbb követelmények megtartását, s hivatalból dönt a járvékos kérdésekben [Be. 348. § (1) bekezdés].

Tartalmát és következményeit tekintve a másodfokú bíróság az első fokú döntéssel kapcsolatban továbbra is öt féle határozatot hozhat: a fellebbezést elutasíthatja, az ítéletet helyben hagyhatja, megváltoztathatja, a határozatot hatályon kívül helyezheti és az eljárást megszüntetheti, vagy az elsőfokú bíróságot az eljárás megismétlésre utasíthatja. A döntés formájára nézve a Be. 370. § (2) bekezdése csupán azt írja elő, hogy az ítélet megváltoztatása esetén ítélettel, minden más esetben végzéssel kell dönten. Ebből következően a reformatórius döntés mindig ítéleti formát igényel. A határozat formájának megválasztása önmagában csak dogmatikai kérdés. Alkotmányossági problémává azzal válik, miszerint a törvény egyetlen szabálya sem tartalmazza, hogy ítéletet csak tárgyaláson lehet hozni, s ezzel megnyílik az út a reformációs jogkör akár tanácsülésen történő gyakorlása előtt is.

A fellebbezés elbírálásának kereteit a hatályos Be. egyfelől a bíróság eljárásának – részben – új formáihoz: tárgyalás, nyilvános ülés, tanácsülés, másfelől pedig a másodfokú döntés típusához köti. Az eljárási forma kiválasztása tekintetében még a reformatórius jogkör gyakorlásának szükségessége esetén is csupán annak lehet – nem minden esetben meghatározó – szerepe, hogy a másodfokú bíróság tanács elnöke szerint szükséges-e a tényállást érintő bizonyítás felvétele. Az ilyen bizonyítás felvételére tárgyalást kell kitűzni, s még a nyilvános ülésen is legfeljebb a bünteteskiszabási körülményekre lehet a vádlottat meghallgatni (Be. 353. §).

Az eljárási formákról a Be. egységesen a tárgyalási szakaszra vonatkozó – s így a másodfokú eljárásban is irányadó – általános szabályok között rendelkezik. A terminológiai azonosság ellenére azonban az egyes eljárási formák a bírósági eljárás különböző szakaszaiban eltérő funkciókat töltenek be. Az eltérő szerep viszont a törvény tételes szabályaiban csak eseti jelleggel jelenik meg, főként ha a Be. a garanciális szempontból „alacsonyabb szintű” formát is megengedhetőnek, esetleg célszerűnek tartja némely döntés meghozatalához. A különböző eljárási formában meghozható határozatok között azonban – néhány kivételtől eltekintve – a törvény súlyuk és az ügyre gyakorolt hatásuk szerint nem tesz különbséget. Figyelembe véve a másodfokú, a külön és a különleges eljárásokra, továbbá a rendkívüli perorvoslatokra vonatkozó szabályokat is, „egyszerűsített” formában (tanácsülésen, nyilvános ülésen) egyaránt sor kerülhet az eljárás ügydöntő határozattal történő végleges lezárására, ebben (akár új) jogkövetkezmény alkalmazására, az eljárás továbbfolytatásának elrendelésére, eljárási szankció kiszabására, vagy pervezető jellegű döntés meghozatalára.

Ennek következtében – a korlátozó szabályokat is figyelembe véve – a másodfokú eljárásban tág tere marad az eljárási forma bíróság (illetve a tanács elnöke) általi, a Be. 360. § (1) bekezdésére alapított választhatóságának. A

másodfokú eljárásra irányadó szabályok ugyanis nem zárják ki a tárgyaláson kívüli elintézési módot akkor sem, ha a felülbírálat során azonos tényállás alapján felmentés helyett bűnösség megállapítására kerül sor, a cselekmény minősítése módosul, s ha ebből az okból, vagy más indokkal a büntetés mértékén kíván változtatni a bíróság. A Be. szabályaiból tehát az eljárási formák alkalmazhatóságát illetően nem vezethetők le olyan rendező elvek, amelyek kétség esetén a formaválasztás kérdésében hibátlanul eligazíthatnák a jogalanyokat és a jogalkalmazókat.

A tárgyalási szakaszra vonatkozó általános szabályok szükséztlenül csak azt rögzítik, hogy a bíróság tárgyalást tart, ha a vádlott büntetőjogi felelősségének megállapítására bizonyítást kell felvenni. Minden más esetben ülés, tanácsülés vagy nyilvános ülés tartását teszik lehetővé [234. § (1)–(2) bekezdés]. Ez a rendelkezés az ügy érdemi elbírálására – egyes külön eljárásokat kivéve – a tárgyalás tartását tekintve általános formának, lévén, hogy a büntetőjogi felelősség fennállásáról vagy hiányáról a bíróság fő szabályként az általa lefolytatott bizonyítást követően dönt. A szabály érvényesülése azonban a másodfokú eljárásban (és a rendkívüli perorvoslatok esetén is) számos ponton megtörik.

A másodfokú eljárásra irányadó szabályok a bizonyítás felvételének lehetőségét szűkítik, lényegében a ténymegállapítás egyes gyakorlati teendőire korlátozzák. A másodfokú bíróság fő szabályként kötve van az elsőfokú bíróság által megállapított tényálláshoz (tényálláshoz kötöttség). Bizonyításnak az első fokú ítélet tényállásának megalapozatlansága esetén, illetőleg akkor van helye, ha a fellebbezésben új tényt állítottak vagy új bizonyítékokra hivatkoztak [323. § (3) bekezdés, 345. §, 351. § (1) bekezdés, 353. § (1) bekezdés]. A törvény behatárolja a tényállás megalapozatlanságának ismérveit, s körülírja azt is, hogy ennek mely típusai küszöbölhetők ki bizonyítással [351. § (2) bekezdés; 353. § (2) bekezdés]. A további rendelkezések tartalmazzák, hogy ezen belül mely esetekben szükséges tárgyalást, illetve nyilvános ülést tartani [361. § (1) bekezdés, 363. § (2) bekezdés].

A tényállás megalapozatlanságához kapcsolódó – néhány nevesített esetkörökön túlmenően – a Be. 360. § (1) bekezdése a másodfokú tanács elnökének mérlegelési jogkörébe utalja, hogy a tanácsülés, a nyilvános ülés avagy a tárgyalás mellett döntsön, s ezzel meghatározza az első fokú (érdemi) határozat felülbírálatának kereteit. A törvény nem állít korlátokat a tanácsülés alkalmazása elé akkor sem, ha a másodfokú határozatban a bűnösség, a büntetethetőség, a minősítés, a büntetések vagy intézkedések tekintetében kerül(het) sor eltérő döntés meghozatalára, s hasonlóképpen nem „rangsorolja” kihatásuk szerint az itt meghozható járulékos kérdésekre vonatkozó esetköröket sem. A Be. 360. § (1) bekezdésének rangsorából, s a miniszteri indokolásból egyenesen az következik, hogy a tanácsülés az elsődleges döntéshozatali forma. A másodfokon meghozható határozatok formája a döntés jellegére szintén nincs befolyással.

IV.

Az indítványok részben megalapozottak.

1. A büntetőeljárás garanciarendszere szerteágazó. A törvényi garanciák egy része közvetlenül az Alkotmányból származó, vagy annak egyes rendelkezéseiből levezethető, sok esetben a Be. alapvető rendelkezéseiben külön is megerősített szabályokat tartalmaz. Az alkotmányi garanciákat a jogalkotó még törvényben sem zárhatja ki, nem korlátozhatja és nem függesztheti fel, mert ez alapvető jog lényeges tartalmának korlátozását jelentené, s így az Alkotmány 8. § (2) bekezdésébe ütközően alkotmányellenes [42/1993. (VI. 30.) AB határozat, ABH 1993, 304.; 49/1998. (XI. 27.) AB határozat, ABH 372, 377.]. Következésképpen a Be. egyes jogintézményekre vonatkozó rendelkezéseiben ezeknek közvetlenül tükröződniük és alkotmányos tartalommal érvényesülniük kell. Ilyen minde nélkülött az Alkotmány 57. § (1) bekezdése és a 2. § (1) bekezdése egymásra vonatkoztatásával megállapított – az Egyezmény 6. cikkében szabályozott – tisztességes eljárás, a független, pártatlan bíróság követelménye, az Alkotmány 57. § (3) bekezdésében foglalt – a 6. cikk. 3. bekezdése által körülírt – védelemhez, valamint a 13. cikkel közel azonos szabályozást tartalmazó, az 57. § (5) bekezdésben foglalt jogorvoslathoz való jog elve.

Az Alkotmánybíróság következetes álláspontja szerint: „A ‘tisztességes eljárás’ (fair trial) követelménye nem egyszerűen egy a bíróságnak és az eljárásnak itt megkövetelt tulajdonságai közül (ti. mint ‘igazságos tárgyalás’), hanem az idézett, az Egyezségokmányának és az Emberi Jogok Európai Egyezményének – az Alkotmány alkotmányi rendelkezésben foglalt követelményeken túl – különösen a büntetőjogra és – eljárásra vonatkozóan – az 57. § többi garanciájának teljesedését is átfogja. Sőt az 57. §-a tartalmához és szerkezetéhez mintát adó – eljárási garanciákat tartalmazó cikkei általában elfogadott értelmezése szerint a fair trial olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás ‘méltánytalan’ vagy ‘igazságtalan’, avagy ‘nem tisztességes’ ” [6/1998. (III. 11.) AB határozat, ABH 1998, 91, 95.].

A 14/2004. (V. 7.) AB határozat az Alkotmánybíróságnak a tisztességes eljáráshoz való jogra vonatkozó gyakorlatát összegezve megállapította, hogy „a tisztességes eljáráshoz való jog abszolút jog, amellyel szemben nem létezik mérlegelhető más alapvető jog vagy alkotmányos cél, mert már maga is mérlegelés eredménye. A büntetőeljárás szempontjából ezek a tételek a büntető igazságszolgáltatás történeti rendszereinek felhalmozódott tapasztalatán alapulnak. Eszerint: az igazság feltárásának az a legmegfelelőbb módja, ha az ítélezésben független és pártatlan bíróság nyilvános tárgyaláson, a bizonyítás tekintetében egyenlő jogokkal résztvevő felek aktív közreműködésével

lefolytatott eljárás eredményeként, közvetlen észlelése útján szerzett bizonyítékok szabad mérlegelésével állapítja meg a büntető felelősségre vonás eldöntéséhez szükséges tényeket.” Hangsúlyozta továbbá, hogy a büntetőeljárás szabályrendszerének megalkotásakor a tisztességes eljárás követelményei az eljárás szereplőinek jogai és védelme érdekében olyan garanciákat is megkívánnak, amelyek még az igazság megállapításának lehetőségeit is szűkíthetik (ABH 2004, 241, 266.).

Mindazonáltal az Alkotmánybíróság több döntésében is elismerte az eljárás egyszerűsítésének lehetőségét, s hangsúlyozta az időszűrés követelményének fontosságát. Minden esetben kitért azonban arra is, hogy gazdaságossági és célszerűségi okokból az eljárási, s főként a közvetlen alkotmányi garanciák érvényesítéséről ezen eljárások során is gondoskodni kell, s erre az érdekeltek akaratának tiszteletben tartása mellett kerülhet sor [részletesen: pl. 5/1999. (III. 31.) AB határozat, ABH 1999, 75, 88–89.; 422/B/1999. AB határozat, ABH 2004, 1316, 1320, 1322.]. A kiindulópont ugyanis minden esetben csak az Alkotmány 57. § (1) bekezdése lehet, mely szerint mindenkinek joga van az igazságos, nyilvános tárgyaláshoz és független, pártatlan bírósághoz.

2. Az Alkotmánybíróság a tisztességes eljárás követelményeivel szorosan összefüggő jogbiztonságra vonatkozó döntéseiben azt is hangsúlyozta, hogy az Alkotmány 2. § (1) bekezdése nemcsak „egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is [...]” [összefoglalóan: 47/2003. (X. 27.) AB határozat, ABH 2003, 525, 535.]. A kiszámíthatóság követelményei között első helyen említette a jogalkalmazásnak, különösen a bírósági eljárásnak a kiszámítható és következetes működését, a döntést befolyásoló processzualis szabályoknak félreérthetetlen, a gyakorlatban érvényesülő mérlegelési szempontok határait kijelölő megfogalmazását [pl. 9/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 50, 59, 70.]. A 47/2003. (X. 27.) AB határozatában pedig arra mutatott rá, hogy: „[a]z alkotmányosan is elfogadott rendszerképző jogértelmezésnek megvannak a határai: ez nem kerülhet szembe a jogbiztonság követelményével. A jogalkalmazói jogértelmezés ezért csak olyan működőképes jogszabályra épülhet, amely világosan kijelöli az adott jogintézmény célját, alkalmazásának kereteit, szempontjait és rendjét, az alkalmazásával érintettek körét, azok jogait és kötelezettségeit és az intézménnyel összefüggésben igénybe vehető jogorvoslati rendet” (ABH 2003, 525, 549.).

Ahogy az a III. fejezet 4. pontja részletesen tartalmazza, az eljárási formák választhatósága körében a Be. 360. § (1) bekezdése, illetve a másodfokú eljárás lefolytatásával kapcsolatos rendelkezései nem tartalmaznak egyértelmű szabályokat. A törvénynek valamennyi, a mérlegelési jogkört behatároló szabályát figyelembe véve is fennmarad az ügyek igen széles köre, amelyekben kizárólag a tanácselnök döntése határozza meg a másodfokú eljárás alkalmazandó formáját. A döntést meghatározó tartal-

mi kritériumok azonban a törvényből még áttételesen sem állapíthatók meg, csupán az eljárási formák felsorolásának sorrendjéből következik, hogy a tanácsülés az elsődleges forma. A Be. ugyanis sem pozitív sem negatív megfogalmazásban nem tartalmaz semmiféle, az ügy típusához, a bűncselekmény tárgyi súlyához, a kiszabható büntetés vagy a változtatás lehetséges mértékéhez, illetve (egyes bizonyítási korlátokon túl) bármely más szemponthoz igazodó előírást.

A fentiekben részletezett hiányos, s ekként eltérő értelmezésre lehetőséget kínáló szabályozási mód közvetlenül sérti az Alkotmány 2. § (1) bekezdéséből fakadó jogbiztonság követelményét, s kiszámíthatatlan hatást gyakorol a jogorvoslathoz való jog tartalmi érvényesülésére, mert szinte bírósági tanácsokként más-más gyakorlat követését teszi lehetővé. Mindez alapjogi sérelmeket okoz és a tisztességes eljárás további követelményeinek sérülését is előidézi.

3.1. A bírósági jogalkalmazásnak egyaránt része a tényállás és az alkalmazandó jog megállapítása, valamint a jogkövetkezmények meghatározása. Ezen összetett folyamat, eljárási periódusoktól függetlenül magában foglalja a jogilag releváns tények objektív feltárását, összegezését, értékelését és a jogkérdések megismerését. A bírói belső meggyőződése, amely lehetővé teszi számára – a bírói függetlenség alkotmányos elve által oltalmazott – a lelkiismeretének megfelelő döntés meghozatalát, ezen tényezők hatására alakul ki. A büntetőeljárási törvénynek tehát az ehhez szükséges eljárási kereteket és módszereket biztosítani kell valamennyi bíró számára.

Az Alkotmány 46. § (1) bekezdésében rögzített és a Be.-ben is főszabálynak tekintett társasbíráskodás elvéből következően a jogerős döntés meghozatalára rendelt másodfokú eljárásban a ténymegállapítás, a jogértelmezés és a döntés a bírói tanács tagjait közösen illeti meg és őket együttes tevékenységre kötelezi. A Be. rendelkezéseiből, szóhasználatából ez félreérthetetlen, minthogy az elsőfokú döntés felülbírálatát a három szakbíróból álló tanácsra bízta.

A társasbíráskodás és a bírói függetlenség egymást kiegészítő és a tisztességes eljárás követelményével szoros összefüggésben lévő alkotmányi követelmények. A bíróság függetlenségének ereje mutatkozik meg és a tisztességes eljárás fokozott garanciája fejeződik ki abban, hogy a külön-külön lelkiismeretének megfelelő törvényes döntés meghozatalára feljogosított bírákból álló bírói tanács mérlegelő tevékenységének eredményeképpen születik meg a jogerős döntés, melynek meghozatalához legalább két bíró egyetértése szükséges. Ez azonban csak akkor biztosított, ha a tanács minden tagja a döntésnek keretet adó eljárási kérdések megítélésére is egyenrangú befolyást gyakorolhat, s ezen keresztül egyenlő esélyt kap mindazon eljárási módszerek gyakorlására és bizonyítási eszközök igénybe vételére, amelyek az első fokú határozat felülvizsgálatához szükséges ismeretek megszerzését lehetővé teszik számára.

A Be. 360. § (1) bekezdése azonban az alkalmazandó eljárási forma felőli döntést kizárólag a tanács elnökének döntési jogkörébe utalja. Ekként a társasbíráskodás alkotmányi – és a Be. szabályai szerint másodfokon kivételt nem tűrő – elve ellenére az eljárási formára vonatkozó, mérlegelési szempontok nélküli diszkrecionális jogkörben, „egyesbíróként” meghozott tanácselnöki elhatározás az érdemi határozatra közvetlenül kiható, a bírói függetlenség követelményét sértő döntéssé is válhat.

3.2. Az Alkotmánybíróság működésének kezdetétől különbséget tett a bírói függetlenség külső és belső aspektusai között. „A 19/1999. (VI. 25.) AB határozatában – összegezve addigi gyakorlatát – az Alkotmánybíróság elvi éllal állapította meg, hogy „a bírói hatalom, amelyhez a bírói függetlenség kapcsolódik döntően az ítékezésben ölt testet. A bírói függetlenség az ítékezésre vonatkozik; a további státusbeli és szervezeti garanciák is a független ítékezéshez szükségesek. A bírónak mindenkitől – más bírótól is – függetlennek kell lennie, függetlenségét garanciáknak kell biztosítani minden befolyásolás ellen, származzék akár az külső hatalmi jogkör gyakorlásától, akár a bírósági szervezeten belülről. A bírói függetlenség egyedi aspektusában [...] a bíró szervezeti és státusbeli szabadságának garanciáját jelenti, annak érdekében, hogy az egyedi ügyekben a jogviták eldöntése és a jogsérelmek orvoslása tárgyában hozott kötelező erejű és végrehajtható döntését mindenféle befolyásolástól mentesen, a törvények, illetve általában a jogszabályok alapján, belső meggyőződése szerint hozza meg.” (ABH 1999, 150, 153.)

A Be. 360. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés – megfelelő korlátozás nélkül – a kifejtett kívánalmakkal ellentétes hatás kiváltását eredményezheti.

A tanácselnöki státus a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény, továbbá a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 1997. évi LXVII. törvény alapján is pusztán olyan igazgatási feladatok ellátását jelenti, amelynek tartalmát az egyes bíróságok szervezeti és működési szabályai részletezik. Az igazgatási státusból levezethető hatáskörök semmiképpen nem válhatnak a bírói függetlenség gátjává. E tevékenység nem gyakorolhat az ügy érdemére kiható befolyást, illetőleg nem teremthet a bírói meggyőződés kialakulását akadályozó kényszerhelyzetet, amelyben a tanács tagjainak a függetlensége sérelmet szenvedhet.

A jogorvoslati eljárás megteremtése azt bizonyítja, hogy a jogalkotó számol az első fokú eljárás, s az ítélet meghozatala során elkövethető hibákkal. Az a tény pedig, hogy szűkre szabott rendkívüli jogorvoslati rezsimmel, a jogorvoslati eljárásban kivétel nélkül az egyenrangú „szakbírói” státus elvén alapuló társasbíráskodás érvényesülését tartja megfelelőnek, kifejezi annak az igénynek az érvényesülését, hogy a jogerős határozatokban körültekintő, a lehető legmagasabb szintű jogalkalmazói tudást és értékítéletet szintetizáló döntések tükröződjének. A tisztességes eljárás követelményeiből kiindulva ezzel a másodfokú ítélezési tevékenységet – az egyes bírák esetén – akadályozó körülmények nem férnek össze, s alkotmányosan

elfogadhatatlan az olyan szabályozás, amely alkalmas lehet a bírói függetlenség sérelmének előidézésére.

A látszólag csupán az eljárási formát meghatározó, ám a törvény további szabályai következtében a „jogorvoslás” mélységére is kiható előzetes tanácselnöki értékelés valójában szervezeten belüli „hatáskörelvonást” jelent. A Be. rendszerében az eljárási forma megválasztása ugyanis mintegy előkérdése annak, hogy az elsőfokú döntés felülvizsgálata során a tételes jog mely további rendelkezései kerülhetnek alkalmazásra, milyen hatókörű lesz a jogorvoslat. A tanácselnöki „választás” előzetesen eldönti, hogy helytállóak-e a megalapozatlanságra hivatkozó indítványok, a reformatórius jogkör gyakorlására sor kerülhet-e, s ha igen, milyen terjedelemben, indokolt-e a büntetékiszabási körülményekre vonatkozó adatok kiegészítése, sor kerülhet-e a minősítés megváltoztatására stb. Ilyen módon a másodfokú bírói munka érdemét jelentő, a jogorvoslás lényegére vonatkozó kérdések megállapítására a tanács elnöke egyszemélyben válik jogosulttá, a tanács tagjai esetleges eltérő álláspontjuk ellenére is csak az általa előzetesen meghatározott körben és kijelölt irányban láthatják el bírói feladataikat. Az eljárási kérdésekben diszkrecionális döntésre jogosító tanácselnöki státus tehát végső soron lehetőséget teremt tartalmi kérdésekben a döntés jogának a tanács tagjaitól történő elvonására, s gátolhatja az ügy jogilag releváns körülményeinek a bírói meggyőződés kialakításához szükséges mértékű megismerését. Az így kialakult helyzet pedig a bírói függetlenség mellett a tisztességes eljárás követelményeinek érvényesülését is veszélyezteti, mert torzulásokat okozhat a jogorvoslás folyamatában, minthogy a különböző eljárási formák már a fellebbezés megalapozottságának vizsgálatára sem nyújtanak azonos esélyt.

Az Alkotmánybíróság ismételten leszögezi, hogy a bírói függetlenség egyetlen korlátja a törvényeknek való alávetettség lehet, nem pedig a szervezeten belüli praktikus szempontokon alapuló, vagy a szervezeten kívülről érkező nyomás kielégítésére törekvő célszerűségi indíttatású megfontolás [részletesen pl. 53/1991. (X. 31.) AB határozat, ABH 1991, 266, 267.; 38/1993. (VI. 11.) AB határozat, ABH 1993, 256, 261.; 45/1994. (X. 21.) AB határozat, ABH 1994, 254, 256.; 627/B/1993. AB határozat, ABH 1997, 767, 769.]. A jogalkotóra mindez azt a kötelezettséget hárítja, hogy az ítélezési tevékenységgel szorosan összefüggő igazgatási szabályok megalkotása során is az Alkotmány rendelkezéseinek megfelelően járjon el. Így az eljárási törvény szintjén nem teremthető olyan helyzet, amely a jogalkalmazás folyamatában lehetőséget nyújt a döntési kompetenciákra vonatkozó elvek és a „hatáskört-lelepítő” szabályok tartalmának kiüresítésére, korlátokat állítva ezáltal alkotmányi garanciák érvényesülése elé.

4. Az Egyezségokmány, valamint az Egyezmény a tárgyalás nyilvánosságát az igazságszolgáltatás működésének alapvető követelményeként határozzák meg, s az minden modern büntetőeljárás olyan eminens rendelkezései

közé tartozik, amely csak indokolt esetben és szűk körben korlátozható. A tárgyalási elv, az ehhez kapcsolódó nyilvánosság, a közvetlenség és a szóbeliség az Alkotmány és a Be. alapján is a büntetőeljárás elsőrendű garanciális követelménye.

Az Alkotmánybíróság az 58/1995. (IX. 15.) AB határozatban kifejtette: a büntetőeljárásban elsősorban a tárgyalás nyilvánossága és a bírósági döntés nyilvános kihirdetése jelenti az eljárás nyilvánosságát. Ez egyfelől a társadalom részéről biztosítja az igazságszolgáltatás működésének ellenőrzését, másfelől pedig „a büntető felelősségre vonás nyilvánossága az egyik útja annak, hogy a büntetőjog parancsai és tilalmai eljussanak a közösség tagjaihoz. [...] Az Alkotmány a nyilvánosság garanciális oldalára helyezi a hangsúlyt, amikor az alapvető jogok között rögzíti mindenki jogát ahhoz, hogy az ellene emelt vádat a bíróság igazságos és nyilvános tárgyaláson bírálja el [57. § (1) bek.].” Hangsúlyozta továbbá, hogy a nyilvánosság korlátozhatósága körében az Egyezségokmány és az Egyezmény szabályai lehetnek irányadók. Következésképpen arra csak erkölcsi okból, a közrend, az állambiztonság, az államtitok vagy a felek magánéletének védelme okán, illetve esetenként mérlegelendő, a felek oldalán felmerülő különleges körülmények folytán, illetve más alapjogok védelme érdekében kerülhet sor. Ám az ítéletet még ezen esetekben is nyilvánosan kell kihirdetni (ABH 1995, 289, 292–293.).

A már hivatkozott döntések a nemzetközi dokumentumokkal és a Bíróság határozataival megegyezően a bírósági eljárást egységes egésznek tekintik, s a nyilvánossággal összefüggő követelmények érvényesülését nem szorítják az elsőfokú bírósági szakaszra. Az ellenkező felfogás azt jelentené, hogy az elsőfokú bírósági eljárást követően az ügy a nyomozási szakaszhoz hasonlatos „inkvizitórius” fázisba jutna, sőt még ahhoz képest is fokozottan lehetővé válnék az érintettek kirekesztése az eljárásból.

A másodfokú bírósági eljárásban döntően az elsőfokú határozat felülbírálatára kerül sor, ám a felülbírálat nem csupán a döntést, hanem az annak meghozatalához vezető eljárás felülvizsgálatát is jelenti. Az eljárás jogorvoslati joggal rendelkező résztvevői formálisan az első fokú határozatot támadják, de túlnyomórészt az ügy végleges eldöntését kérik. A másodfokú bíróságnak pedig a fellebbezés kereteit meghaladóan hivatalból is jogában áll számos kérdésben új döntést hozni, vagy az elmulasztott rendelkezéseket pótolni. Az eldönthető anyagi és eljárásjogi kérdések skálája széles, a mérlegelést igénylő büntetőjogi főkérdésektől (bűnösség, büntetés) a törvény kötelező rendelkezéseiben alapuló járulékos kérdésekig (pl. lefoglalás megszüntetése) terjedhet. A jogalkotónak van mérlegelési szabadsága a tekintetben, hogy ezek közül melyek és milyen esetben nem kívánják meg a nyilvános tárgyalás megtartását, mikor célszerű ennek mellőzése. Ennek során azonban figyelembe kell venni, hogy a másodfokú bíróság eljárása – a hatályon kívül helyezés kivételével – az ügyet véglegesen lezárja. Ez a döntés a kivételesnek számító, a határozat végrehajtására még az engedélyezhető esetekben sem feltétlenül halasztó hatályú rendkívüli perorvoslatokon kívül

más módon nem támadható. Az új eljárást eredményező tiszta kasszáción, a fellebbezésnek a formai okból történő elutasításán, vagy az eljárásnak a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvényben (a továbbiakban: Btk.) nevesített büntethetőséget megszüntető okból (halál, elévülés, kegyelem) történő megszüntetésén túlmenően az „eljárás résztvevői nélküli döntéshozatal” lehetővé tétele szemben áll az Alkotmány 57. § (1) bekezdése által garantált nyilvános tárgyalás követelményével.

A büntetőjogi főkérdések és az ezek eldöntése által befolyásolt járulékos kérdések esetében – függetlenül a másodfokú ügydöntő határozat tartalmától (megváltoztatás vagy helybenhagyás) – nem hozható fel alkotmányosan is elfogadható érv amellett, hogy a súlyos jogkövetkezmények alkalmazásával járó büntető ügyekben a szűkebb körű, legalább az érintettek részvételét biztosító nyilvánosság követelményét korlátozni lehetne. Ez ugyanis az Alkotmány 57. § (1) bekezdésében foglalt nyilvános tárgyaláshoz való jog sérelmén kívül további alapjogi sérelmekhez vezet.

5. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a jogállami büntetőeljárás tisztességes voltának lényeges eleme a nyilvánosság kérdéséhez szorosan kapcsolódó pártatlan bírósághoz való jog, a védelemhez való jog érvényesülése és a fegyverek egyenlőségének elve. A nyilvánosság teljes kizárásával folyó eljárásban ezen utóbbi alkotmányi követelmények vagy nyíltan is sérülnek, vagy a rájuk vonatkozó eljárási szabályok betartásának ellenőrizhetetlensége folytán sérelmet szenvedhetnek, ami ugyan csak alkotmányellenes.

5.1. A büntetőeljárásban részt vevők alkotmányos jogait korlátozza, hogy amikor a másodfokú bíróság tanácselnöke a tanácsülési elbírálást tartja indokoltnak, ők erről a fellebbezés elbírálásának egész tartama alatt sem értesülnek. Kétségtelen, a törvény nem zárja ki, hogy az eljárás alanyai az eljárási formára vonatkozóan indítványt tegyenek. Az indítvány azonban egyfelől nem köti a bíróságot, másfelől pedig nincs olyan szabály, amelynek alapján az indítvány elutasításáról a bíróságnak az ügydöntő határozatot megelőzően külön rendelkeznie, s arról az eljárás alanyait értesítenie kellene. Emellett a vádló, a vádlott, a védő, s a további érintettek (magánfél, egyéb érdekelt) még csak abban a helyzetben sincsenek, hogy egymás esetleges írásbeli fellebbezéseire, az azokhoz benyújtott további észrevételekre, a későbbiek során tett indítványokra írásban reflektáljanak. A törvény csupán az ügyszí fellebbezésnek, illetve a főügyészesség átiratának a vádlott részére történő kiadásáról rendelkezik, arról azonban nem, hogy a megküldést követően az észrevételek megtétele céljából a másodfokú bíróság várakozási időt iktasson be. Tartalmilag tehát ez a „megismerési jog” üres, mert nem garantálja, hogy a védelem álláspontja még a döntés előtt megjelenjen a másodfokú tanács előtt.

Ez a helyzet a vádlott oldalán már önmagában a védelemhez való jog sérelmével jár, de indokolatlanul hátrányos helyzetbe hozhatja mind az állam büntető igényének

érvényesítésére hivatott közvádlót, mind pedig a pótmagánvádlót és a magánvádlót is. (A magánfél és az egyéb érdekelt vonatkozásában pedig még – a bármely oldalról érkező – a fellebbezés rájuk vonatkozó részének pusztán közlése sem kíváncsi, mint ahogyan az ő részükről érkező jogorvoslati kérelem sem kerül kiadásra az eljárás fő személyeinek.)

Ekként, az Alkotmány 57. § (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljárás lényegéhez tartozó fegyverek egyenlőségének követelménye még látszólag sem jut érvényre, vagy legfeljebb csak „annyiban”, hogy a kontradikció lehetőségének tökéletes kiiktatásával a törvény a másodfokú eljárástól valamennyi fellebbezésre jogosultat „egyformán távol tartja”. E szabályozás, szemben áll a „fair eljárás” minden elemével, tartalmilag akadályozza az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférést, s vákuumot keletkeztet a hatékony jogorvoslatihoz való jog érvényesülésében. Az eljárási határidőkre, az ügymenetre vonatkozó, részben eljárási, részben ügyviteli szabályok egymásra vonatkoztatott értelmezéséből ugyanis az állapítható meg, hogy az eljárás alanyainak oldalán ezek újabb korlátokat szabnak az iratok időben történő megismerésének, némely esetben még az ezekhez való hozzáférésnek is, s ezen keresztül akadályozzák jogaik tényleges gyakorlását. A bírósággal szemben viszont nem fogalmaznak meg olyan követelményeket, amelyek alkalmasak lehetnének ennek kompenzálására.

5.2. A fellebbezés tanácsülésen történő elbírálásakor ellehetetlenül a törvényesség, a pártatlan bíráskodás követelményeinek ellenőrzése, s végső soron az ezek sérelmére alapított rendkívüli jogorvoslatihoz való jog gyakorlása is.

A Be. szabályai szerint a tanácsülés kitűzéséről, az eljáró tanács összetételéről az eljárás résztvevőit értesíteni nem kell, a tanácsülésen pedig – a hozzáfűződő joghatások ellenére – jegyzőkönyv sem készül. Mindezek hiányában a bíróság összetétele csak a határozat aláírásából és csak utólag állapítható meg. Így a tisztességes eljárás egy további aspektusának, a pártatlanság követelményének érvényre jutása szintén veszélybe kerül, s alkalmazhatatlanná válnak az eljárás résztvevőinek a kizárás érvényesíthetőségével kapcsolatos eljárási jogosítványai, ideértve a rendkívüli perorvoslatok egyes eseteinek kezdeményezését is.

Az Alkotmánybíróság a 67/1995. (XII. 7.) AB határozatában fejtette ki részletesen a bíróság pártatlanságával kapcsolatos álláspontját. „A pártatlan bírósághoz való alkotmányos alapjog az eljárás alá vont személy iránti előítéletmentesség és elfogulatlanság követelményét támasztja a bírósággal szemben. Ez egyrészt magával a bíróval, a bíró magatartásával, hozzáállásával szembeni elvárás, másrészt az eljárás szabályozásával kapcsolatos objektív követelmény: el kell kerülni minden olyan helyzetet, amely jogos kétséget kelt a bíró pártatlansága tekintetében” (ABH 1995, 346, 347.). Leszögezte továbbá azt is, hogy a pártatlanság kérdését objektív és szubjektív nézőpontból egyaránt vizsgálni kell. „A pártatlanság [...] egyrészt azt a

követelményt támasztja, hogy a bíróság tagjai személyes előítéletektől mentesek legyenek, másrészt – objektív nézőpontból vizsgálva – megvan-e a pártatlanság megfelelő látszata.” [részletesen továbbá: pl. 32/2002. (VI. 4.) AB határozat, ABH 2002, 153, 161.; 17/2001. (VI. 1.) AB határozat, ABH 2001, 222, 227–228.]

A tanácsülés szabályozása egyik tekintetben sem felel meg a hivatkozott határozatokban kifejtett, az Alkotmány 57. § (1) bekezdéséből fakadó követelményeknek.

A korábbiakban már részletezték alapján (IV/2. pont), a kitűzéskor irányadó mérlegelési szempontok hiánya sugalmazhatja olyan következtetés levonását, mely szerint a másodfokú bíróság az eljárási forma megválasztásával eleve kialakította álláspontját az ügy érdeméről. Ez már önmagában is kétségbe vonhatja a bíróság pártatlanságát. Hasonlóképpen aggályos, hogy a tanács összetételéről szóló információ híján a fellebbezésre jogosultak nem élhetnek a kizárási indítvány előterjesztésének lehetőségével, s jegyzőkönyv hiányában utólag sem áll módjukban az erre alapított utólagos jogkövetkezmények (felülvizsgálat) érvényesítése sem.

A jegyzőkönyv a büntetőeljárás minden szakaszában olyan közokiratnak minősül, amely hitelt érdemlően tanúsítja, hogy az eljárási cselekmények lefolytatására a törvény rendelkezéseinek megtartásával került sor és azoknál kik, milyen minőségben voltak jelen. A Be. szabályainak megfelelően készült jegyzőkönyv az eljárás alanyainak távollétében megtartható bármely bíróság előtti eljárási cselekmény esetén az egyetlen hiteles bizonyítéka az előírások betartásának. Hiányában a büntetőeljárás szabályszerű menete nem ellenőrizhető, következésképpen még az abszolút eljárási szabályszegések miatti jogkövetkezmények sem érvényesíthetők. A közokirat hiánya végső soron a tanácsülés tényleges megtartását is vitathatóvá teheti.

Az Alkotmánybíróság már számos döntésében hangsúlyozta, hogy a jogbiztonság szabályszerű jogalkotást és jogalkalmazást kíván meg. Az Alkotmány 2. § (1) bekezdésének érvényesüléséhez hozzátartozik, hogy „csak az eljárási normák betartásával működnek alkotmányosan a jogintézmények [...]” [9/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 59, 65.]. Az alkotmányos működés kontrollálásának és kikényszeríthetőségének pedig alapvető feltétele a tisztességes eljárás követelményeinek valódi érvényesülését garantáló eljárási jogszabályok megtartásának ellenőrizhetősége. Ez azonban – a legfeljebb a tanács elnökének külön rendelkezése alapján eseti jelleggel készítenődő, az eljárás résztvevői számára pedig hozzáférhetetlen – jegyzőkönyv hiányában nem lehetséges.

5.3. A III. 4. pontban az Alkotmánybíróság már utalt arra, hogy az eljárási formákra vonatkozó szabályok nem tükrözik azt a funkcionális különbséget, amelyek az egyes fázisokban hozzájuk tapadnak. Amennyiben pedig ugyanazon elnevezés szerinti forma eltérő rendeltetést tölt be a különböző eljárási szinteken, az egységes szabályozás nem minden – így jelen – esetben sem alkalmas a jogbiz-

tonság követelményeinek kielégítésére. Az eljárási formák célra rendeltségének szükség esetén meg kell mutatkoznia a rájuk vonatkozó eljárási szabályok tartalmi különbözőségében, méghozzá olyan mértékben, amely a jogbiztonság mellett a védelem jogának érvényesülését is garantáló fair eljárás követelményeit is kielégíti.

„A védelemhez való jog alkotmányos büntetőeljárási alapelve az eljárás egész menetében számtalan részletszabályban ölt testet [ami] a büntetőeljárás alá vont személy azon jogaiban, illetve a hatóságok azon kötelezettségeiben realizálódik, amelyek biztosítják, hogy a vele szemben érvényesített büntetőjogi igényt megismerje, arról álláspontját kifejtthesse, az ígénnyel szembeni érveit felhozhasssa, a hatóságok tevékenységével kapcsolatos észrevételeit és indítványait előterjeszthesse, továbbá védő segítségét vehesse igénybe. A védelemhez való jog tartalmát képezik a védő azon eljárási jogosítványai, illetve a hatóságok azon kötelezettségei, amelyek részéről a védelem ellátását lehetővé teszik.” [25/1991. (V. 18.) AB határozat, ABH 1991, 414, 415.]. A 6/1998. (III. 11.) AB határozatban az Alkotmánybíróság kifejtette azt is, hogy az Alkotmány rendelkezéseinek csak az „eredményes működésében tekintett védelemhez való jog” felel meg, mely csak az elkerülhetetlenül szükséges és arányos mértékben, a lényeges tartalmat illetően pedig nem korlátozható (ABH 1998, 91, 94.).

A védelemhez való jog természetszerűleg az ellenérdekkü fél előadásaira és indítványaira a közvetlen reagálást, a személyes jelenlétben megnyilvánuló meggyőző erőt biztosító tárgyalási részvétel útján gyakorolható a leghatékonyabban. A kontradiktórius tárgyalási szakaszban ettől csak kivételesen indokolt eltekinteni, pl. ha a terhelt kivonja magát az eljárásból, vagy ha mások jogainak védelme (pl. tanú), s ezen keresztül az állam büntető igényének hatékony érvényesítése ezt megkívánja. Még ezekben az esetekben is eltérő lehet azonban a vádlott és a védő jelenlétének megítélése, s ez számos tekintetben tükröződik is a Be. szabályaiban.

A védelem gyakorlásának további részjogosítványai a tárgyaláshoz, a védekezésre való felkészüléshez szükséges idő biztosításához, a szükséges iratok birtoklásához, az ügy megismeréséhez való mindazon jogok, amelyek szoros összefüggésben állnak a tisztességes eljárás követelményével. Ezek korlátozhatóságára ugyancsak szigorú szabályok vonatkoznak [részletesen: 6/1998. (III. 11.) AB határozat, ABH 1998, 91, 94–96.]. Érvényesítésüknek feltétele pedig a működésében független és pártatlan bíróság.

Az Alkotmánybíróság a védelemhez való jog korlátozhatóságát a szükségesség és arányosság követelményeiből kiindulva vizsgálja. A korlátozás akkor alkotmányellenes, ha az azzal elérni kívánt cél, vagy annak módja nem felel meg az Alkotmány 8. § (1)–(2) bekezdéseire alapozottan kialakított szükségességi – arányossági teszt követelményeinek. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az állam ugyanis csak akkor nyúlhat az alapjog korlátozásának eszközhöz, ha azt másik alapvető jog vagy szabadság védelme vagy érvényesülése, egyéb alkotmá-

nyos értékek védelme, illetve valamilyen alkotmányos cél indokolja. Vizsgálni kell továbbá a korlátozással elérhető cél fontosságának és az alapjogi sérelem súlyának egymáshoz való viszonyát is. „Alkotmányellenes a jog tartalmának korlátozása, ha az kényszerítő ok, nyomós közérdek nélkül történik, [...] nem elkerülhetetlenül szükséges, [...] a korlátozás által elérni kívánt célhoz aránytalan [65/2002. (XII. 3.) AB határozat, ABH 2002, 357, 361–362.]

A másodfokú eljárás formáira vonatkozó szabályozás következtében a védelemhez való jog az Alkotmány 57. § (1) és (3) bekezdésébe ütköző módon számos tekintetben sérelmet szenved. Szükségtelen, tehát alkotmányosan elfogadhatatlan korlátozást jelent, hogy a bíróság a tanácsülés megtartásáról, annak időpontjáról sem a terheltet, sem a védőt nem tájékoztatja, ha az eljárás formájával kapcsolatos védelmi indítványokat megfelelő időben nem bírálja el, vagy erről az érintetteket nem értesíti. Ugyancsak megengedhetetlen, hogy a már kifejtett, a határidőkre, a kézbesítési szabályokra vonatkozó anomáliák folytán a terheltnek s a védőnek nem áll rendelkezésre kellő idő a védelemre való felkészüléshez. Hasonlóképpen e rendelkezésbe is ütközik, hogy a jegyzőkönyvezés szabályai nem megoldottak, a pártatlanság követelményével összefüggő igények érvényesítése tanácsülés esetén úgyszólván lehetetlen. Ezen túlmenően is azonban azokban az esetekben, amikor az eljárás végleges lezárására a büntetőjogi felelősség érdemi vizsgálata mellett kerül sor, nincs alkotmányosan elfogadható indoka a személyesen történő védekezésről megfosztásnak sem.

Indifferens e tekintetben az is, hogy a másodfokú eljárás végeredményeképpen reformatórius döntésre, avagy az elsőfokú határozat helybenhagyására kerül-e sor. A másodfokú bíróságnak mindkét esetben az a feladata, hogy a bünnőség megállapítására, a jogkövetkezmények alkalmazására vonatkozó, valamint az ezekhez kapcsolódó járulékos kérdéseket a megelőző eljárással együtt, részben a fellebbezésre figyelemmel, részben pedig hivatalból megvizsgálja. A törvény szerint annak sincs akadálya, hogy az eredeti keretek között, a bármely oldalról benyújtott fellebbezés tartalma, indokolása annak bejelentése után, egészen a másodfokú bíróság által megtartandó tanácskozási módosuljon, vagy megváltozzék. A tárgyalás tisztességéhez hozzátartozik az is, hogy a bíróságnak még a csak hivatalból vizsgálandó kérdésekben felmerülő aggályokat is láthatóvá kell tenni. Erről a Be. szabályai a bizonyítás anyagának a tárgyalás részévé tételére vonatkozó szabályai megfelelő kereteket is teremtenek. A vádlottnak s a védőnek a másodfokú eljárás érdemi részétől való távoltartása azonban megakadályozza, hogy a változó érvekre és körülményekre a védelem megfelelően reagáljon, megfosztva egyúttal a bíróságot is attól a támogatottságtól, amelyet a közvetlenség és szóbeliség a döntések megalapozásában jelent.

A védelem jogához kapcsolódó fentebb megjelölt korlátozások mögött semmilyen felismerhető alkotmányos

vagy elfogadható állampcél, nyomós közérdek, nem ismerhető fel, következésképpen ezek szükségesnek nem tekinthetők. Bár a bíróság munkaterhének csökkentése – az „időszerűség” támogatására alkalmas – fontos körülmény lehet, olyan szempontnak tekinthető csupán, amely alkotmányos alapjogok korlátozását nem indokolja.

A tisztességes eljárás követelményeinek széles értelmezése magában foglalja az ésszerű időn belüli elbírálás követelményét, ami igazolhatja az egyszerűsített eljárási formák meghonosítását és bizonyos körben akár a tárgyaláson kívüli ügyintézés is. Az időszerűség követelménye azonban csak egy a tisztességes eljárás elmei közül, amelynek érvényre juttatása végletekig nem fokozható, s amely a tisztességes eljárás további szempontjai fölött nem szerezhet uralkodó befolyást, más alapjogot pedig semmiképpen nem sérthet. A védelem jogainak korlátozásából eredő „időnyereség” nem tekinthető olyan számottevő értéknek, amely az alkotmányos jogok és követelmények megszorítását indokolhatná. Ez a megfontolás az igazságszolgáltatás Alkotmánynak megfelelő működéséhez méltatlan, merőben praktikus szempontnak tekinthető, amellyel szemben áll a bíróságnak az ügyek alapos felderítésére, a bizonyítékok körültekintő mérlegelésére, a súlyosító és enyhítő körülmények hibátlan felderítésére, az igazságos és a jogszabályoknak megfelelő döntés meghozatalára vonatkozó kötelezettsége, összefoglalóan: a büntető igénynek a tisztességes eljárás követelményrendszer keretei között történő érvényesítése. Hatékony jogorvoslat a védelem jogának ellehetetlenítését eredményező formalista megközelítésén nyugvó, tartalmilag azonban üres szabályozás mentén pedig elképzelhetetlen.

6. A tanácsülésen hozott határozat problémákat vet fel a határozat jogereje szempontjából is.

Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint a jogerő intézménye a jogbiztonság szempontjából alapvető fontosságú. A 9/1992. (I. 30) AB határozat elvi élel állapította meg, hogy „a jogerő intézménye, alaki és anyagi jogerőként való pontos meghatározottsága a jogállamiság részeként alkotmányos követelmény. Az Alkotmánynak megfelelően biztosított jogorvoslati lehetőségek mellett beállott jogerő tiszteletben tartása a jogrend egészének biztonságát szolgálja.” (ABH 1992, 59, 65–66.)

A jogerőnek ezen, a jogállamiság szempontjából kiemelkedő jelentősége miatt a jogerő feltételeinek és beálltának megállapíthatósága ugyancsak kiemelkedő fontosságúnak tekintendő. A másodfokú bíróság tanácsülésen hozott határozatai jogerejének beálltát azonban a hatályos rendelkezések nem teszik megállapíthatóvá. E tény mind az elsőfokú határozatot megváltoztató (reformatórius), mind a helybenhagyó tanácsülési határozatok esetében alkotmányosan elfogadhatatlan következményekhez vezet.

A Be. szabályai szerint a másodfokú bíróság ügydöntő határozata a kihirdetéssel emelkedik jogerőre. A tanácsülésen hozott ítélet, s az azzal egyenértékű ügydöntőnek minősülő, az első fokú ítélet helybenhagyásáról szóló vég-

zés jogerőre emelkedésének kérdését az eljárási mód teszi vitathatóvá, hiszen ott a tanács tagjain és a jegyzőkönyvvezetőkön kívül más nem lehet jelen, azaz a kihirdetés fogalmilag kizárt. Ez azonban a jogbiztonság jelentős csorbulását is jelenti, hiszen kérdésessé válik, hogy az egyes, tanácsulésen hozott határozatok milyen joghatások kiváltására alkalmasak, minthogy a jogerő megállapítására gyakorlatilag a törvény tételes szabályainak mellőzésével kerülhet csak sor.

A tanácsulésen meghozott, az első fokú ítéletet hatályon kívül helyező végzés ugyancsak nem kerül kihirdetésre. Ekkor azonban egyrészt nem ügydöntő határozatról van szó, másrészt pedig kellő garanciát jelent a tárgyalás megismétlése. A reformatórius jogkörben hozott ítélet viszont az első fokú döntéshez képest tartalmilag is új döntést jelent. A helybenhagyó végzés sem pusztán deklaratív döntést tartalmaz, része lehet ennek új kötelezés megállapítása is (pl. bünygyi költség), s hasonló a helyzet az anyagi jogi okból hozott megszüntető, illetve a formai okból történő elutasító határozat esetében is.

Ennek folytán a jogállamiság követelményéből eredően a jogbiztonság egyik alappillért is jelentő, az érdemi határozat jogerejének megállapítására vonatkozó eljárási rendelkezések nem tekinthetők „csökkent értékűnek”, megtartásuk nem mellőzhető. Az ezzel kapcsolatos törvényi előírások olyan tartalmi követelmények, amelyekről bírói mérlegeléssel, célszerűségi szempontok alapján nem lehet eltérni. A Be. tanácsulés tartására vonatkozó szabályai, az ott hozható határozatok jellege és a határozatok jogerejére vonatkozó rendelkezések között viszont olyan, az Alkotmány 2. § (1) bekezdését sértő alkotmányosan megengedhetetlen ellentmondás van, amely meghaladja a jogalkalmazói jogértelmezés lehetőségét.

7. A határozatban kifejtett érvekre figyelemmel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a tanácsulés intézményének jelenlegi szabályozása a támadott rendelkezések tekintetében sérti a tisztességes eljáráshoz és a védelemhez való jog, a bírói függetlenség és a jogbiztonság alkotmányi követelményét. Alkotmányellenes, hogy a tanács elnökének a 360. § (1) bekezdésében biztosított, az eljárási formát meghatározó, kellően be nem határolt döntési joga folytán lehetőség nyílik a másodfokú tanácsulésen reformatórius jogkör gyakorlására és az elsőfokú ítélet helyben hagyására.

Alkotmányellenes mulasztás áll fenn amiatt, hogy az eljárási formák közötti választáshoz a Be. nem kellő mértékben határoz meg mérlegelési szempontokat. Alkotmányellenes helyzetet eredményez az is, hogy a Be. nem tartalmaz olyan előírásokat, amelyek alapján a tanácsulés megtartásáról a bíróságnak az eljárás alanyait értesítenie kellene, nem gyakorolhatják alapvető, az Alkotmányban is garantált jogait, különös tekintettel a védelemhez való egyes aspektusaira, nem érvényesülnek a bíróság pártat-

lanságához, az eljárás szabályszerű lefolytatásához kapcsolódó garanciák, s így sérülnek a tisztességes eljárás követelményei. Mindez kiüresíti a hatékony jogorvoslathoz való jog tartalmát is. Szintén alkotmányellenes, hogy a tanácsulésen hozott ügydöntő határozat jogerejének kérdése és a jogerőhöz fűződő hatások alkalmazhatósága bizonytalan és tisztázatlan.

A vizsgált esetben – a rendelkezésre álló adatokból: így az alkotmányjogi panaszok dokumentációiból, az ítélkezési gyakorlatot tükröző és egyben alakító esetjogból, illetve az azt feldolgozó kommentárokból – az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a jogintézményre vonatkozó szabályozás súlyos fogyatékoságokban szenved, amely alkotmányellenes helyzetet idéz elő a gyakorlati alkalmazás során. Elsődleges okai ennek mindazok az Alkotmányban biztosított jogokat (jogbiztonság, tisztességes eljáráshoz való jog, védelemhez való jog, független, pártatlan bírósághoz való jog, jogorvoslathoz való jog) érintő jogalkotói mulasztások, amelyeket a határozat a IV. fejezet 2–6. pontjaiban részletesen kifejtett. Ezen jogok gyakorlását a megfelelő keretek között az eljárás résztvevőinek azokban az esetekben is biztosítani kell (pl. értesítéssel, az indítványok és iratok hozzáférhetővé tételével, a tanácsulésről felvett jegyzőkönyvvel stb.), amikor egyébként a fellebbezés az Alkotmány további rendelkezéseinek sérelme nélkül tanácsulésen is elintézhető.

Az alkotmányellenes helyzetben tartalmilag közvetlenül alkotmányosértővé vált a Be. 360. § (1) bekezdésének felhatalmazó értelmű és a törvény más rendelkezéseivel is kollíziót előidéző szabálya, amely előzetesen meghatározott szempontok nélküli, egyszemélyi tanácselnöki jogkörbe adja az eljárási formák közötti választás lehetőségét. Ez pedig azt eredményezi, hogy a rendelkezés folytán a mulasztáson túlmenően is – annak fennállásáig – sérül a jogbiztonság és a bírói függetlenség követelménye.

A 360. § (1) bekezdésében foglalt – az eljárási formák szabad választhatóságát megengedő rendelkezés következtében – azáltal, hogy büntetőjogi főkérdések eldöntésére és érdemi határozatok meghozatalára tanácsulésen van mód – közvetlenül sérül az Alkotmány 57. § (1) bekezdésében garantált nyilvános tárgyaláshoz való jog. Ez az alkotmányellenesség a mulasztások megszüntetésétől és bírói függetlenség sérelmét előidéző rendelkezések megváltozásától függetlenül is fennáll.

Mindenekelőtt a jogbiztonság követelményét is kielégítő módon, a jogalkotás szintjén kell tisztázni azon feltételeket, amikor a felülbírálat során a számos garanciális elemnek – köztük a nyilvánosságnak – híján lévő tanácsulés, mint döntéshozatali forma alkalmazható. Elsődlegesen ugyanis törvényhozói kompetenciába tartozik az egyensúly megteremtése az alkotmányos elveket tükröző eljárási garanciák és az időszzerűség követelményét támogató egyszerűsített eljárási formák között. A jogalkalmazási harmónia csak olyan szabályok mellett alakulhat ki, amelyek eleve kizárják a jelenlegi egymástól rendkívül tá-

voleső, az Alkotmány 57. § (1) és (3) bekezdését sértő jogértelmezés lehetőségét.

8. A Be. 374. § (1) bekezdése sérti a vádlotton kívül a magánfél és az egyéb érdekelt hatékony jogorvoslathoz való alkotmányos jogát is, s helyzetükben jogbizonytalanságot idéz elő. Tanácsülés esetén számukra a törvény még olyan mértékben sem biztosítja a megfelelő tájékoztatáshoz, tájékozódáshoz való jogot, mint pl. a vádlott esetében, lehetetlenné téve ezáltal, hogy a fellebbezés őket érintő részére észrevételeiket, indítványukat megtegyék, érveiket kifejtsek, rendelkezési jogukat gyakorolják. Sőt, őket a támadott rendelkezés – a tanácselnöki mérlegeléstől függetlenül is, esetükben valóban a tanácsulást avatva főszabállyá – eredendően marginális szerepre kárhoztatja.

Az egyéb érdekelt részére a törvény (Be. 55. §) a tárgyaláson történő megjelenést is biztosító erős pozíciót ad, az alkotmányos védelem alatt álló tulajdoni igényük érvényesítését pedig – a tanácsülés esetében csak nehezen értelmezhető – jogerőhöz köti. A bűncselekmény következtében kárt szenvedett sértettnek magánféli pozíciót biztosítva számára a törvény kedvező helyzetet kívánt teremteni azzal, hogy esetében a büntetőeljárás keretén belül biztosítja a bűncselekménnyel okozott kár megtérítését. Az adhéziós eljárásban a kártérítési igény elbírálásának természetéből következően a bíróságnak alapvetően a Be. szabályait kell követnie, a Pp. előírásait csak kiegészítő jelleggel, s csak annyiban alkalmazhatja, amennyiben azok nem ellentétesek a Be. rendelkezéseivel, illetőleg a büntetőeljárás jellegével.

A Pp. a feleknek az eljárás formájának megválasztásában is rendelkezési jogot biztosít. Ennek részeként a Pp. 256/A. § (1) bekezdés *e)* és *f)* pontjában, illetve (2) bekezdésében, valamint (4) bekezdésében foglaltak alapján a fellebbezés elbírálására tárgyaláson kívül csak a fél döntése alapján van mód. A bíróság (és nem a tanács elnöke) mérlegelheti ugyan a tárgyaláson kívüli elintézési módot, azonban a (3) bekezdés rendelkezése szerint ehhez kötelező jelleggel a fellebbező hozzájárulását kell kérnie. A Be. szerinti tanácsülés szabályozása azonban mindezen jogok gyakorlását kizárja, sőt az elsőfokú eljárás lezárása után lényegében minden információ nélkül „hagyja”, szinte kirekeszti az ügyből – az adhéziós eljárás szabályaira figyelemmel a fél pozíciójában lévő – magánfelet.

Végeredményben ez azt jelenti, hogy a magánfél a két eljárási típus közötti különbözőségeket folytán alkotmányos jog gyakorlásának lehetőségétől esik el, noha a jogrend a polgári jogi igény büntető ügyben történő érvényesítésének lehetőségével – az időszerűség követelményeit is szem előtt tartva – az azonos pozíció megteremtését célozza. Ez a követelmény – ahogyan azt az Alkotmánybíróság az 1167/B/1997. AB határozatban összefoglalóan kifejtette – része az Alkotmány 57. § (1) bekezdésében foglalt bíróság előtti egyenlőségnek. A határozat hangsúlyozta, hogy a kétféle szabályrendszer különbözőségéből fakadóan a kártérítési szabályok közötti különbségtétel nem alkotmányellenes, ám a jogviszonyok tartalmi és tárgyi

azonossága esetén „a bíróság igénybevitelére vonatkozó alkotmányos jogoknak egyformán kell érvényesülnie” (ABH 2004, 1179, 1181–1182.). A 26/1990. (XI. 8.) AB határozatban és az 1/1994. (I. 7.) AB határozatban kifejtette azt is, hogy a rendelkezési jog indokolatlan korlátozása az Alkotmányba ütközik (részletesen: ABH 1990, 120, 121.; ABH 1994, 29, 35, 37).

Minderre figyelemmel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Be. támadott, 374. § (1) bekezdésének szabálya a rendelkezési jog indokolatlan korlátozásával és gyakorolhatóságának elbizonytalanításával sérti az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében és az Alkotmány 57. § (1) bekezdésében foglalt jogokat és ezért alkotmányellenes. Az Alkotmánybíróság legutóbb éppen a jogbiztonsággal összefüggésben a 42/2004. (XI. 9.) AB határozatban fejtette ki: a jogorvoslati eljárásban a törvény szabályainak „azt kell a fél számára lehetővé és a jogorvoslati fórumra nézve kötelezővé” tenni, hogy hibás döntés esetén a sérelem valóban orvosolható legyen. Amennyiben pedig egy jogintézmény – jelesül a tanácsülés – megfelelő eljárási garanciák nélkül működik, a jogbiztonság sérelmet szenved (ABH 2004, 551, 574.). Jelen esetben ez a sérelem áttevődik a bírósági eljárással szemben követelményként felállított, az Alkotmány 57. § (1) bekezdésében meghatározott minőségére, kétséggé téve a Be. 374. § (1) bekezdése által érintettek hatékony jogorvoslathoz való jogának érvényesülését is.

Utal arra is az Alkotmánybíróság, hogy a jelenlegi szabályozás a sértettek esetén szemben áll a büntetőeljárásban a sértett jogállásáról szóló, a Tanács 2001. március 15-i 2001/220/IB számú, kerethatározatában foglaltakkal is. A kerethatározat kifejezetten felhívja a figyelmet arra, hogy a nemzeti büntetőjog rendszerében a bűncselekmények sértettjeinek „igényeit átfogó és összehangolt módon kell megközelíteni és kezelni, elkerülve a részleges és következetlen megoldásokat [...]”. Ennek érdekében a tagállamnak biztosítania kell, hogy a sértettek a büntetőjogi rendszerben „tényleges és megfelelő szereppel rendelkezzenek”, joguk van a meghallgatáshoz és bizonyítékok szolgáltatásához, és a „bűnüldöző szervekkel történő első érintkezéstől kezdve” minden az érdekeik védelmét biztosító információhoz történő hozzáféréshez, és kártérítési igényük érvényesítéséhez (bevezető rendelkezések, 2. cikk, 3. cikk, 4. cikk). (A jogharmonizáció határideje e cikkek tekintetében 2002. március 22-ével letelt.)

9.1. A határozatban kifejtettek alapján az Alkotmánybíróság a Be. 360. § (1) bekezdését, illetve a 374. § (1) bekezdésének *b)* pontját, továbbá *a)* pontjának alkotmányellenes szövegrészeit megsemmisítette, s rendelkezett mindazon mulasztások pótlásának kötelezettségéről, amelyek a jogintézmény alkotmányos működéséhez elengedhetetlenek. A megsemmisítés időpontját az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 42. § (1) bekezdésének megfelelően állapította meg.

A 64/1997. (XII. 17.) AB határozatban az Alkotmánybíróság részletezte, hogy az ex nunc hatályú megsemmisítéstől csak akkor lehet eltérni, „ha jogbiztonság vagy az eljárást kezdeményező különösen fontos érdeke indokolja.” (ABH 1997, 380, 388.) A 66/1997. (XII. 29.) AB határozatban megerősítette, hogy az Abtv. 42. § (1) bekezdéséből következően „főszabály nem a jövőbeni, hanem az ex nunc, azaz az alkotmánybírói határozat közzététele napjától történő megsemmisítés [...]” (ABH 1997, 397, 407.).

Az ex nunc hatályú megsemmisítés következtében sincs akadálya annak, hogy a törvényben meghatározott mindazon esetekben, amelyek a tanácsülés alkalmazására az indítványokban nem támadott esetekben jogosítja fel a bíróságot, továbbra is választható legyen ezen eljárási mód. Nem kerülhet azonban sor a fellebbezés ezen keretek között történő elbírálására azokban az esetekben, amikor ez az alkotmányos jogok sérelmét idézné elő.

9.2. Az Alkotmánybíróság a vizsgálat során megállapította, hogy a támadott rendelkezések és az Alkotmány 50. § (1) bekezdésében meghatározott bírósághoz való jog, illetve az 57. § (2) bekezdésében rögzített ártatlanság vétele, valamint a (4) bekezdésben tilalmazott visszaható hatály között nincs alkotmányi összefüggés.

Az a tény, hogy a tanácsülés intézményének szabályozására a fentebb megállapítottak szerint egyébként az Alkotmány egyes rendelkezéseinek megsértésével került sor, önmagában nincs hatással a bírósághoz fordulás jogára. A jogerő kérdésével összefüggésben megállapított alkotmányellenesség a fentebb kifejtettek szerint a jogbiztonság sérelmét és nem az ártatlanság vélelmének megsértését eredményezi.

9.3. Az egyes indítványozók által szintén támadott a Be. 360. § (2) és (3) bekezdése tekintetében az Alkotmánybíróság megállapította, hogy tartalmuk nem csorbitja az eljárásban részt vevőknek az indítványozók által megjelölt jogait, hiszen azok nem megszorító, hanem megengedő jellegű szabályokat tartalmaznak. Eszerint a bíróság az ügy elintézésére, illetve a határozat kihirdetésére az eredetétől eltérő, többlet garanciákat biztosító eljárási formát is alkalmazhat, vagyis tanácsülés helyett nyilvános ülést, ez utóbbi helyett pedig tárgyalást tarthat. Így az indítványokat e tekintetben elutasította.

9.4. Az egyik indítványozó a Be. 360. § (1) bekezdésének nemzetközi szerződésbe ütközését is állította. Az alkotmányjogi panasz előterjesztője azonban jogszabály nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálatának indítványozására – az Abtv. 21. § (3) bekezdése értelmében – jogosultsággal nem rendelkezik. Ezért az Alkotmánybíróság – az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat 29. § c) pontjára is figyelemmel – a Be. 360. § (1) bekezdése nemzetközi

szerződésekbe ütközésének vizsgálatára irányuló alkotmányjogi panaszt érdemi vizsgálat nélkül visszautasította.

9.5. Az indítványozók az Abtv. 48. §-a szerint benyújtott alkotmányjogi panaszokban az Abtv. 43. § (4) bekezdésében foglaltak alapján kérték, hogy ügyeikben az Alkotmánybíróság mondja ki az alkotmányellenes rendelkezések alkalmazási tilalmát is. E kérelmek megalapozottak, minthogy a Be. támadott rendelkezésének alkalmazására – az alkotmányjogi panaszok benyújtóinak jelentős érdeksérelmet okozva – az alkotmányellenesség kimondását is eredményező több alkotmányi rendelkezés megsértésével került sor. Ennek orvoslására a Be. 406. § (1) bekezdés a) pontja és (2) bekezdése alapján van lehetőség.

9.6. A határozat közzétételére vonatkozó rendelkezés az Abtv. 41. §-án alapul.

Dr. Holló András s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bihari Mihály s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszky dr. Vasadi Éva s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 476/B/2003.

Dr. Bihari Mihály alkotmánybíró különvéleménye

1. A többségi határozat rendelkező részének 1. és 2. pontjában foglalt megsemmisítésekkel valamint a 4. pontban foglalt alkalmazási tilalom elrendelésével nem értek egyet. Egyetértek ugyanakkor a többségi határozat rendelkező részének 3. pontjában foglalt mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapításával, az 5. pontban foglalt visszautasítással és a 6. pontban foglalt elutasítással.

2. A többségi határozat rendelkező részének 1. pontjában az Alkotmánybíróság „ex nunc” hatállyal megsemmisítette a Be. 360. § (1) bekezdésében foglalt – a tanácsülés, a nyilvános ülés és a tárgyalás kitűzésére vonatkozó – azon törvényi rendelkezést, amely a tanács elnöke számára – a Be.-ben foglalt törvényi keretek között – lehetővé tette, hogy az ügy érkezésétől számított harminc napon belüli hatánapra a fellebbezés elbírálására tanácsülést, nyilvános ülést vagy tárgyalást tűzzön ki.

Álláspontom szerint a megsemmisített törvényi rendelkezés önmagában (tartalmilag) nem alkotmányellenes, ebből következően azt nem kellett volna az Alkotmánybíróságnak megsemmisíteni.

A többségi határozat azon érvelésével, amely szerint a jogalkotót terhelő alkotmányellenességet előidéző mulasztások következtében előállt alkotmányellenes helyzetben a Be. 360. § (1) bekezdése maga is tartalmilag közvetlenül alkotmányellenessé vált nem értek egyet.

Álláspontom szerint az, hogy a többségi határozatban felhívott alkotmányos jogok maradéktalan érvényesülése érdekében a Be.-nek a fellebbezés tanácsülésen történő elbírálására vonatkozó hatályos szabályozása pontosítására szorul, differenciáltabb és több eljárési garanciát biztosító további törvényi rendelkezések megalkotására van szükség, önmagában még nem teszi a támadott törvényi rendelkezést tartalmilag közvetlenül alkotmányellenessé, és nem szolgál alapul a tartalmilag egyébként nem alkotmányellenes törvényi rendelkezés megsemmisítésére.

A többségi határozat rendelkező részének 3. pontjában foglalt, az Országgyűlést terhelő alkotmányellenes mulasztás megállapításával magam is egyetértek, a jogalkotónak differenciáltabb, egyértelműbb és világosabb eljárési szabályokon keresztül kell meghatározni, azon esetek körét, amikor a másodfokú bíróság a fellebbezés elintézésére tanácsulást tarthat, mert csak az ilyen szabályozás felel meg a jogállamiság részét képező jogbiztonság és a tisztességes eljárás alkotmányos követelményeinek.

Álláspontom szerint ugyanakkor az Alkotmánybíróságnak fokozott körültekintéssel kell eljárnia a kódex jellegű törvények – ezek támadott rendelkezései – alkotmányossági vizsgálata során, és a normák lehetséges kíméletének szem előtt tartásával, a döntést úgy kell meghozni, hogy annak a kódex szabályozásának egészére kiható következményeivel előre számolni kell. Az Alkotmánybíróságnak az adekvát és megfelelő súlyú alkotmányos eszköz megválasztásával kell az alkotmányos jogsérelmet orvosolni, és kizárólag a támadott törvényi rendelkezés közvetlen tartalmi alkotmányellenessége esetén indokolt a legsúlyosabb eszközhöz, a megsemmisítéshez nyúlni.

A jelen ügyben a többségi határozat az alkotmányellenes helyzet kialakulásának elsődleges okaként az általa felhívott alkotmányos jogokat (jogbiztonság, tisztességes eljáráshoz való jog, védelemhez való jog, független pártatlan bírósághoz való jog, jogorvoslatihoz való jog) érintő (a többségi határozat IV. fejezetének 2–6 pontjaiban részletesen kifejtett) jogalkotói mulasztásokat jelölte meg.

Megítélésem szerint – erre is figyelemmel – az alkotmányellenes helyzet felszámolásához elegendő súlyú alkotmányos eszköz lett volna a rendelkező rész 3. pontjában foglalt mulasztás – esetleg ehhez kapcsolódóan egy jogfejlesztő funkciójú alkotmányos követelmény – megállapítása is.

A Be. 360. § (1) bekezdésének a megsemmisítése azt eredményezi, hogy a fellebbezés tanácsülésen történő elbírálására – meghatározott esetekben – nem kerülhet sor, ezt a Be.-ben szabályozott eljárési formát tehát a fellebbezés elbírálása során nem alkalmazhatják (választhatják) minden esetben az eljáró bíróságok.

Ezzel lényegében az Alkotmánybíróság egy – nézetem szerint – tartalmilag közvetlenül nem alkotmányellenes

törvényi szabály megsemmisítésével „beleír” a Be. szabályozásába, leszűkíti egy a Be.-ben szabályozott eljárési forma (tanácsülésen történő döntéshozatal) alkalmazásának lehetőségét.

Megítélésem szerint a megsemmisített törvényi rendelkezést a Be. egészének a rendszerében elhelyezve annak az adott jogintézményt (tanácsülés) szabályozó – de különösen a fellebbezés elbírálására vonatkozó – eljárési szabályaival kölcsönhatásban kellett volna vizsgálni, előre felmérve az „ex nunc” hatályú megsemmisítésnek a kódex szabályozására gyakorolt várható hatásait.

A Be. 360. § (1) bekezdése nem csak a tanácsülés de a nyilvános ülés és a tárgyalás kitűzésére vonatkozóan is egyértelműen meghatározta azt, hogy ki (a tanács elnöke), illetve milyen határidőn belül (az ügy érkezésétől számított harminc napon belüli határnapra) kell, hogy kitűzze a fellebbezés elbírálására ezen eljárési formák valamelyikét. A megsemmisítés következtében a fellebbezés előkészítése keretében az utóbbi két eljárési forma tekintetében (nyilvános ülés, illetve tárgyalás) nem látom egyértelműen szabályozottnak a fenti kérdéseket.

A megsemmisítés következtében szabályozatlannak látom azt, hogy a többségi határozat indokolásában is hivatkozott azon esetekben, amikor a fellebbezés tanácsülésen történő elbírálása nem idézi elő alkotmányos jogok sérelmét ki által és milyen határidőn belül, kerülhet sor a tanácsülés kitűzésére.

A fentiekén túlmenően nem tartom meggyőzőnek és kellően alátámasztottnak a többségi határozatnak a Be. 360. § (1) bekezdését megsemmisítő rendelkező részi rendelkezéséhez kapcsolódó indokolását, különösen ennek azt a részét, amely azt kívánja alátámasztani, hogy a Be. 360. § (1) bekezdésének az alkalmazásával kitűzött tanácsülésen az előterjesztett fellebbezés alapján sor kerülhet a büntetőjogi főkérdést – tehát nem csak a járulékos, illetve egyéb eljárési kérdéseket – érintően az elsőfokú ítéletben foglaltaktól eltérő érdemi döntés meghozatalára is.

Ellentmondásosnak érzem továbbá, hogy a többségi határozat lényegében azonos érvekkel kívánja alátámasztani a rendelkező rész 1. és 2. pontjaiban foglalt megsemmisítéseket és az alkotmányellenes mulasztás megállapítását.

3. A rendelkező rész 2. pontjában foglalt megsemmisítést szintén nem tartom megalapozottnak, az ezt alátámasztó indokolást nem látom meggyőzőnek és kellően alátámasztottnak. Álláspontom szerint a többségi határozat rendelkező részének 2. pontjában megsemmisített törvényi rendelkezések közvetlen tartalmi alkotmányellenessége – a Be. megsemmisített 360. § (1) bekezdéséhez hasonlóan – nem áll fenn.

A magánfél és az egyéb érdekelt eljárési helyzetében jelentkező szabályozási hiányokat (bizonytalanságokat) a rendelkező rész 3. pontjában megállapított alkotmányellenes mulasztások jogalkotó által történő megszüntetésével orvosolni lehet.

Véleményem szerint a Be. 360. § (1) bekezdéséhez kapcsolódóan a bíróságok joggyakorlatában megmutatkozó bizonytalanságokat, jogértelmezési problémákat a jogegységi eljárás, míg a differenciálatlan és hiányos – a többségi

határozatban felhívott alkotmányos jogok sérelmére vezető – szabályozási elégtelenségeket (kodifikációs hibákat) a jogalkotó kell, hogy kiküszöbölje.

Egyedi ügyekben meghozott bírói ítéletek alkotmányosságát alkotmányjogi panaszok esetén sem bírálhatja el az Alkotmánybíróság, és a jogalkotót terhelő – sok esetben szakmai vitákkal terhes – kodifikációs feladatokat sem veheti át az Alkotmánybíróság a jogalkotótól.

A jelen ügyben a többségi határozat rendelkező részének 3. pontjában foglalt alkotmányellenes mulasztás megállapításával és a jogalkotó arra történő felhívásával, hogy az alkotmányellenes mulasztást az Alkotmánybíróság által meghatározott határidőn belül szüntesse meg az Alkotmánybíróság megtette az alkotmányellenes helyzet felszámolásához szükséges és elégséges intézkedést, azonban a tartalmilag közvetlenül nem alkotmányellenes törvényi rendelkezések megsemmisítésére – a fent kifejtettek szerint – már nem kellett volna, hogy sor kerüljön.

Tekintettel arra, hogy a rendelkező rész 1. pontjában foglalt megsemmisítéssel nem érték egyet, így a rendelkező rész 4. pontjában elrendelt alkalmazási tilalmat sem látom elrendelhetőnek.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András alkotmánybíró különvéleménye

Nem érték egyet a Határozat rendelkező részének 1. és az ezzel összefüggő – az alkalmazási tilalmat kimondó – 4. pontjával.

A Be. 360. § (1) bekezdése nem alkotmányellenes: a megsemmisítésére irányuló indítványt el kellett volna utasítani. A hivatkozott törvényi rendelkezés szerint a tanács elnöke az ügy érkezésétől számított 30 napon belüli határrapra a fellebbezés elbírálására tanácsulást, nyilvános ülést, vagy tárgyalást tűz ki. Ez a törvényi előírás – álláspontom szerint – egy igazgatási jellegű norma, amely felsorolja a fellebbezés elbírálásának lehetséges ítélkezési formáit. Az elnök döntése tehát igazgatási döntés; a törvény alapján kell kiválasztania a megfelelő ítélkezési formát.

Ehhez képest a Be. 360. § (1) bekezdése nem sérti Alkotmány 50. § (3) bekezdésében deklarált bírói függetlenséget, amely – az Alkotmánybíróság korábbi határozataiban kifejtett értelmezése szerint – az ítélkező tevékenységben, azaz itt a Be. 360. § (1) bekezdésében meghatározott mindhárom formában érvényesül(het).

A hivatkozott törvényi szabályban a felsorolás – álláspontom szerint, szemben a Határozatban kifejtettekkel –

nem rangsor; a megfelelő forma kiválasztásának a Be.-n kell alapulnia.

Amennyiben a Be. 360. § (1) bekezdésének alkalmazásánál a bírói gyakorlatban merül fel probléma (erre van utalás a Határozatban), annak elhárítására lehetőséget ad a bíróságok szervezetről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény III. fejezete.

Az Alkotmánybíróság gyakorlatára utalva, elképzelhető megoldás lehetett volna alkotmányos követelmény kimondása, miszerint a Be. 360. § (1) bekezdés alkalmazásánál az elnöki (igazgatási) döntés, az ítélkezési forma kiválasztása kizárólag a Be. rendelkezésein alapulhat.

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

A Köztársasági Elnök határozatai

A Köztársaság Elnökének 73/2005. (V. 26.) KE határozata

tábornoki kinevezésről

A Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 30/A. § (1) bekezdésének *i)* pontja, valamint a honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2004. évi CV. törvény 49. § (2) bekezdésének *a)* pontja alapján

2005. május 21-i hatállyal előléptetem

vezérőrnaggyá

dr. Isaszegi János mk. dandártábornokot, HM Honvéd Vezérkar, Műveleti Főcsoportfőnökség főcsoportfőnökét.

Budapest, 2005. május 19.

Mádl Ferenc s. k.,
a Köztársaság elnöke

Ellenjegyzem:

Juhász Ferenc s. k.,
honvédelmi miniszter

KEH ügyszám: V-5/1935/2005.

A Kormány határozatai

A Kormány 1053/2005. (V. 26.) Korm. határozata

az egységes digitális rádiótávközlő rendszer (EDR) kialakításával, valamint az EDR szolgáltatás vásárlásával kapcsolatos feladatokról

1. A Kormány a készenléti felhasználói kör [a nem polgári célú frekvenciagazdálkodás feladatait ellátó hatóság szervezetéről, valamint a nem polgári célú frekvenciagazdálkodás rendjéről szóló 279/2001. (XII. 23.) Korm. rendelet hatálya alá tartozó szervezetek, az Országos Mentőszolgálat, valamint az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főigazgatóság] rádió távközlési igényeinek kielégítése céljából elrendeli a schengeni követelményeknek megfelelő, egységes digitális rádiótávközlő rendszer (a továbbiakban: EDR) szolgáltatásvásárlással történő megvalósítását, és biztosítja az ehhez szükséges forrásokat. Ennek érdekében a Kormány elrendeli a közbeszerzési eljárás folytatását. A pályázat kiírója a hálózatgazda miniszter, a közbeszerzési eljárást az EDR létrehozásáért és működtetésért felelős kormánybiztossal (a továbbiakban: kormánybiztos) együttműködve a Központi Szolgáltatási Főigazgatóság bonyolítja le.

Felelős: Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter
kormánybiztos

Határidő: 2005. június 15.

2. A korábban elrendelt fejlesztési, bővítési, pótlási, valamint frekvenciagazdálkodást érintő moratóriumot az EDR teljes kiépüléséig fenntartva a Kormány elrendeli, hogy a moratórium alól – rendkívül indokolt esetben – felmentést, a kormánybiztos javaslatára, az EDR hálózatgazda miniszter adhat. A moratóriumot a Kormány kiterjeszti valamennyi rádiótávközlő rendszerre, amely erőforrás vagy gazdaságossági oldalról befolyásolhatja az EDR megvalósítását, beleértve a bázisállomások közötti mikro-hullámú összeköttetéseket is. A folyamatban lévő NATO kötelezettségek teljesítése érdekében a moratórium nem vonatkozik a honvédelmi miniszter mint hálózatgazda által felügyelt, zártcélú rádiótávközlő hálózatokra.

Felelős: Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter
kormánybiztos
honvédelmi miniszter

Határidő: az EDR üzembeállításáig

3. A Miniszterelnöki Hivatal vezető és az érintett miniszterek – a kormánybiztossal együttműködve – gondoskodjanak az EDR működtetéséhez szükséges jogszabályi környezet kialakításáról.

Felelős: Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter
érintett miniszterek
kormánybiztos

Határidő: az előkészítéssel párhuzamosan
2005. december 31.

4. A Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter és az érintett miniszterek – a kormánybiztossal együttműködve – gondoskodjanak az EDR kialakításának és működtetésének a fejezeteket terhelő szolgáltatási díjainak és kapcsolódó beruházási kereteinek költségvetési tervezéséről.

Felelős: Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter
érintett miniszterek
kormánybiztos

Határidő: az előkészítéssel párhuzamosan
2005. augusztus 31.

5. A Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter 2006. évtől a fejezeti költségvetés kialakítása során – a pénzügyminiszterrel egyetértésben – tervezzen forrást az EDR kialakításának és működtetésének a 4. pontba be nem építhető elemeinek finanszírozására.

Felelős: Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter
Határidő: 2005. szeptember 30.

6. Az EDR hálózatgazda, a kormánybiztos javaslatára – az EDR Irányító Testület egyetértésével – kössön szerződést(eket) az EDR kialakítására és üzemeltetésére.

Felelős: Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter
kormánybiztos

Határidő: 2005. október 31.

7. A hálózatokat felügyelő miniszterek a kormánybiztossal együttműködve gondoskodjanak az EDR kiépítésével párhuzamosan felszabaduló, az EDR-ben nem felhasználható infrastruktúra hasznosításáról. A felszabaduló frekvenciatarományok hasznosításáról az informatikai és hírközlési miniszter és a honvédelmi miniszter gondoskodik.

Felelős: informatikai és hírközlési miniszter
honvédelmi miniszter
hálózatokat felügyelő miniszterek

Határidő: az országos EDR szolgáltatás üzemszerű beindulását követően

8. Az EDR szolgáltatás országos üzemszerű működésbe állásától számított három hónapon belül a Magyar Honvédség tábort (katonai) mobil rádiótávközlése kivételével valamennyi állami szerv készenléti mobil rádiótávközlésének kizárólagosan az EDR-re kell átállnia. Ennek érdekében fel kell gyorsítani a jelenlegi távközlési működtetési feladatot ellátó személyek és szervezeti egységek kiser-

vezését, a KVI bevonásával ki kell alakítani az infrastruktúra felhasználható elemeinek hasznosítására vonatkozó konstrukciót. Az azonos funkciójú, az államháztartáson kívül nem hasznosítható párhuzamos rendszereket le kell bontani.

Felelős: érintett miniszterek

Határidő: 2007. január 31.

9. Az EDR szolgáltatás költségeit és az igényelt végkészületek árát a felhasznált kapacitás arányában a tárcák viselik.

Felelős: érintett miniszterek

Határidő: az EDR szolgáltatás teljes üzembeállítását követően

10. Az érintett miniszterek a 2006. évi költségvetésben és az azt követő években folyamatosan tervezzék be az EDR szolgáltatás vásárlásához szükséges forrásokat és a felhasználó szervezeteknek a szolgáltatáshoz kapcsolódó járulékos költségeit. A felhasználó szervezetek a jelenlegi távközlő hálózatok és szolgáltatások igénybevételének racionalizálásával szabadítsanak fel forrásokat az EDR igénybevételéhez.

Felelős: érintett miniszterek
pénzügyminiszter

Határidő: 2005. szeptember 30., illetve évente folyamatosan

11. A Kormány az EDR szolgáltatás kiépítésével, használatával és fejlesztésével kapcsolatos tevékenység irányítására az EDR kormánybiztos elnökségével létrehozza az EDR Irányító Testületet, melynek tagjai a Belügyminisztérium, az Informatikai és Hírközlési Minisztérium, a Pénzügyminisztérium, az Egészségügyi Minisztérium, a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium, a Honvédelmi Minisztérium, a Nemzeti Hírközlési Hatóság, a Miniszterelnöki Hivatal Elektronikus Kormányzat Központ, valamint a Nemzetbiztonsági Iroda egy-egy vezető tisztségviselője.

Felelős: kormánybiztos
érintett miniszterek

Határidő: azonnal

12. Az EDR Irányító Testület tagjai által kijelölt egy-egy személy részt vesz az EDR közbeszerzési eljárást bíráló bizottságában. A bírálóbizottság elnöke a kormány-

biztos. A pályázat eredménye a bírálóbizottság jóváhagyásával terjeszthető az EDR hálózatgazda miniszter elé.

Felelős: érintett miniszterek
kormánybiztos

Határidő: a bírálóbizottság létrehozására azonnal

13. Létre kell hozni a felhasználók által felvetett kérdésekkel, illetve az Irányító Testület elé kerülő előterjesztések szakmai előkészítésével foglalkozó EDR Felhasználói Fórumot, melynek tagjai a hálózatot használó szervezetek képviselői, elnöke a kormánybiztos.

Felelős: kormánybiztos
érintett miniszterek

Határidő: 2005. október 31.

14. A Kormány felhívja a szolgáltató államért, kormányzati informatikáért felelős kormány megbízottat és a kormánybiztos, hogy biztosítsák az EDR és az Elektronikus Kormányzati Gerinchálózat együttműködését, ezen keresztül a készenléti szervek hozzáférését a szükséges adatbázisokhoz, szolgáltatásokhoz, illetve a fejlesztések összehangolását.

Felelős: szolgáltató államért, kormányzati
informatikáért felelős kormány megbízott
kormánybiztos
érintett miniszterek

Határidő: folyamatos

15. A Kormány felhívja az informatikai és hírközlési minisztert, valamint a Miniszterelnöki Hivatal vezető minisztert, hogy az EDR-rel kapcsolatos kormányzati feladatok módosulásával kapcsolatban megállapodásban rendezzék a feladatátadáshoz kötődő célelőirányzat és létszám átcsoportosítást.

Felelős: Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter
informatikai és hírközlési miniszter

Határidő: azonnal

16. Ez a határozat a közzététele napján lép hatályba. Hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti az 1158/2002. (IX. 26.), az 1031/2003. (IV. 9.), az 1074/2003. (VII. 24.) és az 1077/2004. (VII. 22.) Korm. határozat.

Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök

**VI. rész KÖZLEMÉNYEK,
HIRDETMÉNYEK****Az Országgyűlés Elnökének közleménye**

A Magyar Köztársaság Országgyűlésének Házsabályáról szóló 46/1994. (IX. 30.) OGY határozat 141. § (3) bekezdése alapján közzéteszem az (1) bekezdés szerint jegyzékbe vett érdekképviselői és társadalmi szervezetek listáját.

1. A Családi Nevelésért Alapítvány
2. ÁFOSZ Állami Földet Bérlok Országos Szövetsége
3. Agrár Szervezetek Országos Szövetsége
4. Agrárkutató Intézmények Országos Szövetsége
5. Akciószövetség Magyarországért
6. Akkreditált Iskolarendszerű Felsőfokú Szakképzés Kollégiuma Egyesület
7. Alapítvány a Fenilketonuriás Gyermekekért
8. Alapítvány a Reálértelmiségért
9. Alapítvány a választásokért
10. Alba Kör – Erőszakmentes Mozgalom a Békéért
11. Albireo Klímamegfigyelő Hálózat és AmatőrCsillagász Klub
12. Alkotmányossági Műhely és Fórum Társaság
13. Állampolgári Jogvédő Liga
14. Állástalan Diplomások Országos Bizottsága
15. Állategészségügyi és Élelmiszer-ellenőrzési Dolgozók Szakszervezete
16. Alpesi és Száentáli Kecsketenyésztők Magyarországi Egyesülete
17. Általános Fogyasztási Szövetkezetek Országos Szövetsége
18. Általános Művelődési Központok Országos Egyesülete
19. Alternatív Színházak Szövetsége
20. Alternatív Távközlési Szolgáltatók Egyesülete
21. Amerikai Kereskedelmi Kamara Magyarországi Irodája
22. Aneszteziológus és Intenzív Terápiás Szakápolók Magyarországi Egyesülete
23. Angolul Beszélők Világszövetsége Magyar Tagozat
24. ARTISJUS Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület
25. ASVA Audiovizuális Művek Szerzői Jogait Védő Közcélú Alapítvány
26. Asztmás és Allergiás Betegek Országos Szövetsége
27. Autisták Érdekvédelmi Egyesülete
28. Autóbuszvezetők Nemzeti Szabad Szakszervezete
29. Autólopás-károsultak Érdekvédelmi Szövetsége
30. Autonóm Szakszervezetek Szövetsége
31. Bajtársi Egyesületek Országos Szövetsége
32. Bánya- és Energiaipari Dolgozók Szakszervezeti Szövetsége
33. Baromfi Termék Tanács
34. Befektetési Szolgáltatók Szövetsége
35. Belpolitikai Kutatások Központja Alapítvány
36. Belügyi Dolgozók Szakszervezete
37. Bercsényi Miklós Honvédelmi Egyesület
38. Bírósági Dolgozók Szakszervezete

39. Biztosítottak Országos Érdekérvényesítő Alapítványa
40. Bocskai Szövetség
41. Bokor ÖKO Csoport Alapítvány
42. Boncmesterek Országos Egyesülete
43. Bölcsődei Dolgozók Demokratikus Szakszervezete
44. Bőr- és Cipőipari Egyesülés
45. Budapest Autósiskola Egyesület
46. Budapest Fórum – Európai Regionális Tanulmányok Hálózata Egyesület
47. Budapesti Montessori Társaság
48. Cégbírák és Gazdasági Bírák Országos Egyesülete
49. Civil International – Nemzetközi Polgári Liga
50. Cukoripari Egyesülés
51. Családok Szövetsége a Világ Békéjéért és Egységéért
52. Csomagolási és Anyagmozgatási Országos Szövetség
53. Deák Ferenc Jogtudományi Ismeretterjesztő Egyesület
54. Demoszthenész Beszédhibások és Segítőik Országos Érdekvédelmi Egyesülete
55. DIÁK ÉSZ Magyarországi Diák vállalkozások Országos Érdekképviselői Szövetsége
56. Direkt Marketing Szövetség
57. Dohány Terméktanács
58. Doktoranduszok Országos Szövetsége
59. Dr. Hun Nándor Egészségileg hátrányos helyzetű Nyugdíjasok Egyesülete
60. Duna Kör
61. Dyslexia Szövetség – Védőszárny Szervezet
62. Egészségügyben Dolgozók Demokratikus Szakszervezete
63. Egészségügyi Szakdolgozók Együtműködési Fóruma
64. Egyetemes Létezés Természetvédelmi Egyesület Klubja
65. Egymást Segítő Egyesület
66. Egyszerű Emberek Fóruma
67. Élelmezésvezetők Országos Szövetsége
68. Élelmiszerfeldolgozók Országos Szövetsége
69. Életfa Környezetvédő Szövetség
70. Első Magyar Gazdasági Jogszabály Harmonizációs Egyesület
71. Elvált Apák Érdekvédelmi Egyesülete
72. EMLA Környezeti Management és Jog Egyesület
73. Energetikai Berendezésgyártók Szövetsége
74. Energiapolitika 2000 Társulat
75. Építési Vállalkozók Országos Szövetsége
76. Építő-, Fa- és Építőanyagipari Dolgozók Szakszervezeteinek Szövetsége
77. Érdekvédelmi Tanácsadók Országos Szövetsége
78. Érdekvédők Polgári Közössége
79. Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete
80. Értékszállítási és Őrzésvédelmi Dolgozók Szakszervezete
81. Értelmi Fogyatékosok és Segítőik Országos Érdekvédelmi Szövetsége
82. Értelmi Sérültek és Szakdolgozók Országos Érdekvédelmi Szövetsége
83. ÉSZT Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés
84. ÉTA Értelmi Sérülteket Szolgáló Társadalmi Szervezetek és Alapítványok Országos Szövetsége
85. Éticsiga Terméktanács
86. Étkezési Utalvány Forgalmazói Egyesülés

87. Euroatlanti Klub
88. Európa Ház
89. Európai Autószerzők Magyarországi Egyesülete
90. Európai Iparkamarai Charta
91. Europartner Unió
92. 1945–1956. közötti Magyar Politikai Elítéltek Közössége
93. Fagazdasági Országos Szakmai Szövetség (FAGOSZ)
94. FAKOOSZ Alapellátó Orvosok Országos Szövetsége
95. Falufejlesztési Társaság
96. Falusi és Agroturizmus Országos Szövetsége
97. FAUNA Egyesület
98. Fegyveres Biztonsági Örök Országos Egyesülete
99. Fegyvertartási Engedéllyel Rendelkezők Érdekvédelmi Szövetsége
100. Fehér Kereszt Gyermekvédő Alapítvány
101. Felnőttképzési Szakértők Országos Egyesülete
102. Felnőttképzési Vállalkozások Szövetsége
103. Felszámolók Országos Egyesülete
104. Fiatal Baloldal – Ifjú Szocialisták
105. Fiatalok a Vidékért Egyesület
106. Fogyasztási Dohány Egyesület
107. FÖNIX Újrakezdő Nők Egyesülete
108. Fővállalkozók Magyarországi Szövetsége
109. Fuvarozó Vállalkozók Országos Szövetsége
110. Független Jogász Fórum
111. Független Népképviselői Szövetség
112. Független Ökológiai Központ Alapítvány
113. Független Rendőr Szakszervezet
114. Füstölők Társasága
115. Fűtőolaj Szövetség
116. Gazdálkodási és Tudományos Társaságok Szövetsége
117. Gázellátó és Szerelő Szakmai Közösség Egyesület
118. GÉMOSZ Gépjármű-Markakereskedők Országos Szövetsége
119. Geopolitikai Tanács Közhasznú Alapítvány
120. Göncöl Alapítvány
121. Göncöl Szövetség
122. Gumibroncsgyártók Magyarországi Egyesülete
123. Gyermekérdekek Magyarországi Fóruma
124. Gyógyászati Segédeszközök Forgalmazóinak Országos Szövetsége
125. Gyógyszer Nagykereskedők Szövetsége
126. Gyógyszerpiacon Dolgozó Orvosok és Gyógyszerészek Egyesülete
127. Gyógyszertári Szakdolgozók Egyesülete
128. Gyöngyház Egyesület
129. Habeas Corpus Munkacsoport
130. Hadirokkantak, Hadiözvegyek és Hadiárva Országos Nemzeti Szövetsége
131. Haltermelők Országos Szövetsége
132. Háttér Baráti Társaság a Melegekért
133. Ház- és Lakástulajdonosok Egyesülete
134. Hegyközségek Nemzeti Tanácsa Terméktanács

135. Helyi Televíziók Egyesülete
136. Hermann Ottó Magyar Országos Állat- és Természetvédő Egyesület
137. HIFA Magyar–Ír Baráti Szövetség
138. Hippolyt „Club Hálózat” Alapítvány
139. Hírközlési Érdekegyeztető Tanács
140. Hírközlési és Informatikai Tudományos Egyesület
141. Hírlapterjesztők Szakmai Szövetsége
142. Hivatásos Határőrök Szakszervezete
143. Hivatásos Önkormányzati Tűzoltóságok Országos Szövetsége
144. Hivatásos Tűzoltók Független Szakszervezete
145. HODOSZ Honvédségi Dolgozók Szakszervezete
146. Holstein-fríz Tenyésztők Egyesülete
147. Honvéd Hagyományörző Egyesület
148. Honvédszakszervezet
149. HÖÖK Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája
150. Hőtermelők és Szolgáltatók Országos Szövetsége
151. Hulladék Munkaszövetség
152. Hulladékhasznosítók Országos Egyesülete
153. Humán Egészségügyi Magánszolgáltatók Egyesülete
154. HUMANITÁS Bűnmegelőzést és Társadalmi Beilleszkedést Segítő Társaság
155. 24. Óra Alapítvány
156. IHSZ Megyék Idegenforgalmi Szövetsége Egyesület
157. INDRA Biztosítottak Országos Érdekvédő Egyesülete
158. Infokommunikációs Egyesület
159. Információ a Magyar Egészségügyért Alapítvány
160. Informatikai Érdekegyeztető Fórum
161. Informatikai és Könyvtári Szövetség
162. Informatikai Vállalkozások Szövetsége
163. Informatika-Számítástechnika Tanárok Egyesülete
164. INTHOS Nemzetközi Kórház Hálózat Alapítvány
165. Ipari Energiafogyasztók Fóruma
166. Ipari Parkok Egyesülete
167. Ipartestületek Országos Szövetsége
168. Járművezető-szakoktatók és Képzőszervek Országos Egyesülete
169. Jegyzők Országos Szövetsége
170. Jézus Testvérei Ökumenikus Diakónai Rend
171. Jogi Informatikai Társaság
172. Jogvédő Egyesületek Szövetsége
173. Joint Venture Szövetség
174. „Józan Élet” Egészség- és Családvédő Országos Szövetség
175. Juh Terméktanács
176. Kábeltelevízió Előfizetők Országos Érdekvédelmi Szövetségének Egyesülete
177. Kaláka Felkészítő Otthon Alapítvány
178. Katasztrófavédelmi Dolgozók Szakszervezete
179. Katolikus Ifjúsági és Felnőttképzési Szövetség
180. Katolikus Karitás – Caritas Hungrica
181. Kereskedők és Vendéglátók Országos Érdekképviselői Szövetsége
182. Keresztény Pedagógusok Szakszervezete

183. Keresztényszociális Szakszervezetek Országos Szövetsége
184. Kertészek és Kertbarátok Országos Szövetsége
185. Kis- és Középvállalkozásban Dolgozók Szakszervezete
186. Kis- és Középvállalkozások Egyesülete
187. Kistérségek Fejlesztéséért Tudományos Egyesület
188. Kistérségi Fejlesztő Szervezetek Országos Szövetsége
189. Kommunális Hulladékgazdálkodó Magánvállalkozások Egyesülete
190. Konzultáció Alapítvány
191. Kölcsönös Segélyegyleteket Támogató Alapítvány
192. Környezeti Nevelési Hálózat Országos Egyesület
193. Környezeti Tanácsadók Egyesülete
194. Környezetvédelmi Információs Klub Nonprofit Egyesület
195. Környezetvédelmi Szolgáltatók és Gyártók Szövetsége
196. Követelésbehajtók és Üzleti Információt Szolgáltatók Szövetsége
197. Közegészségügyi- Járványügyi Felügyelők Baráti Köre
198. Közép- és Kelet-Európai Választási Szakértők Egyesülete
199. Közgűjteményi és Közművelődési Dolgozók Szakszervezete (KKDSZ)
200. Közlekedési Bírák Egyesülete
201. Közlekedési Dolgozók Szakszervezeteinek Szövetsége
202. Közműsor Szolgáltatók Társasága
203. Közoktatási Szakértők Egyesülete
204. Közúti Közlekedési Szakszervezet
205. Közúti Közlekedési Vállalkozások Szövetsége
206. Községi Önkormányzatok Szövetsége
207. Közszolgálati Szakszervezetek Szövetsége
208. Kultúraközvetítők Társasága
209. LABE Lakásbérlet és Lakók Egyesülete
210. Lakásszövetkezetek és Társasházak Érdekképviselői Szakmai Szövetsége
211. Lakásszövetkezetek és Társasházak Országos Szövetsége
212. Laktóz Érzékenyek Társasága
213. „LÁNC” Egészségkárosodott emberek Szervezeteinek Szövetsége
214. Látássérült Cseppkő Országos Egyesület
215. Légiforgalmi Irányítók Független Szakszervezete
216. Létesítményi és Önkéntes Tűzoltóságok Országos Szövetsége
217. Létfelmaradás Alatt Élők Társasága
218. Levegő Munkacsoport Országos Környezetvédelmi Szövetség
219. Liga Egészségügyi Szövetség
220. Limousin Tenyésztők Egyesülete
221. Lions Club Kaposvár I. Egyesület
222. „Lungo Drom” Országos Érdekvédelmi Cigányszövetség
223. Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetsége
224. Magánerdő Tulajdonosok Egyesülete
225. Magánvállalkozók Nemzetközi Fuvarozó Ipartestülete
226. Magzatvédő Társaság
227. Magyar Acél- és Fémkereskedők Egyesülete
228. Magyar Adófizetők Országos Szövetsége
229. Magyar Adótanácsadók és Könyvviteli Szolgáltatók Országos Egyesülete
230. Magyar Agrárkamara

- 231. Magyar Agrártudományi Egyesület
- 232. Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete
- 233. Magyar Állatorvosi Kamara
- 234. Magyar Állattenyésztők Szövetsége
- 235. Magyar Ápolási Egyesület
- 236. Magyar Ápolástudományi Társaság
- 237. Magyar Áruk Klubja
- 238. Magyar Áruküldők Egyesülete
- 239. Magyar Ásványolaj Szövetség
- 240. Magyar Ásványvíz Szövetség és Terméktanács
- 241. Magyar Asztma Nővérek Országos Egyesülete
- 242. Magyar Atlanti Tanács
- 243. Magyar Atomforum Egyesület
- 244. Magyar Autóklub
- 245. Magyar Autósiskolák Szövetsége
- 246. Magyar Bankszövetség
- 247. Magyar Bányászati Szövetség
- 248. Magyar Békeszövetség
- 249. Magyar Bérkilövő és Független Vadásztársaságok Országos Szövetsége
- 250. Magyar Betonszövetség
- 251. Magyar Bevásárlóközpontok Szövetsége
- 252. Magyar Bírói Egyesület
- 253. Magyar Biztonságvédelmi Egyesület
- 254. Magyar Biztosítási Szaktanácsadók Egyesülete
- 255. Magyar Biztosítók Szövetsége
- 256. Magyar Bölcsődék Egyesülete
- 257. Magyar Bútor és Faipari Szövetség
- 258. Magyar Cukrász Iparosok Országos Ipartestülete
- 259. Magyar Család- és Nővédelmi Tudományos Társaság
- 260. Magyar Családterápiás Egyesület
- 261. Magyar Cserkészlány Szövetség
- 262. Magyar Dietetikusok Országos Szövetsége
- 263. Magyar Dohányipari Szövetség
- 264. Magyar Dohánytermelők Országos Szövetsége
- 265. Magyar Elektronikai és Infokommunikációs Szövetség
- 266. Magyar Elektrotechnikai Egyesület
- 267. Magyar Ellenállók és Antifasiszták Szövetsége
- 268. Magyar Emberi Jogvédő Központ
- 269. Magyar Energetikai Társaság
- 270. Magyar Energiafogyasztók Szövetsége
- 271. Magyar ENSZ Társaság
- 272. Magyar Építész Kamara
- 273. Magyar Építőanyagipari Szövetség
- 274. Magyar Építőművészek Szövetsége
- 275. Magyar Épületgépészek Szövetsége
- 276. Magyar Faluszövetség
- 277. Magyar Fordítók és Tolmácsok Egyesülete
- 278. Magyar Fotóművészeti Alkotócsoporthok Országos Szövetsége

279. Magyar Földbirtokosok Országos Szövetsége
280. Magyar Franchise Szövetség
281. Magyar Gabonafeldolgozók, Takarmánygyártók és Kereskedők Szövetsége
282. Magyar Gazdák Tejtermelő Szövetsége
283. Magyar Gázipari Vállalkozók Egyesülete
284. Magyar Gépgyártók Országos Szövetsége
285. Magyar Gépjárműimportőrök Egyesülete
286. Magyar Germanisták Társasága
287. Magyar Gumiipari Szövetség
288. Magyar Gyermekek- és Ifjúságvédelmi Szövetség
289. Magyar Gyógytornászok Egyesülete
290. Magyar Gyógyszerész Kamara
291. Magyar Gyógytornászok Társasága
292. Magyar Hadigondozottak Országos Nemzeti Szövetsége
293. Magyar Hadtudományi Társaság
294. Magyar Helsinki Bizottság
295. Magyar Igazságügyi Szakértői Kamara
296. Magyar Igazságügyi Szakértők Szövetsége
297. Magyar ILCO Szövetség
298. Magyar Ingatlan-Gazdálkodók Szövetsége
299. Magyar Innovációs Szövetség
300. Magyar Ipari Szövetség
301. Magyar Írók Nemzetközi Szövetsége
302. Magyar Iskolaszék Egyesület
303. Magyar Ital- és Áruautomata Szövetség
304. Magyar Játékpédagógiai és Játéktári Egyesület
305. Magyar Jazz Szövetség
306. Magyar Jogász Egylet
307. Magyar Jogászok az Európai Büntetőjogért Egyesület
308. Magyar Juhtenyésztők és Juhtenyésztő Szervezetek Szövetsége
309. Magyar Kábelkommunikációs Szövetség
310. Magyar Kábeltelevíziós és Hírközlési Szövetség
311. Magyar Kapcsolt Energia Társaság
312. Magyar Kártevőirtók Országos Szövetsége
313. Magyar Katolikus Püspöki Konferencia
314. Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetsége
315. Magyar Kereskedelmi és Iparkamara
316. Magyar Kertészeti Tanács
317. Magyar Kongresszusi Iroda
318. Magyar Korróziós Szövetség
319. Magyar Könnyűipari Szövetség
320. Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülése
321. Magyar Könyvtárosok Egyesülete
322. Magyar Könyvvizsgálói Kamara
323. Magyar Környezetvédelmi Egyesület
324. Magyar Környezetvédelmi Kamarai Szövetség
325. Magyar Közigazgatási Bírág Egyesülete
326. Magyar Közigazgatási Kar

- 327. Magyar Közterületi Reklám Szövetség
- 328. Magyar Köztisztviselők és Közalkalmazottak Szakszervezete
- 329. Magyar Közúti Fuvarozók Egyesülete
- 330. Magyar Kulturális Szövetség
- 331. Magyar Külgazdasági Szövetség
- 332. Magyar Lapkiadók Egyesülete
- 333. Magyar Lízingszövetség
- 334. Magyar Lótenyésztő és Lovas Szervezetek Szövetsége
- 335. Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület
- 336. Magyar Marketing Szövetség
- 337. Magyar Mentő és Mentőtisztai Egyesület
- 338. Magyar Mérnökakadémia
- 339. Magyar Mérnöki Kamara
- 340. Magyar Minőség Társaság
- 341. Magyar Muzsikus Fórum
- 342. Magyar Műtárgy- és Régiségkereskedők Országos Szövetsége
- 343. Magyar Műtósasszisztensi Társulás
- 344. Magyar Nemesfémek Országos Szövetsége
- 345. Magyar Nemzeti Ellenállási Szövetség
- 346. Magyar Nemzeti Gasztronómiai Szövetség
- 347. Magyar Nemzetőrök Országos Szövetsége
- 348. Magyar Népfőiskolai Collegium
- 349. Magyar Népfőiskolai Társaság
- 350. Magyar Nők Szövetsége
- 351. Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara
- 352. Magyar Numizmatikai Társulat
- 353. Magyar Nyelvért Alapítvány
- 354. Magyar Nyomda és Papíripari Szakmai Szövetség
- 355. Magyar Nyugdíjasok Egyesületeinek Országos Szövetsége
- 356. Magyar Oktatási, Tudományos és Kulturális Alapítványok Egyesülete
- 357. Magyar Optikus Ipartestület
- 358. Magyar Órák Ipartestülete
- 359. Magyar Országos Horgász Szövetség
- 360. Magyar Orvosi Kamara
- 361. Magyar Orvosok az Egészséges Környezetért
- 362. Magyar Orvostársaságok és Egyesületek Szövetsége
- 363. Magyar Ökogazdálkodók Szövetsége
- 364. Magyar Ökumenikus Szeretetszolgálat
- 365. Magyar Önkormányzati Szövetségek Társulása
- 366. Magyar Önkormányzatok Szövetsége
- 367. Magyar Öntészeti Szövetség
- 368. Magyar Pénztárszövetség
- 369. Magyar Polgári Védelmi Szövetség
- 370. Magyar Pszichológusok Érdekvédelmi Egyesülete
- 371. Magyar Public Relations Szövetség
- 372. Magyar Radiológus Asszisztensek Egyesülete
- 373. Magyar Rákellenes Liga
- 374. Magyar Reklámszövetség

375. Magyar Sertésenyésztők Szövetsége
376. Magyar Sörgyártók Szövetsége
377. Magyar Speciális Művészeti Műhely Egyesület
378. Magyar Speciális Olimpia Szövetség
379. Magyar Statisztikai Társaság
380. Magyar Szakszervezetek Országos Szövetsége
381. Magyar Szállítmányozók Szövetsége
382. Magyar Szállodaportások „Aranykulcs” Egyesülete
383. Magyar Szállodaszövetség
384. Magyar Szarvasmarhatenyésztők Szövetsége
385. Magyar Szerencsejáték Szövetség
386. Magyar Szervátültetettek Országos Sport, Kulturális és Érdekvédelmi Szövetsége
387. Magyar Szeszipari Szövetség és Termékτανács
388. Magyar Szőlő- és Bortermelők Szövetsége
389. Magyar Sztómaterápiás Nővérek Egyesülete
390. Magyar Szürke Szarvasmarhát Tenyésztők Egyesülete
391. Magyar Tájékozási Futószövetség
392. Magyar Tanácsadó Mérnökök és Építészek Szövetsége
393. Magyar Tartalomipari Szövetség
394. Magyar Távhőszolgáltatók Szakmai Szövetsége
395. Magyar Taxis Szövetség
396. Magyar Technikai és Tömegsportklubok Országos Szövetsége
397. Magyar Téglás Szövetség
398. Magyar Település- és Területfejlesztők Szövetsége
399. Magyar Természetbarát Szövetség
400. Magyar Természetvédők Szövetsége
401. Magyar Tollszoűvetség Egyesülés
402. Magyar Turisztikai Egyesület
403. Magyar Tűzoltó Szövetség
404. Magyar Urbanisztikai Társaság
405. Magyar Úttörők Szövetsége
406. Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége
407. Magyar Vállalkozásfejlesztési Alapítvány
408. Magyar Vámügyi Szövetség
409. Magyar Vas- és Acélipari Egyesülés
410. Magyar Védjegy Egyesület
411. Magyar Védőnők Egyesülete
412. Magyar Vegyipari Szövetség
413. Magyar Vendéglátók Ipartestülete
414. Magyar Veteránautós és Motoros Szövetség
415. Magyar Vöröskereszt
416. Magyar Waldorf Szövetség
417. Magyar Zenei Tanács
418. Magyar Zeneiskolák és Művészeti Iskolák Szövetsége
419. Magyar Zeneművészeti Társaság
420. Magyar–Francia Kereskedelmi és Iparkamara
421. Magyar–Német Jogász Egyesület
422. Magyarországi Gazdakörök Országos Szövetsége

423. Magyarországi Zöld Kereszt Egyesület
424. Magyarországi Biztosítottak Egyesülete
425. Magyarországi Cigányok Demokratikus Szövetsége
426. Magyarországi Filmforgalmazók Egyesülete
427. Magyarországi Fordítóirodák Egyesülete
428. Magyarországi Gyermekbarátok Mozgalma
429. Magyarországi Gyógyszergyártók Országos Szövetsége
430. Magyarországi Kéményseprők Országos Ipartestülete
431. Magyarországi Kommunikációs Ügynökségek Szövetsége
432. Magyarországi Koncessziós Autóbuszos Társaságok Érdekképviselői Szervezete
433. Magyarországi Otthonápolási és Hospice Egyesület
434. Magyarországi Pénzváltók Országos Egyesülete
435. Magyarországi PKU Egyesület
436. Magyarországi Tájházak Szövetsége
437. Magyarországi Ukrán Értelmiségi Egyesület
438. Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége
439. Magyarartarka Tenyésztők Egyesülete
440. Magyar Bűnüldözők Szakmai Egyesülete
441. Május 1. Társaság
442. MAKISZ Magyar Követeléskezelők és Üzleti Információt Szolgáltatók Szövetsége
443. MAPOSZ Magyarországi Praktizáló Orvosok Szövetsége
444. Márkás Termékeket Gyártók Magyarországi Egyesülete
445. MEDICINA 2000, Poliklinikai és Járóbeteg Szakellátó Szövetség
446. Megyei Jogú Városok Szövetsége
447. Megyei Önkormányzatok Országos Szövetsége
448. Mentődolgozók Önálló Szakszervezete
449. Mérnökök és Technikusok Szabad Szakszervezete
450. Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetsége
451. Mezőgazdasági Gazdasági Társaságok Szövetsége
452. Mezőgazdasági Nyugdíjasok Országos Egyesülete
453. Mikkamakka Alapítvány
454. MONA Magyarországi Női Alapítvány
455. Mosoly' Nővérszolgálat és Egészségvédő Egyesület
456. Mozaik Művészegyesület
457. Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetsége
458. Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége
459. Munkanélküliek és Álláskereső Egyesületeinek Országos Szövetsége
460. Munkásképviselet Alapítvány
461. Munkaügyi Bírák Országos Egyesülete
462. Munkavédelmi Képviselőkért Alapítvány
463. Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége
464. Művelődési Intézmények, Megyei és Regionális Kulturális Szerveződések Országos Szövetsége
465. Nagycsaládosok Országos Egyesülete
466. Nagyító Alapítvány
467. Napóra Klub, a Naturista Sportkedvelők Országos Köre
468. Narconon Magyarország Alapítvány
469. Nem Halálos Hatású Fegyverek Tulajdonosainak Érdekvédelmi Szervezete
470. Nemesfémművesek Országos Ipartestülete

471. Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat Magyar Egyesület
472. Nemzetközi Lobbisták Egyesülete
473. Nemzetközi Vállalatok Magyarországi Társasága
474. Neumann János Számítógép-tudományi Társaság
475. Nevelő Otthonok Nemzetközi Szövetsége (FICE) Magyarországi Egyesülete
476. Nonprofit Humán Szolgáltatók Országos Szövetsége
477. Nonprofit Információs és Oktató Központ Alapítvány
478. Nyelviskolák Szakmai Egyesülete
479. Nyugati Hadifoglyok Egyesülete
480. Nyugdíjasklubok és Idősek „Életet az éveknek” Országos Szövetsége
481. Nyugdíjasok Egészségmegőrző Országos Szövetsége
482. Nyugdíjasok Országos Képviselőlete
483. Országos Asztalos- és Faipari Szövetség
484. Országos Dohányfüstmentes Egyesület
485. Országos Erdészeti Egyesület
486. Országos és Budapesti Fodrász, Fogtechnikus, Kozmetikus, Pedikűrös és Szolgáltató Ipartestület
487. Országos Fogyasztóvédelmi Egyesület
488. Országos Gazdaszövetség
489. Országos Kereskedelmi Szövetség
490. Országos Közbiztonsági Társadalmi Szövetség
491. Országos Magyar Vadászati Védegylet
492. Országos Népművészeti és Háziipari Szövetség
493. Országos Női Érdekvédelmi Egyesület
494. Országos Szövetkezeti Tanács
495. Országos Takarékszövetkezeti Szövetség
496. Országos Temetkezési Egyesület és Ipartestület
497. Országos Vadvédelmi és Vadgazdálkodási Társaság
498. Ortopédikusok Magyarországi Ipartestülete
499. Orvostechnikai Eszközök Gyártóinak és Forgalmazóinak Szövetsége
500. Önkormányzati Gazdasági Vezetők és Könyvvizsgálók Klub Egyesület
501. Önkormányzati Képzési Alapítvány
502. 56-os Szövetség
503. Pangea Kulturális és Környezetvédelmi Egyesület
504. „Pápai Páriz” Egészségnevelési Országos Egyesület
505. Pataki Diákok Szövetsége (PADISZ)
506. Pedagógusok Demokratikus Szakszervezete
507. Pedagógusok Szakszervezete
508. Pénzügyi Vállalkozások Országos Egyesülete
509. Pluss HIV-Pozitívokat és betegeket segélyező Alapítvány
510. Polgári Érdekvédelmi Egyesület
511. Polgári Tanácsadó Szolgálat
512. Polgári Védelmi Dolgozók Szakszervezete
513. Rádiós Segélyhívó és Infokommunikációs Országos Egyesület
514. Rákbetegek Országos Szövetsége
515. Raoul Wallenberg Alapítvány
516. Raoul Wallenberg Egyesület
517. Reális Zöldek Klub Országos Társadalmi Civil Szerveződés
518. Recski Szövetség

- 519. Reflex Környezetvédő Egyesület
- 520. Régiók Szövetsége
- 521. Reklám Világszövetség Magyarországi Tagozata Egyesület
- 522. Romano Glaszo Cigány Egyesület
- 523. ROMANO Kulturális és Hagyományőrző Egyesület
- 524. Segítő Jobb Egészségügyi-Humanitárius Alapítvány
- 525. Segítsük, Támogassuk, Adókedvezményezetten, a Fokozottan válságos helyzetben, Élő Társainkat Alapítvány (STAFÉTA)
- 526. Sportegyesületek Országos Szövetsége
- 527. Sportlétesítmények Magyarországi Szövetsége
- 528. Stratégiai és Közszolgáltató Társaságok Országos Szövetsége
- 529. Student Service Egyesület
- 530. Süni Egyesület
- 531. Szabadalmi Ügyvivői Kamara
- 532. Szakszervezetek Együttműködési Fóruma
- 533. Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület
- 534. Személy-, Vagyonvédelmi és Magánnyomozói Szakmai Kamara
- 535. Szent György Lovagrend
- 536. Szervezési és Vezetési Tudományos Társaság
- 537. Szociális Intézmények Országos Szövetsége
- 538. Szociális Igazgatók Magyarországi Egyesülete
- 539. Szociális Szakmai Szövetség
- 540. Szövetségi Gyűlés '90 Egyesület
- 541. Szülők Egyesülete a Gyermekekért
- 542. Takarékszövetkezetek Országos Érdekképviselői Szövetsége
- 543. Tankönyves Vállalkozók Országos Testülete
- 544. Tankönyvesek Országos Szövetsége
- 545. Társadalmi Egyesülések Országos Szövetsége
- 546. Társadalmi Érdekegyeztető Tanács
- 547. Társadalmi Konföderáció
- 548. Társadalmi Unió-Civil Szervezetek Országos Tömörülése
- 549. Társaság a Szabadságjogokért
- 550. Társasházi Közös Képviselők Egyesülete
- 551. Tartalékos Katonák Országos Egyesülete
- 552. Távközlési Érdekegyeztető Fórum
- 553. Tej Terméktanács
- 554. Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége
- 555. Településszolgáltatási Egyesület
- 556. Televíziós Művészek Társasága
- 557. Természet- és Környezetvédő Tanárok Egyesülete
- 558. Természeti Törvények Pártja
- 559. Területi Művelődési Intézmények Egyesülete
- 560. Textilipari Munkástanácsok Országos Ágazati Szövetsége
- 561. Tiszteletbeli Konzuli Testület Egyesület
- 562. TIVOSZ Társasház és Ingatlankezelő Vállalkozások Országos Szakmai Szövetsége
- 563. Toll Terméktanács
- 564. Történelemtanárok Egylete
- 565. Tudományos és Innovációs Dolgozók Szakszervezete

- 566. Tudományos Ismeretterjesztő Társulat
- 567. Túlélés '98 Egyesület
- 568. Tűz- és Katasztrófavédelmi Karitativ Társaság
- 569. Ügető Tenyésztők Országos Egyesülete
- 570. Ügyészek Országos Egyesülete
- 571. Ügyészségi Dolgozók Országos Szakszervezete
- 572. VADCOOP Bérkilövő Vadásztársaság
- 573. Vadgazdasági Termékek és Szolgáltatások Terméktanács
- 574. Vagyonvédelmi Dogozók Országos Független Szakszervezete
- 575. Vak Hadirokkantak Országos Egyesülete
- 576. Vállalkozó Taxisok Országos Érdekképviselési Egyesülete
- 577. Vállalkozók a demokrácia fejlődéséért Alapítvány
- 578. Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetsége
- 579. Változó Világ Alapítvány
- 580. Város és Faluvédők Szövetsége Hungaria Nostra
- 581. Városi Jegyzők Egyesülete
- 582. Vasas Művelődési Intézmények Szövetsége
- 583. Vasas Szakszervezeti Szövetség
- 584. Vasutas Önkéntes Támogatási Alap
- 585. Vasutasok és Közlekedési Dolgozók Jótékonyági Egyesülete
- 586. Vasutasok Független Szakszervezeti Szövetsége
- 587. Vasutasok Szakszervezete
- 588. Vasútegészségügyi Dolgozók Szakszervezete
- 589. Védelmi Információs Központ Alapítvány
- 590. Vendéglátó és Idegenforgalmi Munkaadók Országos Szövetsége
- 591. Vendéglátó és Idegenforgalmi Szakszervezet
- 592. Vesebetegek Egyesületeinek Országos Szövetsége (VORSZ)
- 593. Vezetési Tanácsadók Magyarországi Szövetsége
- 594. Vidék Parlamentje
- 595. Villamosipari Kereskedők és Gyártók Országos Szakmai Egyesülete
- 596. Víz- és Csatornaművek Országos Szakmai Szövetsége
- 597. Vízgazdálkodási Társulatok Országos Szövetsége
- 598. Vízügyi Közszolgáltatási Dolgozók Szakmai Szövetsége
- 599. Volán Egyesülés
- 600. Volt Hadifoglyok Bajtársi Szövetsége
- 601. Volt Politikai Üldözöttek Nyugati (Beck) László Irodalmi Társasága
- 602. VOTE Veszélyes Áru Szállítási Oktatók és Biztonsági Tanácsadók Egyesülete
- 603. WWF Magyarország
- 604. Zabhegyező Gyerekanimátorok Egyesülete
- 605. Zöld Érdek Alapítvány
- 606. Zöld Gyűrű Alapítvány
- 607. Zöld Pók Alapítvány
- 608. Zöldtetőépítők Országos Szövetsége

Dr. Szili Katalin s. k.,
az Országgyűlés elnöke

**Az ifjúsági, családügyi, szociális
és esélyegyenlőségi miniszter, valamint
a belügyminiszter**

**együttes pályázati felhívása
az „Idősbarát Önkormányzat” Díj elnyerésére**

Az ifjúsági, családügyi, szociális és esélyegyenlőségi miniszter és a belügyminiszter közös pályázatot hirdet önkormányzatok számára az eddigi tevékenységük után az „Idősbarát Önkormányzat” Díj elnyerésére. A pályázattal összefüggő teendőket az ICSSZEM Idősügyi Titkár-sága végzi.

Háttér

Az ENSZ megfogalmazásában a XX. században következett be a „hosszú élet forradalma”, amely jelentős változásokat hozott az egyén és a társadalom számára nemzeti és nemzetközi szinteken is. Magyarországon 1900 és 2000 között szinte megduplázódott a születéskor várható élettartam (várható élettartam: 1900-ban nők: 38,2 év, férfiak: 36,6 év; 2000-ben nők: 75,6 év, férfiak 67,1 év), s külön figyelemre méltó, hogy milyen nagy különbség van a két nem elérhető életkorában a nők javára. Magyarországon további kihívást jelent, hogy a hazai idősök sokkal rosszabb állapotban érik meg ezt az életszakaszt, mint európai uniós kortársaik.

Az 1991-ben megfogalmazott ENSZ Idős Emberekkel Foglalkozó Alapelvek szerint olyan időspolitikára van szükség, amely az egész élet során biztosítja a függetlenséget, a részvételt, a gondoskodást, az önmegvalósítást és a méltóságot. Ezen elvek mentén, jelenleg készül az a hazai kormányprogram, amely egységes szemléletű, tárcaközi tevékenységekben országos szintű időspolitika kialakítását határozza meg az idősök generációs hátrányainak leküzdése, teljes társadalmi tagságuk megteremtése és megőrzése érdekében. Helyi szinten az önkormányzatok tehetnek a legtöbbet az idős lakosság társadalmi aktivitásának, fizikai és intellektuális kapcsolódási lehetőségeiknek megőrzéséért.

Célkitűzés

Az ifjúsági, családügyi, szociális és esélyegyenlőségi miniszter és a belügyminiszter az „Idősbarát Önkormányzat” Díj adományozásával azt a célt tűzte ki, hogy az önkormányzatok idősökért vállalt cselekvő felelősségét elismerje, hozzájáruljon a helyi szintű aktív időspolitika megerősítéséhez és a díjjal járó jutalommal a helyi idősügyi tevékenység segítéséhez.

A díjazással és a díjátadáshoz kapcsolódó önkormányzati konferenciával kíván a két minisztérium hozzájárulni ahhoz, hogy minél szélesebb körben a helyi politikaformálók figyelme az idősödés problémái felé forduljon, és intézkedéseikkel, programjaikkal innovatív módon segítsék elő az idősök közéletben való részvételét, hátrányaik leküzdését, életminőségük javítását. Mindezeket az idősügyért végzett önkormányzati tevékenység példamutatóan eredményes gyakorlatának felkutatásával, díjazásával és közzétételével kívánják elérni a díj alapítói.

Ezen célkitűzésen belül különösen fontos, hogy ne csupán a különböző törvények és jogszabályok által előírt, megfelelő színvonalú ellátási kötelezettségeknek tegyen eleget a helyi önkormányzat, hanem a helyi közösségek életének minőségét szintentartó, javító, az idősügyet szolgáló rendszereket kialakító kezdeményezésekkel éljen, illetve azokat támogassa. Ezek sokszor nem nagy befektetést igényelnek. Főként az odafigyelő, együttműködő, döntéshozói és hivatali munka, valamint az önkormányzati és támogatói erőforrások együttesen kellő háttérrel biztosíthatnak az e területen való eredmények eléréséhez. Nélkülözhetetlen e tevékenység során az idős ember lakóhelyéhez, családi környezetéhez igazodó ügyei figyelembevétele, e sajátos közösség életének szervezése, az idősök aktivitásának fenntartása, a közösségi ügyekbe való bevonása.

Különösen nagy hangsúlyt kap a hatékony időspolitika kialakítása és támogatása, azokon a településeken, ahol a kedvezőtlen társadalmi, gazdasági folyamatok hatására már most a lakosság nagy hányada időskorú. Ezekben a településeken az önkormányzat alapstratégiájának részévé kell váljon az idősöket érintő kérdésekkel való tudatos foglalkozás.

A Díjat pályázat útján azok a helyi önkormányzatok nyerhetik el, amelyek a szociális gondoskodás körébe tartozó kötelező alapfeladataikon túl:

a) aktív tevékenységükkel – különösen a pályázati lehetőségek kihasználásával – elősegítik az időskorúak helyi szervezeteinek működését, illetve hozzájárulnak szabadidős programjaik megszervezéséhez,

b) példamutató együttműködést alakítanak ki a kistérségük helyi önkormányzataival, valamint a helyi kisebbségi önkormányzatokkal, illetve a civil szervezetekkel és a lakosság önkéntes segítőivel az időskorúak életvitelének javítása érdekében,

c) a helyi közéletbe, illetve annak alakításába széleskörűen bevonják az időskorú polgárokat, illetve szervezeteiket,

d) az a)–c) pontokban meghatározottak megvalósításával kialakították a helyi idősbarát politika azon rendszerét, amely hosszú távon biztosítja e területen az eredményes működést.

A díjak és a díjátadás

A fenti célok elérését a következőkkel kívánja elismerni a pályázató:

1. A 6 legjobbnak ítélt pályamű benyújtójának a 2005. év „Idősbarát Önkormányzata” Díjat adományozza és díjazottanként 1 000 000 Ft jutalomban részesíti.

2. Az Idősek Világnapja alkalmából Idősbarát Önkormányzat konferenciát és díjátadó ünnepséget szervez. A 6 legjobb pályaművön túl a bírálóbizottság által példaértékűnek minősített pályamunkák is bemutatásra kerülnek.

Ki és milyen módon pályázhat?

Pályázók köre:

Bármely helyi (települési, megyei, kerületi, fővárosi) önkormányzat, amennyiben eleget tesz mindazoknak a különböző jogszabályokban előírt ellátási kötelezettségeknek, amelyek az idős lakosságról való gondoskodást biztosítják, illetve a helyi szükségletekhez igazodva ezeket az ellátásokat szakmailag elfogadható (innovatív) módon helyettesíti.

Pályázat módja:

Pályázni írásos pályaművek benyújtásával lehet, melyben a pályázó önkormányzat bemutatja, hogy milyen helyi rendszerét alakította ki az idősügyi önkormányzati tevékenységnek. A pályázati űrlapban megadott formátum szerint a pályázó önkormányzat idősügyi tevékenységének, az önkormányzás során idősügyben meghatározó értékeknek, elveknek, az idősügyi fejlesztési elképzeléseknek és a már elért eredményeknek, hatásoknak az összefoglalásából kibontakozó kép bemutatása szükséges.

Főbb értékelési szempontok

A pontos értékelési szempontokról és az értékelés menetéről az „Értékelési szempontsor” című dokumentumból tájékozódhat.

Alapelve, hogy csak olyan pályázó kerülhet díjazásra, amely jogszabályokban előírt (egészségügyi, szociális, közművelődési stb.) ellátási kötelezettségeinek eleget tesz.

Ezen túlmenően azonban az innovatív, ötletes, a meglévő erőforrásokat kreatív módon az idősek érdekében felhasználó intézkedések; a lakossággal, lakossági csoportokkal partneri viszonyban megvalósított tevékenységek bemutatását is kéri a pályázató.

Fontos szempont, hogy a pályaműből megismerhetővé váljon, hogy milyen önkormányzati elvek és milyen koncepció(k) áll(nak) a helyi időspolitikai háttérben, mi határozza meg az idősek életét érintő döntéshozást és döntésvégrehajtást. Ugyanakkor az értékelő bizottság az alapján hozza meg döntését, hogy az önkormányzat hol tart az alapelvek megvalósításában, mit tett. Milyen kezdemé-

nyezésekkel élt, illetve milyen kezdeményezéseket támogatott? Az értékelés során figyelembe veszi majd az értékelő bizottság, hogy az egyes pályázó önkormányzatok a maguk szintjén, településmérettől, rendelkezésre álló erőforrásoktól és demográfiai helyzetüktől függően képesek alakítani az idősekre odafigyelő önkormányzati tevékenységeket.

Annak bemutatása, hogy az önkormányzati tevékenységek valóban pozitív hatással vannak a helyi idős lakosságra. A pályázó önkormányzat az idős lakosok csoportjainak, illetve az őket képviselő szerveződések (pl. nyugdíjas klubok, egyesületek) véleményét is összegezheti a pályázatban. Ezt a véleményt javasoljuk a pályázathoz csatolni írott ajánlás formájában, melyben a helyi lakosok, érdekképviselők, civil szervezetek javasolják az önkormányzat díjazását, és megfogalmazzák, hogy milyen hatást gyakorolt az önkormányzat tevékenysége a saját életükre.

A pályázat benyújtásának módja

A pályaműveket a pályázati űrlap kitöltésével készítsék el, melyet az Internetről a következő címről tölthetnek le: <http://www.icsszem.hu>

A pályaművek maximum 8 oldal terjedelmű – Times New Roman 12-es betűmérettel és szimpla sorközrel elkészített (plusz mellékletek) nyomtatott (vagy gépelt) anyagok lehetnek.

A pályaművet az aláírásra jogosult személy (közgyűlési elnök, polgármester) aláírásával 3 nyomtatott példányban kérjük benyújtani. A pályázatokat tértivevénnnyel postai úton, a következő címre juttassák el:

Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium, „Idősbarát Önkormányzat” Díj Bíráló Bizottság, 1054 Budapest, Akadémia u. 3.

Kérjük a borítékon a „PÁLYÁZAT” szót feltüntetni szíveskedjenek.

Amennyiben erre lehetőség van, a későbbi feldolgozás érdekében kérjük, hogy pályázatát elektronikusan is juttassa el az idosbarat@icsszem.hu címre.

A pályázatok beérkezési határideje: a pályázati felhívás Magyar Közlönyben történő megjelenését követő 30. nap 24. órája.

Amennyiben a pályázattal kapcsolatban kérdése van, kérjük írásban, forduljon az alábbi címre:

suto.terez@icsszem.hu

Budapest, 2005. május 25.

Dr. Göncz Kinga s. k.,
ifjúsági, családügyi, szociális
és esélyegyenlőségi miniszter

Dr. Lamperth Mónika s. k.,
belügyminiszter

1. számú melléklet

**„Idősbarát Önkormányzat” Díj
az Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium
és a Belügyminisztérium gondozásában**

Pályázati űrlap

Pályázati hivatkozási szám:	/2005.
-----------------------------------	--------

A pályázati kiírás és az értékelési szempontok segítik Önt abban, hogy tájékozódjon a pályázató szándékairól, és arról, hogy mely területek élveznek prioritást az értékelés során. Kérjük, ezeket a dokumentumokat alaposan tanulmányozza át, mielőtt pályaművét elkészítené.

A pályázató fenntartja magának a jogot, hogy az itt megadottakon túl további információkat, kiegészítéseket kérjen a pályázatótól, amennyiben ezt az értékelési folyamat során szükségesnek találja.

A pályamű elkészítésekor, kérjük, törekedjen a tömör, lényegre törő fogalmazásra. A pályamű összesen maximum 8 oldal hosszúságú – Times New Roman 12-es betűmérettel és szimpla sorközzel – (+ mellékletek) lehet. A pályaműveket 3 nyomtatott összefűzött példányban (1 eredeti és 2 másolat) kell benyújtani.

A pályázatokat *tértivevénnyel postai úton*, a következő címre juttassák el: Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium, „Idősbarát Önkormányzat” Díj Bíráló Bizottság, 1054 Budapest, Akadémia u. 3.

Kérjük a borítékon a „PÁLYÁZAT” szót feltüntetni szíveskedjenek.

Amennyiben erre lehetőség van, a későbbi feldolgozás érdekében kérjük, hogy pályázatát elektronikusan is juttassa el az idosbarat@icsszem.hu címre.

A pályázatok beérkezési határideje: a pályázati felhívás Magyar Közlönyben történő megjelenését követő 30. nap 24. órája.

Az ajánlott mellékletek közül egyiket sem kötelező benyújtani a pályázatokhoz, ugyanakkor az értékelés során fontos szempontot jelenthet a pályaműveket kiegészítő anyagok bemutatása. Különösen igaz ez az időseket képviselő lakossági csoportoktól, szervezetektől kapott ajánlásokra, melyben kérjük, hogy a támogatók írják le, miért ajánlják önkormányzatukat díjazásra, és az önkormányzati tevékenységek hatásait saját és a képviselt lakossági csoport szempontjából mutassák be.

A pályaművek elkészítésekor, kérjük, hogy időskorúnak a 60 év felettieket tekintse.

1. A pályázó önkormányzat adatai és bemutatása

1.1. A pályázó önkormányzat neve:

1.2. A pályázó önkormányzat címe:

1.3. Az aláírásra jogosult neve, beosztása (polgármester, közgyűlési elnök):

1.4. A pályázati ügyekben eljáró kapcsolattartó neve és elérhetősége
 név:
 beosztás:
 postacím:
 telefonszám:
 faxszám:
 e-mail cím:

1.5. Az önkormányzat által képviselt lakosság (település, megye, kerület) száma:

1.6. A lakosság demográfiai helyzete (különös tekintettel az idősöedésre):

1.7. Az idős lakosság gazdasági, szociális helyzete:

1.8. A pályázó által legfontosabbnak ítélt helyi idősügyi problémák, szükségletek:

Pályázó önkormányzat:

2. A pályázó önkormányzat által ellátott feladatok

2.1. Az idősök életét érintő kötelező ellátások és szervezési módjuk (szociális, egészségügyi, közművelődési stb.)

Kérjük, sorolja fel, hogy az Ön önkormányzatának milyen kötelező feladatoknak kell eleget tennie (elsősorban az idősök életét közvetlenül érintő feladatokat listázza). Tömören mutassa be az ellátás formáját is, és azt hogy hányan veszik igénybe, milyen arányt képviselnek az időskorúak az ellátotti körben.

Kötelező feladat megnevezése	Feladatellátási forma és az ellátást nyújtó megnevezése	Igénybevevők száma (ebből időskorú)
pl. házi segítségnyújtás	pl. önkormányzati intézmény működtetésével, vagy szakember önkormányzati alkalmazásával, vagy feladatellátási szerződés formájában civil szervezet végzi, vagy más önkormányzattal közösen fenntartott intézménnyel (intézmény neve, alkalmazottak száma, alkalmazásuk formája) stb.	rendszeresen igénybevevők (ellátottak) száma az előző évben: ebből az időskorúak száma: időszakosan igénybevevők száma előző évben: ebből az időskorúak száma:

Kérjük, bővítse a táblázatot további sorokkal, amennyiben erre a kötelező ellátások bemutatásához szüksége van!

2.2. Az idősök életét érintő önként vállalt feladatok, programok bemutatása

Önként vállalt feladat, program megnevezése	Feladatellátási forma és az ellátást nyújtó megnevezése	Igénybevevők száma (ebből időskorú)

Kérjük, bővítse a táblázatot további sorokkal, amennyiben erre az önként vállalt ellátások bemutatásához szüksége van!

3. Az önkormányzat idősügyi alapelvei, koncepciója és stratégiája

3.1. Mindazok az elvek, szempontok, melyek alapvetően meghatározzák idősügyben az önkormányzati döntéshozást és a döntések végrehajtását.

3.2. Az önkormányzat idősügyi koncepciója, stratégiája vagy a kapcsolódó ágazati stratégiák releváns részeinek rövid bemutatása. Kérjük, térjen ki arra is, hogy az önkormányzati működést, fejlesztést meghatározó koncepciók, stratégiák mikor születtek, és hol tartanak annak megvalósításában.

4. Az eddigi önkormányzati tevékenységek idősügyben

Kérjük, röviden mutassa be azokat az előző évi önkormányzati tevékenységeket, intézkedéseket (döntések és megvalósításuk), amelyek az idős lakosság életét befolyásolták, hozzájárultak az idősök függetlenségének, társadalmi részvételének, önmegvalósításának fenntartásához, kialakításához, méltóságot és gondoskodást biztosítottak a lakosság életében. Kérjük, hogy számoljon be a tevékenységek bemutatásakor az önkormányzati szerepvállalás mikéntjéről, az együttműködőkről, a kedvezményezettekről, a kezdeményezőkről és a végrehajtóról, arról, hogy a tevékenység milyen erőforrásokat igényelt stb.

(Ezen a ponton ne az önkormányzati kötelező feladatok ellátását ismertesse, hanem mindazokat a tevékenységeket, amelyek a feladatellátást kiegészítik, meghaladják, illetve azok minőségét, eredményességét javítják, közvetlenül reagálnak a helyi lakosság aktuális szükségleteire. A hosszú távú eredményes működés feltételeit, dokumentumait.)

Pályázó önkormányzat:

5. Az elért eredmények és az önkormányzati tevékenységek hatása az idősekre, illetve a helyi társadalomra

Kérjük, röviden és összefoglalóan számoljon be a fenti tevékenységek eredményeiről és hatásáról.

6. Önkormányzati időügyi együttműködés

Az önkormányzat kiket, milyen szervezeteket tekint együttműködő partnerének időügyben? Mely szereplőkkel, milyen területen, milyen célokkal, milyen formában valósul meg ez az együttműködés?

7. Nyilatkozat és aláírás

Alulírott, aki a pályaművet benyújtó önkormányzat nevében felelősséggel tartozom, kijelentem, hogy a megadott adatok és információk a valóságnak megfelelnek és hitelesek.

Amennyiben a pályaművemben leírtakat az „Idősbarát Önkormányzat” Díj Bizottság bemutatásra érdemesnek ítéli, biztosítom az önkormányzatomat, képviselő együttműködőt, a díjátadó önkormányzati konferencia előkészítéséhez és megvalósításához.

Név:	
Beosztás:	
Aláírás és pecsét:	
Dátum és hely:	

Ajánlott melléletek:

1. Ajánlások az önkormányzattal együttműködő, időseket képviselő szervezetektől az önkormányzat pályaművének támogatásához.

2. „Valójában hogyan hat ránk és miért jó nekünk mindaz, amit az önkormányzatunk tesz (különös tekintettel a pályaműben bemutatott tevékenységekre)?”

3. Releváns szükségletek felméréseinek eredménye.

4. Kapcsolódó önkormányzati koncepciók és stratégiák.

5. Az önkormányzati időügyi tevékenységeket bemutató anyagok, dokumentumok (fényképek, újságcikkek, naplók, meghívók, tájékoztató anyagok stb.).

2. számú melléklet

**„Idősbarát Önkormányzat” Díj
az Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium
és a Belügyminisztérium gondozásában**

Értékelési szempontok

Pályázati hivatkozási szám: /2005. év (A pályázató tölti ki!)
--

1. Formai értékelési szempontok:

No.	Formai értékelési szempontok	A pályamű formai szempontból megfelel (Igen/Nem)
1.1.	A pályázó önkormányzat jogosult pályamű benyújtására (pályázói körbe beletartozik)	
1.2.	A pályamű határidőre a benyújtás helyére beérkezett	
1.3.	A pályaművet 3 nyomtatott példányban (1 eredeti, 2 másolat) benyújtották	
1.4.	A pályázó hiánytalanul kitöltötte a pályázati űrlapot, és aláírásával hitelesítette azt	
1.5.	A pályázó önkormányzat pályaműve alapján eleget tesz az idősök életét érintő kötelező ellátási feladatoknak ¹	
Megjegyzések:		

Szakmai értékelésre csak az a pályamű kerülhet, amely formai szempontból elfogadható, vagyis az 1. pontban felsorolt összes szempontnak megfelel.

Amennyiben a pályamű értékelésében az 1.5. pontot csak megjegyzésekkel fogadták el a formai értékelést végzők, a szakmai értékelő bizottsági tagok felülbírállhatják a kötelező ellátások teljesülését.

¹ Amennyiben a pályázó önkormányzat nem látja el kötelező feladatai valamelyikét, de annak helyettesítéséről szakmailag elfogadható módon gondoskodik, akkor a pályamű formai értékelését végző szakember az 1.5. pontot elfogadhatja, döntését azonban indokolnia kell a Megjegyzés rovatban. Ez esetben az értékelő bizottsági tagok szakmai szempontból felülbírállhatják a formai értékelők döntését.

2. Tartalmi értékelési szempontok

No.	Tartalmi értékelési szempontok	Az adható pontszám	A pályaműre adott pontszám
2.1.	Az önkormányzat által bemutatott demográfiai (idősödési) helyzet és az ebből adódó <i>helyi szükségletek</i> értékelése: Milyen mértékben figyel a pályázó az idősödés kérdéseire mint helyi társadalmi kihívásra, mennyire relevánsak a megfogalmazott szükségletek?	1–10 pont	
2.2.	A felvállalt <i>önkormányzati feladatok és ellátási formák</i> mennyire illeszkednek a pályázató által fontosnak tartott elvekhez és értékekhez? Az ellátások mennyire illeszkednek a bemutatott szükségletekhez?	1–10 pont	
2.3.	Vannak-e az <i>önkormányzati</i> munkát meghatározó <i>értékek, elvek</i> , melyek lehetővé teszik a következetes önkormányzati munkát idősügyi kérdésekben? Rendelkezik-e a pályázó az idősödés helyi társadalmi problémájának orvosolásához elképzelésekkel (<i>konceptiók, stratégiák relevanciája</i>)?	1–5 pont	
2.4.	Az idősügy területén bemutatott önkormányzati <i>tevékenységek</i> mennyire illeszkednek a bemutatott szükségletekhez, és mennyire vannak összhangban az önkormányzati alapelvekkel, konceptiókkal?	1–15 pont	
2.5.	Az idősügy területén bemutatott önkormányzati tevékenység mennyire megalapozott szakmailag, tartalmaz-e újító elemet, mennyire szolgálhat mintául más önkormányzatok számára (<i>szakmaiság, ötletesség, innováció</i>)?	1–30 pont	
2.6.	Mennyire képes <i>partneri együttműködésre</i> az önkormányzat más szereplőkkel az idősügyi kérdésekben (feladatellátásában vagy tevékenységeiben megjelenik-e az együttműködés, vannak-e együttműködő partnerei, különös tekintettel az idős embereket képviselő szervezetekre)?	1–15 pont	
2.7.	Az önkormányzati tevékenységek <i>közvetlenül gyakorolnak-e</i> hatást az idős lakosok életére? Az idősek életére gyakorolt hatás összhangban van-e a pályázató és a pályázó által megfogalmazott értékekkel?	1–15 pont	
Összesen:		maximum 100 pont	
Megjegyzések:			

3. Az értékelés menete

A beérkező pályaművek regisztrálását, formai értékelését a pályázat bonyolításáért felelős szervezeti egység végzi.

A pályázatok tartalmi értékelését az Idősbarát Önkormányzat Díj Bizottság (a továbbiakban: Bizottság) végzi, mely 5 tagú.

A Bizottság 2-2 tagját a miniszterek delegálják. Az ifjúsági, családügyi, szociális és esélyegyenlőségi miniszter által delegálandó 2 tag közül az egyik tag az Idősügyi Tanács tagja. A Bizottság elnökét a díjat alapító miniszterek kéri fel.

A Bizottság minden tagja pontoz az értékelési szempontok szerint. A tagok eredményeinek átlaga adja a pályázó végső pontszámát.

A legjobb eredményt elérő pályaművek

- kerülnek díjazásra, évente legalább hat,
- tartalma alapján a Bizottság javaslatot tesz az országos Idősügyi Önkormányzati Konferencia tematikájára, mely témajavaslat alapján az Idősügyi Titkárság szervezi a konferenciát és felkéri a pályázókat a konferencián tevékenységük bemutatására.

A Központi Kárrendezési Iroda**k ö z l e m é n y e****a 2005. június 29.–július 9-ig terjedő időszak
– II/3. földalapra vonatkozó –
termőföld árveréseiről**

A megyei (fővárosi) kárrendezési irodák 2005. június 29.–július 9-ig terjedő időszakra eső termőföld árverési közleményeit az 1997. évi XXXIII. törvény 7. §-ának (2) bekezdése a) pontja szerint az 1991. évi XXV. törvény 19. §-a alapján kijelölt termőföldterületből településenként a 20 hektárt meg nem haladó földterületekre (II/3. földalap) az alábbiakban tesszük közzé:

Tájékoztató az árverések fontosabb szabályairól

1. Az ingatlanok tehermentesen kerülnek árverésre, kivéve az 1991. évi XXV. törvény 25. §-ának (1) bekezdésében meghatározott AK értékben ki nem fejezett értéknövekedésének állami támogatással csökkentett összegű megtérítésének kötelezettségét.

2. Az ingatlanok adatai és térképe az ingatlan fekvése szerinti önkormányzat hirdetőtábláján és a gazdálkodó szervezetnél, valamint az árverés helyszínén megtekinthetők.

3. Az ingatlanok AK értékben kerülnek árverezésre. Amennyiben az igénybejelentés alapján egyezség jön létre, úgy az 1000 Ft/AK értékben kerül átszámításra, az egyezség tényét az árverésen be kell jelenteni; ha egyezség nem jön létre, egy AK érték az 1991. évi XXV. törvény 22. §-ának (1) bekezdése alapján 3000 Ft/AK kikiáltási áron indul.

4. Az árverésen a vételre szánt kárpótlási jegyet (banki letéti igazolást) letétbe kell helyezni, amelynek 20%-a az árverési előleg, amely a vételárba beszámít, vagy visszadásra kerül.

5. Az árverésen az 1997. évi XXXIII. törvény 7. §-a (2) bekezdés a) pontja alapján az öt megillető kárpótlási jegyekkel és/vagy banki letéti igazolással az a jogosult vehet részt, akinek állandó lakóhelye 1991. június 1-jén az érintett településen volt, és aki jelenleg is ott rendelkezik állandó lakóhellyel.

Az árverésen részt venni kívánó jogosultak személyi igazolványukkal bizonyíthatják a lakhely szerinti illetékségüket.

Meghatalmazással árverező személy esetében a fenti igazolásokat – a meghatalmazó nevére kiállítva – az adatfelvételnél szintén be kell mutatni.

Az árverésen mezőgazdasági vállalkozást támogató utalvánnyal tulajdont szerezni nem lehet.

Az árverésen való részvétel jogosultságát igazolni kell. A jogosultságot igazolni nem tudó személyt az árverésen való részvételből ki kell zárni.

Figyelmeztetés

Árverezni a 104/1991. (VIII. 3.) Korm. rendelet 28., 29. és 30. §-ai alapján személyesen, meghatalmazott útján, vagy – több kárpótlásra jogosult esetén – együttesen lehet. A meghatalmazást közokiratba, vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba kell foglalni.

A 104/1991. (VIII. 3.) Korm. rendelet 33. §-ának (5) bekezdése alapján az árverés vezetője kizárja a további árverésből azt az árverezőt, aki az ajánlat lezárását követően nem él vételi jogával. A kizárt személy az árverési előlegét elveszti. Az elvesztett árverési előleg az államot illeti meg.

A vételi jogot csak az a jogosult gyakorolhatja, aki kötelezettséget vállal a termőföld mezőgazdasági hasznosítására (fertőzőmentes és gyommentes állapotban tartására), és arra, hogy a termőföldet a mezőgazdasági termelésből öt éven belül nem vonja ki. Amennyiben vállalt kötelezettségét a tulajdonszerzéstől számított öt éven belül megszege, a termőföld kártalanítás nélkül állami tulajdonba kerül, és árverés útján lesz értékesítve.

A kárpótlásra jogosult tanyatulajdonost, a tanyája körüli termőföldre az árverés során elővásárlási jog illeti meg.

A vételi jog alapján szerzett termőföldnek a tulajdonszerzéstől számított három éven belül történő elidegenítéséből származó bevételnek termőföldre fordított értéknövelő beruházási kiadásokkal csökkentett részét teljes egészében az elidegenítés évében kell a tulajdonosnak a személyi jövedelemadó alapjául szolgáló összjövedelméhez hozzászámítani. Bevételnek az illetékkiszabás alapjául szolgáló forgalmi értéket kell tekinteni.

Az árverésen bármely okból meg nem jelenő kárpótlásra jogosult később, a mulasztásra hivatkozva semmiféle jogot nem érvényesíthet; ebből az okból az árverés eredménye nem változtatható meg.

Árverési kifogást nyújthat be az árverésen résztvevő árverező, továbbá az árverésből kizárt személy az árverés lezárását követő három napon belül a Központi Kárrendezési Irodához.

A kárpótlásra jogosult az általa megvásárolt termőföld AK értékben ki nem fejezett értéknövekedésének állami támogatással és az amortizálódott hányaddal csökkentett összegű megtérítésére köteles a földet az árverésen eladó részére.

A termőföld hasznosítását és védelmét szolgáló és/vagy a termőföld értékét növelő meliorációs, öntözési és útépitési beruházások esetében a beruházási költségeknek az állami támogatással és az amortizálódott hányaddal csökkentett értékét kell a földet kiadó részére megtéríteni. A gazdálkodó szervezet által elvégzett számítás helyességét a kárrendezési iroda ellenőrzi.

A vételi jog gyakorlásával tulajdonba kerülő termőföld új tulajdonosa a földet átadó gazdálkodó szervezet részére köteles megtéríteni az új gazdasági évet előkészítő, szükséges fő gazdasági munkáknak (szántás, talajerő-visszapótlás), zöldleltári értékeknek (pl. 3 évnél nem idősebb takarmányvetés) a gazdálkodó szervezet táblatorzskönyve

alapján számított ellenértékét. A térítés mértékében és módjában az új tulajdonos és a gazdálkodó szervezet állapodik meg.

A vételi jog gyakorlásával tulajdonba kerülő földeket az annak fekvése szerint illetékes körzeti földhivatal adja birtokba.

A gazdálkodó szervezet hozzájárulásával a földhivatal birtokba adja a termőföldet akkor is, ha a birtokbaadás egyéb feltételei fennállanak, de a jogosult az elismert tar-

tozását nem fizette meg, vagy részletfizetésben állapodott meg.

Felhívjuk a tisztelt árverezni szándékozók figyelmét, hogy a *Tájékoztató az árverés fontosabb szabályairól*, valamint, hogy e *Figyelmeztetés* az összes termőföld árverési hirdetménnyel kapcsolatban figyelembe veendő.

Központi Kárrendezési Iroda

Heves megye

A Központi Kárrendezési Iroda BOCONÁD községben, a MEFAG Eger, használatában (kezelésében) lévő termőföldből a Magyar Állam által kijelölt földrészletre az

árverést kitűzi.

1. *Az árverés helye:* Boconád, Művelődési Ház
2. *Az árverést a Jász-Nagykun-Szolnok és Heves Megyei Kárrendezési Iroda közreműködésével tartjuk meg.*
3. *A regisztráció időpontja:* 2005. június 29., 10 óra.
4. *Az árverés időpontja:* 2005. június 29., 11 óra.
5. *Az árverésre kerülő földrészletek:*

Település: Boconád

Helyrajzi szám	Terület	Művelési ág	Aranykorona érték	Korlátozó intézkedés	
				megnevezése	értéke
0130/10	1 ha 576 m ²	erdő	9,52		
0130/11	1 ha 498 m ²	erdő	9,45		
087/4	1 ha 5462 m ²	erdő	13,92		
097/2	1 ha 6124 m ²	erdő	14,51		
099/2	1 ha 8034 m ²	erdő	16,23		

A Központi Kárrendezési Iroda BOCONÁD községben, a Lenin Mgtsz, Tarnaméra, használatában (kezelésében) lévő termőföldből a Magyar Állam által kijelölt földrészletre az

árverést kitűzi.

1. *Az árverés helye:* Boconád, Művelődési Ház
2. *Az árverést a Jász-Nagykun-Szolnok és Heves Megyei Kárrendezési Iroda közreműködésével tartjuk meg.*
3. *A regisztráció időpontja:* 2005. június 29., 12 óra.
4. *Az árverés időpontja:* 2005. június 29., 13 óra.
5. *Az árverésre kerülő földrészletek:*

Település: Boconád

Helyrajzi szám	Terület	Művelési ág	Aranykorona érték	Korlátozó intézkedés	
				megnevezése	értéke
0186/8	1 ha 9601 m ²	szántó	55,35		
0195/8	5 ha 3545 m ²	szántó	138,92		
036/11	6613 m ²	erdő	5,95		

A Központi Kárrendezési Iroda BÁTOR községben, a Bükkvidéke Mgtsz, Bátor használatában (kezelésében) lévő termőföldről a Magyar Állam által kijelölt földrészletre az

árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Bátor, Polgármesteri Hivatal
2. Az árverést a Jász-Nagykun-Szolnok és Heves Megyei Kárrendezési Iroda közreműködésével tartjuk meg.
3. A regisztráció időpontja: 2005. július 6., 10 óra.
4. Az árverés időpontja: 2005. július 6., 11 óra.
5. Az árverésre kerülő földrészletek:

Település: Bátor

Helyrajzi szám	Terület	Művelési ág	Aranykorona érték	Korlátozó intézkedés	
				megnevezése	értéke
097/11	15 ha 426 m ²	legelő	33,91		

Dr. Horváth Gabriella s. k.,
kirendeltségvezető

Helyesbítés: A Magyar Közlöny 2005. évi 64. számában kihirdetett, a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény és az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény módosításáról szóló 2005. évi XXIX. törvény 1. §-ában a Kbt. új 2/A. § (1) bekezdés b) pontja helyesen:
[A közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Kbt.), a törvény 2. §-át követően, a következő új 2/A. §-sal egészül ki:
2/A. § (1) Nem minősül a 2. § (1) bekezdésének alkalmazásában szerződésnek az a megállapodás, amelyet]
„b) a gazdálkodó szervezet a szerződés **kötést** követő éves nettó árbevételének legalább 90%-a az egyedüli tag (részvényes) ajánlatkérővel kötendő szerződés teljesítéséből származik.”

(Nyomdahiba)

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

Kormányrendelet felhatalmazása alapján jelenteti meg a Miniszterelnöki Hivatal a Magyar Közlöny mellékleteként a **HIVATALOS ÉRTESÍTŐT**. A lap hetente, szerdánként, tematikus főrészekben hitelesen közli a legfőbb állami, önkormányzati, társadalmi, gazdasági szervek, illetve szervezetek személyi, szervezeti, igazgatási és képzési, valamint a hírközlési tevékenység (frekvenciagazdálkodás, távközlés, postaügy, informatika) közleményeit, továbbá az üzleti élet híreit. Térítési díj ellenében közzé tesszük a Kincstári Vagyon Igazgatóság vagyonértékesítési pályázatait, az állami, társadalmi, gazdasági szervezetek, parlamenti pártok, kamarák, helyi önkormányzatok, egyházak, különböző képviseletek közleményeit. Fizetett hirdetésként – akár színes oldalakon is – helyet kaphatnak az Értesítőben a gazdálkodó szervezetek, egyetemek, alapítványok, de magánszemélyek közérdekklődésre számot tartó közlései is.

Őszintén reméljük, hogy a hírek, információk, közlemények egy lapban történő pontos és rendszerezett formában való közreadásával sikerül hatékonyabbá és eredményesebbé tenni előfizetőink tájékozódását a hivatali és üzleti életben. Az érdeklődők számára egyéb hasznos információkat is nyújt a lap.

Az Európai Unió Hivatalos Lapja 2004. május 1-jétől az Európai Unió hivatalos nyelveként magyarul is megjelenik. A hivatalos lap L és C sorozatból áll.

Az L (Legislation) sorozatban kerülnek kiadásra az Európai Unió hatályos jogszabályai, az ún. elsődleges jogforrások (alapító szerződések, csatlakozási szerződések, társulási szerződések), továbbá az alábbi jogforrások: *rendeletek, irányelvek, határozatok*.

Az EU Hivatalos Lapjában történő közzétételt követően az évfolyam és a kötet számára, valamint a megjelenés dátumára hivatkozással, cím szerint, 2004. május 1-jétől folyamatosan tájékoztatást adunk a hivatalos lap L kiadásaiban megjelenő jogi aktusokról a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő **Hivatalos Értesítőben**.

A lap előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadó 1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6. címen, levélcím: 1394 Budapest 62., Pf. 357; faxszám: 318-6668.

2005. évi éves előfizetési díja: 13 248 Ft áfával.

A **HIVATALOS ÉRTESÍTŐ** egyes számai megvásárolhatók a kiadó közlőnyboltjában: 1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6. Telefon/fax: 267-2780.

M E G R E N D E L Ő L A P

Megrendelem a **HIVATALOS ÉRTESÍTŐ** című lapot példányban, és kérem a következő címre kézbesíteni:

Megrendelő neve:

címe (város/község, irányítószám):

utca, házszám:

Ügyintéző (telefonszám):

2005. évi előfizetési díj fél évre 6624 Ft áfával ☐

egy évre 13 248 Ft áfával ☐

Számlát kérek a befizetéshez. ☐

Kérjük, a négyzetbe történő X bejelöléssel jelezze az előfizetés időtartamát.

Kelt.:

.....
cégszerű aláírás

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény rendelkezik – többek között – a Magyar Köztársaság Kormánya hivatalos lapjának, a **Határozatok Tárá**nak megjelentetéséről.

A Határozatok Tárát szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal a Szerkesztőbizottság közreműködésével, évente mintegy 60 alkalommal jelenik meg.

A Határozatok Tára a Kormánynak azokat a határozatait (kétezeres) közli, amelyeknek közzétételét a Kormány elrendelte, továbbá tartalmazza a miniszterelnök határozatait, a Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter határozatait, valamint a minisztériumok, az országos hatáskörű szervek, az önkormányzatok közleményeit, hirdetményeit, különféle tájékoztatóit, továbbá azokat a közleményeket stb., amelyeket a Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter engedélyez.

A Határozatok Tára megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadó címén (Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6.; postacím: 1394 Budapest 62, Pf. 357) vagy a 318-6668 faxszámán.

Éves előfizetési díja 2005. évre: 20 424 Ft áfával.

Példányonként megvásárolható a kiadó közlőnyboltjában (1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6. Tel./fax: 267-2780).

MEGRENDELŐLAP

Megrendelem a

HATÁROZATOK TÁRA

című lapot példányban.

A megrendelő (cég) neve:

Címe (város, irányítószám):

Utca, házszám:

Az ügyintéző neve, telefonszáma:

A megrendelő (cég) bankszámlaszáma:

2005. évi előfizetési díj egy évre: 20 424 Ft áfával. ☐

fél évre: 10 212 Ft áfával. ☐

Csekket kérek a befizetéshez ☐

Kérjük, a négyzetbe történő X bejelöléssel jelezze az előfizetés időtartamát!

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt, a szállítást követő számla kézhezvétele után, 8 napon belül a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára átutaljuk.

Keltezés:

.....
cégszerű aláírás

Tisztelt Előfizetők!

Tájékoztatjuk Önöket, hogy a kiadónk terjesztésében levő lapokra és elektronikus kiadványokra szóló előfizetésüket folyamatosnak tekintjük. Csak akkor kell változást bejelenteniük a 2005. évre vonatkozó előfizetésre, ha a példányszámot, esetleg a címlistát módosítják, vagy új lapra szeretnének előfizetni (pontos szállítási, név- és utcacím-megjelöléssel).

Az esetleges módosítást szíveskedjenek levélben vagy faxon megküldeni.

Felhívjuk szíves figyelmüket, hogy a lapszállításról kizárólag az előfizetési díj beérkezését követően intézkedünk. Fontos, hogy az előfizetési díjakat a megadott 10300002-20377199-70213285 sz. számlára utalják, illetve a kiadó által kiküldött készpénz-átutalási megbízáson fizessék be.

Készpénzes befizetés kizárólag a Közlönyboltban (1085 Budapest, Somogyi B. u. 6.) lehetséges. (Levélcím: Magyar Hivatalos Közlönykiadó, 1394 Budapest, 62. Pf. 357. Fax: 318-6668).

A 2005. évi előfizetési díjak

(Az árak az áfát tartalmazzák.)

Magyar Közlöny	89 148 Ft/év	Közlekedési Értesítő	22 080 Ft/év
Hivatalos Értesítő	13 248 Ft/év	Kulturális Közlöny	17 112 Ft/év
Határozatok Tára	20 424 Ft/év	Külgazdasági Értesítő	17 940 Ft/év
Önkormányzatok Közlönye	4 968 Ft/év	Munkaügyi Közlöny	13 800 Ft/év
Az Alkotmánybíróság Határozatai	17 112 Ft/év	Oktatási Közlöny	19 872 Ft/év
Bányászati Közlöny	4 416 Ft/év	Pénzügyi Közlöny	27 600 Ft/év
Belügyi Közlöny	22 908 Ft/év	Statisztikai Közlöny	11 868 Ft/év
Egészségbiztosítási Közlöny	19 044 Ft/év	Szociális Közlöny	14 076 Ft/év
Egészségügyi Közlöny	23 736 Ft/év	Turisztikai Értesítő	10 488 Ft/év
Ellenőrzési Figyelő	3 036 Ft/év	Ügyészségi Közlöny	5 796 Ft/év
Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Értesítő	16 560 Ft/év	Magyar Közigazgatás	8 556 Ft/év
Gazdasági Közlöny	21 528 Ft/év	Nemzeti Kulturális Alapprogram Hírlevele	4 416 Ft/év
Hírközlési Értesítő	5 796 Ft/év		
Ifjúsági és Sport Értesítő	4 416 Ft/év	Élet és Tudomány	9 936 Ft/év
Igazságügyi Közlöny	14 352 Ft/év	L'udové noviny	2 484 Ft/év
Informatikai és Hírközlési Közlöny	19 872 Ft/év	Neue Zeitung	4 140 Ft/év
Környezetvédelmi és Vízügyi Értesítő	13 524 Ft/év	Természet Világa	5 520 Ft/év
Közbeszerzési Értesítő	94 700 Ft/év	Valóság	6 624 Ft/év

Kibővített Cégek Közlöny CD

2005 januárjától – előfizetői jelzések alapján – az elektronikus Cégek Közlöny olyan területekkel bővül, amelyeket az üzleti környezetben működő felhasználóink jelentős hányada a naprakész információszolgáltatás alapvető részének tekint és igényel.

A továbbra is heti rendszerességgel megjelenő lemez a **Cégek Közlöny** hatályos és hiteles céginformációs adatbázisán kívül ezután a **Közbeszerzési Értesítő** és a **Versenyfelügyeleti Értesítő** című hivatalos lapok információit is tartalmazni fogja.

A kibővített CD 2005. évi éves előfizetési díja: 25%-os áfával 111 900 Ft, fél évre 55 950 Ft.

A 32 éves Jogtanácsadó hagyományait viszi tovább 2005 januárjától a Jogtanácsadó.

Az új név és formátum olvasóink igényei alapján kibővített tartalmat, új rovatokat és nagyobb oldalterjedelmet is takar.

Szerzőink ezután is olyan elismert szakemberek lesznek, akik elméleti és gyakorlati kérdésekben egyaránt jártasak, a témaválasztásban pedig továbbra is szem előtt tartjuk olvasóink kívánságait.

Az új Jogtanácsadó 2005. évi éves előfizetési díja: 5796 Ft áfával, fél évre 2898 Ft áfával.

A HIVATALOS CD JOGTÁR hatályos jogszabályok hivatalos számítógépes gyűjteményének 2005. évi éves előfizetési díjai:

(Áraink az áfát nem tartalmazzák.)

Önálló változat	72 000 Ft	25 munkahelyes hálózati változat	186 000 Ft
5 munkahelyes hálózati változat	120 000 Ft	50 munkahelyes hálózati változat	249 600 Ft
10 munkahelyes hálózati változat	150 000 Ft	100 munkahelyes hálózati változat	436 800 Ft

Egyszeri belépési díj: 7200 Ft.

Facsimile Magyar Közlöny. A hivatalos lap 2005-ös évfolyama jelenik meg CD-n az eredeti külalak megőrzésével, de könnyen kezelhetően.

Hatályos jogszabályok online elérése: a naponta frissített adatbázis az interneten keresztül érhető el a **www.mhk.hu** címen. További információ kérhető a 06 (80) 200-723-as zöldszámon.

Szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal, a Szerkesztőbizottság közreműködésével.

A Szerkesztőbizottság elnöke: dr. Pulay Gyula. A szerkesztésért felelős: dr. Müller György. Budapest V., Kossuth tér 1—3.

Kiadja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó. Felelős kiadó: dr. Kodala László elnök-vezérigazgató.

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6. Telefon: 266-9290.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadónál

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest 62. Pf. 357, vagy faxon 318-6668.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Hivatalos Közlönykiadó a FÁMA Rt. közreműködésével. Telefon/fax: 266-6567.

Információ: tel./fax: 317-9999, 266-9290/245, 357 mellék.

Példányonként megvásárolható a kiadó Budapest VIII., Somogyi B. u. 6. (tel./fax: 267-2780) szám alatti közlönyboltjában, illetve megrendelhető a **www.mhk.hu/kozlonybolt** internetcímen.

2005. évi éves előfizetési díj: 89 148 Ft. Egy példány ára: 184 Ft 16 oldal terjedelemtől, utána +8 oldalanként +161 Ft.

A kiadó az előfizetési díj évközből emelésének jogát fenntartja.

HU ISSN 0076—2407

05.1379 — Nyomja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó Lajosmizsei Nyomdája. Felelős vezető: Burján Norbert.

